

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΡΒ΄ (102) - ΤΕΥΧΟΣ 8 - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ & ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Φιλόθεος
Διευθυντής Κλάδου Ἐκδόσεων Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ἀλέξανδρος Κατσίαρης

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΥΛΗΣ: Νικολέττα Μιχαλακάκου

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Δρ. Ἰωάννης Ἀκριώτης

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ - ΤΥΠΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων, δρ. Γιασμίνα Μωυσείδου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Β. Μπίτσης, Πρωτομαγιάς 3 - 145 68 Κρυονέρι Ἀττικῆς

Τηλ. 210-8160127 - FAX 210-8160128

Διεύθυνση περιοδικοῦ: Ἀθηνᾶς 30, 105 51 Ἀθήνα - Τηλ. 211-1825296

<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιά τήν ἀποστολή ἀνακοινώσεων καί εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιά τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ σέβεται τόν γλωσσικό τύπο τῶν ὁμιλῶν πού δημοσιεύει

Περιεχόμενα

ΤΕΥΧΟΣ-80
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ & ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	420
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
• Συγκρότησις τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου Συνοδική Περίοδος 169η (1.9.2025-31.8.2026)	421
ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ	426
ΟΜΙΛΙΑΙ	
• Ὁμιλία κατὰ τὸν ἐπίσημο Πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μέ θέμα: «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος “εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην”» τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Δαμασκηνοῦ Πετράκου (Ἀθήνα, 28.6.2025)	427
ΕΚΔΗΜΙΑΙ	
• Ἡ ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορίνθου, Σικυῶνος, Ζεμενοῦ καί Πολυφέγγους κυροῦ Διονυσίου (Μαντάλου)	437
• Ἐπικήδειος εἰς τὸν αἰοίδιμον Μητροπολίτην Κορίνθου κυρόν Διονύσιον (Μάνταλον) (1952-2025) τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰωάννου Καραμούζη (Μητροπολιτικός Ἱ. Ν. Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου, 7.8.2025)	438
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	442
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ	466
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	472

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΤΟ διπλό τεύχος Αύγουστου & Σεπτεμβρίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ δημοσιεύουμε τή σύνθεση τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 169ης Συνοδικῆς Περιόδου καθώς καί τή συγκρότηση τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων καί τῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων.

Στή στήλη τῶν Ὁμιλιῶν δημοσιεύουμε τήν Ὁμιλία μέ θέμα: «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος “εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην”» ποῦ ἐκφωνήθηκε κατά τόν ἐπίσημο Πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στόν Ἱ. Ν. Ἁγίου Παύλου ὁδοῦ Ψαρθῶν στίς 28.6.2025, ὑπό τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου κ. Δαμασκηνοῦ Πετράκου, Ἀ΄ Γραμματέως-Πρακτικογράφου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στή Στήλη τῶν Ἐκδημιῶν δημοσιεύουμε τό βιογραφικό τοῦ ἐκδημήσαντος Μητροπολίτου Κορίνθου, Σικυῶνος, Ζεμενοῦ καί Πολυφέγγους κυροῦ Διονυσίου (Μάνταλου) ἀλλά καί τόν Ἐπικίδειο Λόγο τόν ὁποῖο ἐξεφώνησε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Καραμούζης, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στή στήλη τῶν Ἐγκυκλίων παρουσιάζουμε Ἐγκύκλια Σημειώματα τά ὁποῖα ἐξ-απέλυσε ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σχετικά μέ σημαντικά θέματα ποῦ ἀφοροῦν τήν πνευματική, πολιτιστική καί ἐκκλησιαστική ζωή τῆς χώρας.

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρώνεται μέ τά ὑπηρεσιακά κείμενα τοῦ Τελικοῦ Πίνακα Ὑποψηφίων πρὸς Ἀρχιερατείαν καί τῶν Προκηρύξεων, καθώς καί μέ τήν εἰδησεογραφική στήλη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν, στήν ὁποία θά διαβάσετε τά μηνιαῖα Δελτία Τύπου γιά τίς ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. ἀλλά καί Δελτία Τύπου ποῦ ἀφοροῦν τή σημαντική δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σέ θεολογικό, κοινωνικό ἀλλά καί ἐκπαιδευτικό-ἐπιστημονικό ἐπίπεδο.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Συγκροτήσεις τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου
Συνοδική Περίοδος 169η (1.9.2025-31.8.2026)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

† Ὁ Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος
† Ὁ Νέας Σμύρνης κ. Συμεών
† Ὁ Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων
κ. Νεκτάριος
† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος
† Ὁ Πατρῶν κ. Χρυσόστομος
† Ὁ Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ

ΕΚ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ

† Ὁ Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Πλάτων
† Ὁ Καστορίας κ. Καλλίνικος
† Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Βαρθολομαῖος
† Ὁ Δράμας κ. Δωρόθεος
† Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ.
Σεραπίων
† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ.
Εἰρηναῖος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

169ης Συνοδικῆς Περιόδου

1) Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῆς Ἀρχιγραμματείας:
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων καὶ
Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ.

2) Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης
καὶ Μουσικῆς: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ.
Σεραπίων.

3) Συνοδική Ἐπιτροπή Δογματικῶν καὶ Νομοκανο-
νικῶν Ζητημάτων: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος.

4) Συνοδική Ἐπιτροπή Θείας Λατρείας καὶ
Ποιμαντικοῦ Ἔργου: Σεβασμιώτατος Μητρο-
πολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος.

5) Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ
Βίου: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας κ.
Δωρόθεος.

6) Συνοδική Ἐπιτροπή Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς
τῆς Νεότητος: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ.
Νεκτάριος.

7) Συνοδική Ἐπιτροπή Διορθοδόξων καὶ Διαχρι-
στιανικῶν Σχέσεων: Σεβασμιώτατος Μητροπολί-
της Νέας Σμύρνης κ. Συμεών.

8) Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκ-
παιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως Ἐφημεριακοῦ
Κλήρου: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φλωρίνης,
Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ. Εἰρηναῖος.

9) Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τοῦ Τύπου, τῶν
Δημοσίων Σχέσεων καὶ τῆς Διαφωτίσεως:
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ
Κιλκισίου κ. Βαρθολομαῖος.

10) Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων:
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καστορίας κ.
Καλλίνικος.

11) Συνοδική Ἐπιτροπή Κοινωνικῆς Προνοίας
καὶ Εὐποίας: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Πατρῶν κ. Χρυσόστομος.

12) Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν:
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ, Λητῆς
καὶ Ρεντίνης κ. Πλάτων.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ
ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους
καὶ Μοναχοὺς

Συνοδική Περίοδος 169η
(ἀπὸ 1.9.2025 ἕως 31.8.2026)

Συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14
τοῦ Ν. 5383/1932.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

1. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας
Σμύρνης κ. Συμεών
2. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας,
Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος.
3. Ὁ Σεβασμιώτατος Καστορίας κ. Καλλίνικος.
4. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φλωρίνης,
Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ. Εἰρηναῖος.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΜΕΛΟΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παραμυθίας,
Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Σεραπίων.

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συνοδική Περίοδος 169η
(ἀπὸ 1.9.2025 ἕως 31.8.2026)

Συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14
τοῦ Ν. 5383/1932.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

1. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος.
2. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Χρυσόστομος.
3. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ.
4. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Πλάτων.
5. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἐφραίμ.
6. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας κ. Δωρόθεος.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΜΕΛΟΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Σεραπίων.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

(Διορίζονται 2 Συνοδικοί μέ ἐνιαύσια θητεία, μετ' ἰσαριθμῶν Ἀναπληρωματικῶν Μελῶν).

Συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 976/1946.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

Τακτικά Μέλη:

- 1) Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καστορίας κ. Καλλινίκου.
- 2) Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεὼν ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Πλάτωνος.

Μόνιμα Τακτικά Μέλη:

Πανιερ. Μητροπολίτης Φαναρίου κ. Ἀγαθ-άγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀ. Δ., Ἑλλογιμ. Καθηγητής κ. Βλάσιος Φειδᾶς, Ἑλλογιμ. Καθηγητής

κ. Γεώργιος Φίλιας, Ἀξιότιμος κ. Κωνσταντῖνος Πιτταδάκης, Προϊστάμενος τῆς Διευθύνσεως Ὁρησκειτικῆς Διοικήσεως τοῦ Ὑπ. Παιδείας.

Ἀναπληρωματικά Μέλη:

(τῶν λαϊκῶν τακτικῶν Μελῶν ἀντιστοίχως)

Ἑλλογιμ. Καθηγητής κ. Κωνσταντῖνος Λιάκου-ρας, Ἑλλογιμ. Καθηγητής κ. Ἀπόστολος Νικο-λαΐδης, Ἑρίτιμος κ. Ἡσαΐα Κοκκινίδου, Προ-ϊσταμένη τοῦ Τμήματος Α' Ἑκκλησιαστικῆς Διοικήσεως τῆς Διευθύνσεως Ὁρησκειτικῆς Διοι-κήσεως τοῦ Ὑπ. Παιδείας.

Γραμματεὺς: Ἀξιότιμος κ. Νικόλαος Δημακό-πουλος, Ὑπάλληλος Ἀ. Δ.

Ἀναπληρωτής: Ἀξιότιμος κ. Βασίλειος Μαλισιό-βας, Ὑπάλληλος Ἀ. Δ.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

1ον Α. Υ. Σ. Ε.

1. Ἄρθρον 42 παρ. 5 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλ-λάδος»,

2. Ἄρθρον 2 παρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ 3/1977 «Περί τῶν ἀρμοδιοτήτων, συνθέσεως, ὁργανώ-σεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ἀνωτάτου Ὑπηρεσια-κοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησίας (Α.Υ.Σ.Ε.)»,

3. Ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ Κανονισμοῦ 6/1979 «Περί τῶν ἀρμοδιοτήτων, συνθέσεως, ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ἀνωτάτου Ὑπηρεσιακοῦ Συμ-βουλίου τῆς Ἐκκλησίας (Α.Υ.Σ.Ε.)»,

4. Ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 167/2005 Κανονι-σμοῦ, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 182/2008 Κανονισμοῦ.

Πρόεδρος: (Ἀντιπρόεδρος τῆς Δ.Ι.Σ.), Σεβασμιώ-τατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος.

Ἀναπληρωτής: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεὼν.

Μέλη:

1. Πανιερ. Μητροπολίτης Φαναρίου κ. Ἀγαθ-άγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

2. Πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Καραμούζης, Ἀρχιγραμματεὺς Ἱερᾶς Συνόδου

3. Ἐντιμότης κ. Γεώργιος-Σταῦρος Κούρτης, Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου ἐ.τ.

4. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος Φαρμάκης, Γενικός Διευθυντής Ε.Κ.Υ.Ο.

5. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Χερουβεῖμ Βελέτζας, Διευθυντής Προσωπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

6. Ἀξιότιμος κ. Ἀντώνιος Κουσαθανᾶς, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας.

Ἀναπληρωταί (ἀντιστοίχως):

1. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Κάλιστος Ροδόπουλος, Διευθυντής παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

2. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνός Πετράκος, Α΄ Γραμματεὺς – Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

3. Ἐντιμ. κ. Διονύσιος Γιαννακόπουλος, Διευθυντής τῆς Διευθύνσεως Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐ.τ.

4. Ἀξιότ. κ. Δημήτριος Τίκας, Διευθυντής Δ/σεως Οἰκονομικῶν Ε.Κ.Υ.Ο.

5. Ἀξιότ. κ. Εὐαγγελία Δουρίδα, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

6. Ἀξιότ. κ. Εἰρήνη Λιγνοῦ, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Γραμματεὺς: Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Νεκτάριος Δαρδανός, Γραμματεὺς παρὰ τῷ Ἀρχιγραμματεῖ.

Ἀναπληρωτὴς Γραμματεὺς: Ἐλλογιώτατος κ. Βασίλειος Τζέρπος, Ὑπάλληλος τῆς Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.

2ον ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

1. Ἄρθρον 42 παρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

2. Ἄρθρον 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων»,

ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ Κανονισμοῦ 327/2021 (Φ.Ε.Κ. Α΄ 57).

Πρόεδρος: Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Χρυσόστομος.

Ἀναπληρωτὴς: Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Βαρθολομαῖος.

Μέλη:

1. κ. Γεώργιος Στολίγκας, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

2. κ. Χριστόφορος Ζαρκάδας, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

3. κ. Ἰωάννης Τσέλιος, Ὑπάλληλος τῆς Ἱ. Μ. Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμπττοῦ.

4. κ. Νικόλαος Νικολάου, Ὑπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἀναπληρωταί (ἀντιστοίχως):

1. κ. Ἰωάννης Τσουνής, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

2. κ. Γεώργιος Βασιλείου, Ὑπάλληλος Ἱερᾶς Συνόδου.

3. κ. Ἰωάννης Γαϊτανάρος, Ὑπάλληλος Ἱ. Μ. Χαλκίδος.

4. κ. Γρηγόριος Φλέγκας, Ὑπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Γραμματεὺς: Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Φιλόθεος Κολιόπουλος, Γραμματεὺς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων.

Ἀναπληρωτὴς Γραμματεὺς: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀθναγόρας Σουπουρτζῆς, Γραμματεὺς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς.

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πρόεδρος: Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Δωρόθεος.

Ἀναπληρωτὴς: Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ. Εἰρηναῖος.

Μέλη:

1. Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Σάββας Ζέρβας, Γραμματεὺς Συνοδ. Ἐπιτροπ. Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου,
2. Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος Ματθαῖος, Ἐφημέριος Ἱ. Ν. Ἀγίου Λουκά Ἀθηνῶν,
3. Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. κ. Κωνσταντῖνος Παπαθανασίου, Προϊστάμενος Γραφείου Ἐκδόσεων Ἀποστολικῆς Διακονίας,
4. Ἑλλογιμώτατος κ. Ἀχιλλεύς Χαλδαιάκης, Καθηγητῆς-Μουσικολόγος.

Γραμματεὺς: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Γεράσιμος Καραμολέγκος.

Ἐπιμελητὴς «ΔΙΠΤΥΧΩΝ»: κ. Διονύσιος Μπιλάλης-Ἀνατολικιώτης (τυπολογικόν μέρος).

ΕΦΟΡΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ Κανονισμοῦ 310/2019 «Τροποποιήσεις καὶ κωδικοποιήσεις τοῦ

Κανονισμοῦ 31/1974 τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. Α΄ 136/2019).

Πρόεδρος: Σεβ. Μητροπολίτης Μητροπολίτης Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ.

Μέλη:

1. Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Καραμούζης, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.
2. Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνός Πετράκος, Α΄ Γραμματεὺς – Πρακτικογράφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.
3. Ἐντιμότης κ. Θεόδωρος Παπαγεωργίου, Εἰδικός Νομικός Σύμβουλος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ.
4. Ἀξιότιμος κ. Σεβαστιανός Ἀνδρεάδης, Διευθυντῆς Βιβλιοθήκης Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Εἰσηγητής:

Ἀξιότιμ. κ. Ἐμμανουὴλ Μελινός.

ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

Πίναξ Ὑποψηφίων πρὸς Ἀρχιερατείαν

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4046
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 27 Αὐγούστου 2025
Διαβιβ. 1806

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τό ἄρθρον 21 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καί τοὺς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3092/13.1.2025 καί 3094/12.3.2025 Συνοδικῶν Ἐγκυκλίων δημοσιευθέντας ἀντιστοιχῶς «προκαταρκτικόν πίνακα» καί «συμπληρωματικόν προκαταρκτικόν πίνακα» κληρικῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τόν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, δημοσιεύομεν κατωτέρω τόν καταρτισθέντα ὑπὸ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 26.8.2025, «τελικόν πίνακα» τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν, τῶν ἐχόντων τά ὑπὸ τοῦ νόμου καί τῶν Ἱερῶν Κανόνων ὀριζόμενα τυπικά καί οὐσιαστικά προσόντα πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τόν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων.

ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΚΛΗΡΙΚΩΝ
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΓ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

1. Ἀρχιμ. Παρθένιος Ἀμανατίδης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.
2. Ἀρχιμ. Καλλίνικος Γεωργακόπουλος, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ.
3. Ἀρχιμ. Νεόφυτος Δοντᾶς, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.
4. Ἀρχιμ. Φιλάρετος Ζαχαριουδάκης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.
5. Ἀρχιμ. Πολύκαρπος Καραμαρούδης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν, Λεβαδείας καί Αὐλίδος.
6. Ἀρχιμ. Ἰσίδωρος Κάτσος, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.
7. Ἀρχιμ. Ἰωάννης Λαγόπουλος, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πολυανῆς καί Κιλκισίου.
8. Ἀρχιμ. Μιχαήλ Λιούμης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς.
9. Ἀρχιμ. Νήφων Συριανός, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καί Βάρης.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεραγματεὺς

† Ὁ Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

ΟΜΙΛΙΑΙ

Ὅμιλία

κατά τόν ἐπίσημο Πανηγυρικό Ἑσπερινό
τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μέ θέμα:
«Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος “εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην”»
ὑπό τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Δαμασκηνοῦ Πετράκου,
Α΄ Γραμματέως-Πρακτικογράφου τῆς Ἱ. Συνόδου
(Ἀθήνα, Ἱ. Ν. Ἀγίου Παύλου ὁδοῦ Ψαρρῶν 28.6.2025)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Γερόθεε,

Τίμο Πρεσβυτέριο μετά τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας,

Λαέ τοῦ Κυρίου εὐλογημένε

Ἐπιτρέψτε μου, προεισαγωγικῶς, νά ἐκφράσω τίς υἱικές εὐχαριστίες μου πρός τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερώνυμο Β΄, Πρόεδρο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πρός ὑμᾶς, ἅγιο Ἀντιπρόεδρε τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλά καί πρός πάντα τά μέλη-Μητροπολίτες τῆς παρούσης 168ης Συνοδικῆς Περιόδου, γιά τήν ἀνάθεση τῆς παρουσίας ὁμιλίας στήν ἐλαχιστότητά μου καί τήν προσγενομένη τιμή πρός αὐτή.

1. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἰδρυτής τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν

Μέ κάθε χαρά, εὐφροσύνη καί κατά Χριστόν καύχηση ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐορτάζει ἀπόψε καί αὖριο τούς Πρωτοθρόνους καί Πρωτοκορυφαίους τῶν Ἀποστόλων, Πέτρο καί Παῦλο, καί τήν ἐπομένη (30ή Ἰουνίου) ὅλους μαζί τούς Ἀποστόλους, τούς θεμελίους τῆς Ἐκκλησίας

μας. Ἰδίᾳ δέ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τιμᾷ τόν Ἀπόστολο Παῦλο, τόν καί ἰδρυτή αὐτῆς, ὅπως καί ὅλες οἱ πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἀπό τίς ὁποῖες διῆλθε, ἐκήρυξε καί ποικιλοτρόπως ἐταλαιπωρήθη (Φίλιπποι, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Ἀθήνα, Κόρινθος), καί στίς ὁποῖες, ἀφοῦ διέδωσε τό εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀποτέλεσε τόν ἰδρυτή τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν.

Ἐδῶ στήν Ἀθήνα, στήν αἰώνια πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔφθασε περί τό 50-51 μ.Χ., κινούμενος ἀπό τόν θεῖο ζῆλο καί τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πού τόν διέπνεαν μετά τό ὄραμα τῆς Δαμασκοῦ καί τή μεταστροφή του στήν πίστιν τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλά καί κατόπιν προσκλήσεως ὑπό τοῦ Κυρίου¹, κηρύσσοντας τόν ἀληθινό Θεό τοῦ παντός καί τόν παῖδα Του Κύριο Ἰησοῦ, γεγονός πού εἰδικότερα ἐνθυμεῖται καί πανηγυρίζει σήμερα ἡ πόλη τῶν Ἀθηνῶν, ἀγαλλομένη γιά τόν ἰδρυτή της, ἀλλά καί γιά τόν πολιοῦχο της, τόν Ἅγιο Διονύσιο τόν Ἀρεοπαγίτη, τόν πρῶτο ἀπό τούς λιγοστούς καρπούς τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου στήν Ἀθήνα.

2. «Εὐηγγελίσατο εἰρήνην»²

Ὁ ἐφετινός ἐορτασμός τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν βρίσκει ὅμως τόν κόσμο μας, καί ιδιαίτερα

όρισμένες από τις εγγύτερες χώρες της Ευρώπης και της Ανατολής, σέ πολύ μεγάλη αναστάτωση και αγωνία, διότι τά τύμπανα του πολέμου ήχουν έκκωφαντικά πάλι σέ αυτές, μέ τόν απόηχό τους νά φθάνει ἔως ἐμᾶς. Γι' αὐτό ἀπόψε, ἀπό τά πολλά μηνύματα πού ἐκπέμπει ὁ θεηγόρος Παῦλος, ἅς ἀφήσουμε νά ἀντηχήσει ὁ λόγος του καί ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας μας περί τῆς «φίλης» εἰρήνης, «τοῦ γλυκέος καί πράγματος καί ὀνόματος»³.

Ἐξ ἀρχῆς δέ δέον νά λεχθεῖ ὅτι, ἀρχίζοντας τίς ἐπιστολές του ὅλες ὁ Παῦλος, πάντοτε μεταφέρει «χάριν καί εἰρήνην»⁴ ἢ «χάριν, ἔλεος καί εἰρήνην»⁵, ἀλλά νά προσέξουμε, εἰρήνη ἀπό τοῦ «Θεοῦ πατρός» καί τοῦ «Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ». Αὐτό δείχνει ὅτι ἡ εἰρήνη, τήν ὁποία μεταδίδει, δέν εἶναι ἡ συνήθης ἔννοια τῆς εἰρήνης, αὐτή πού ἀμέσως ἔρχεται στόν νοῦ μας. «Εἰρήνη εἶναι κάτι βαθύτερο ἀπ' αὐτό πού ἐννοοῦμε ὅταν δέν γίνεται κάποτε πόλεμος», παρατηρεῖ εὐστοχα καί νεώτερος ποιητής, γιά τόν ὁποῖο τελικά «εἰρήνη εἶναι ὅταν τ' ἀνθρώπου ἡ ψυχὴ γίνεται ἔξω στό σύμπαν ἥλιος· κι ὁ ἥλιος ψυχὴ μέσ στόν ἄνθρωπο»⁶.

Ἐπίσης, ἐξ ἀρχῆς πρέπει νά ἔχουμε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀντίστοιχη ἐβραϊκὴ λέξη τήν ὁποία ἀπέδωσαν οἱ Ὁ μεταφραστές τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὡς εἰρήνη, τό *shalom*, ἐμπερικλείει τήν ἔννοια τῆς ἀκεραιότητας καί τῆς ὁλοκλήρωσης, τῆς γενικότερης κοινωνικῆς εὐτυχίας, ὅχι μόνο τῆς ἀπουσίας τῶν κακῶν καί τοῦ πολέμου, καί ἄρα σημαίνει κάθε ἀγαθό, εὐλογία, πλοῦτο, εὐτυχία, σωτηρία καί δόξα, γιά νά ἀποκτᾶ τελικά ἐσχατολογικὴ σημασία⁷. Ἔτσι, ὁ Ἡσαΐας ἀναμένει τόν «ἄρχοντα τῆς εἰρήνης»⁸, ὁ Ὅποιος θά φέρει ἀτελεῦστη εἰρήνη⁹ καί θά ἀνοίξει ἕνα νέο παράδεισο¹⁰.

Ἄς δοῦμε, λοιπόν, μερικά γνωρίσματα τῶν δύο βασικῶν μορφῶν εἰρήνης, αὐτῆς τοῦ κόσμου καί αὐτῆς τοῦ Χριστοῦ πού ἐπαγγέλλεται ὁ Παῦλος¹¹.

3. «Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνην»¹²

Τὴν εἰρήνη τοῦ κόσμου, τὴν «ἐξωτερικὴ» εἰρήνη, τὴν ἐπιζητοῦν οἱ ἄνθρωποι σέ ὅλες τίς ἐποχές. Αὐτό εἶναι αὐτονόητο, θεωροῦμε. Οὐδεὶς σῶφρων ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ τόν πόλεμο, διότι σχετίζεται μέ τόν ὀλεθρο καί τόν θάνατο, ἐνῶ χωρὶς εἰρήνη δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει πρόοδος καί εὐημερία, εἴτε προσωπική, εἴτε οἰκογενειακή καί κοινωνική, εἴτε ἐθνική, ἀκόμη καί σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο. Ἐξ οὗ καί τά διάφορα εἰρηνιστικά κινήματα, κυρίως σέ προηγούμενες δεκαετίες.

Ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου ἀσφαλῶς προϋποθέτει τόν κόσμο, εἴτε μέ τὴν ἔννοια τῆς γῆς ὡς κατοικητηρίου τῶν ἀνθρώπων, εἴτε μέ τὴν κυρίως θεολογικὴ σημασία τῆς λέξης. Ὅταν δέ στή θεολογικὴ γλῶσσα ὁμιλοῦμε γιά τόν κόσμο (λ.χ. τὴν ἄρνηση ἢ τὴν ἀποταγὴ τοῦ κόσμου τούτου), δέν ἐννοοῦμε μία μαγικὴ ἀρπαγὴ ἢ ἐξαφάνιση ἀπὸ τόν κόσμο αὐτό, ἀπὸ τὴ γῆ στήν ὁποία ὅλοι ζοῦμε, ἢ μία αὐτόματη ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοὺς κόπους καί τοὺς μόχθους τῆς ζωῆς. Αὐτό θά ἦταν οὐτοπία. Ἄλλωστε, ὁ κόσμος εἶναι δημιουργημα τοῦ Θεοῦ καί δὴ «καλὸν λίαν»¹³. Ὡς κόσμο θεολογικὰ ἐννοοῦμε τό κακό πού ὑπάρχει στόν κόσμο, τὴν συνυφασμένη μέ αὐτόν ἁμαρτία. Αὐτός ὁ κόσμος, ὁ αἰχμάλωτος τῆς ἁμαρτίας, ἐν Χριστῷ καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀγιάζεται, μεταμορφώνεται καί ἀναδημιουργεῖται. Γι' αὐτό καί ὁ Κύριος στήν Ἀρχιερατικὴ προσευχὴ λέγει: «Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ»¹⁴.

Ὡστε, ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου, ὅσο καί νά εἶναι γιά παράδειγμα δίκαιη, ἀνθρώπινη, δημοκρατικὴ καί ἐλεύθερη, δέν παύει νά κινεῖται στό (πεπερασμένο) πλαίσιο τοῦ κόσμου τούτου καί τοῦ κακοῦ τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ, καί φυσικά τὴν ἐπιβάλλει ὁ ἰσχυρότερος, διασφαλίζοντας μέ τόν καλύτερο τρόπο τά συμφέροντά του. Ἔτσι ἱστορικὰ ἐπικράτησαν κατὰ καιροὺς λ.χ. οἱ *pax romana*, *pax byzantina*, *pax ottomanica*, *pax*

britannica, pax sovietica, ἐνῶ στή σύγχρονη ἐποχή γίνεται λόγος κυρίως γιά τήν *pax americana*.

Ἡ χρονική διάρκεια τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου εἶναι περιορισμένη, δέν ἔχει αἰώνια ἰσχύ, ὅσο μακρά καί νά εἶναι. Ἡ εἰρήνη τῶν Ρωμαίων κράτησε λ.χ. τέσσερις αἰῶνες, ἔπαιψε ὅμως νά ἰσχύει κάποια στιγμή. Γί' αὐτό καί ἡ εἰρήνη τοῦ κόσμου εἶναι σχετική καί ὅπως εὐστοχα σημειώνει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος «ἔξωθέν ἐστι καί ἐπὶ κακῷ γίνεται πολλάκις καί ἀνόνητος καί τοὺς ἔχοντας οὐδὲν ὠφέλησε»¹⁵. Ἐδῶ ἀρμύζει καί τό παύλειο: «ὅταν γάρ λέγωνσιν, εἰρήνη καί ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὀλεθρος, ὥσπερ ἡ ὥδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ»¹⁶.

Μετά τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, εἶχαμε πιστέψει ὅτι οἱ ἄνθρωποι παραδειγματίσθηκαν καί νουθετήθηκαν καί ὅτι δέν θά ὑπάρξει ποτέ πιά πόλεμος, τουλάχιστον στή «δημοκρατική, ἐλεύθερη καί πολιτισμένη» Εὐρώπη, ἡ ὁποία πλήρωσε βαρύτατο φόρο αἵματος στόν ἐν λόγῳ πόλεμο, καί πῶς οἱ ἄνθρωποι, ἀπαλλαγμένοι ἀπό τήν κατάρα τοῦ πολέμου, θά συνέχιζαν ἀπρόσκοπτα τή ζωή τους, ἐπιδιδόμενοι μόνο σέ ἔργα προόδου καί πολιτισμοῦ. Ἡ ἴδια ἡ ζωή ἀποδεικνύει ὅμως τήν ἀστάθεια τῶν λαῶν καί τῶν κοινωνιῶν, ὅπως καί τῶν ἀνθρώπων, τῶν χαρακτήρων τους καί τό εὐμετάβολο τῶν ἰδεῶν καί τῶν ἀξιῶν τους.

Ὑπολογίζονται σέ περίπου διακόσιους οἱ πόλεμοι πού ἔχουν διεξαχθεῖ μετά τή λήξη τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Ἔτσι, πρὶν ἕνα τέταρτο αἰῶνα (1998-1999) εἶχαμε τόν πόλεμο στήν ἄλλοτε Γιουγκοσλαβία, δίπλα ἀκριβῶς στό σπίτι μας, γιά νά ὀδηγηθοῦμε στοὺς ἐκεῖ νατοϊκοὺς βομβαρδισμούς (1999). Σήμερα, πάλι σέ εὐρωπαϊκό ἔδαφος, μαίνεται ἀκόμη ὁ μακροχρόνιος πόλεμος Οὐκρανίας-Ρωσίας, πού κορυφώθηκε μετά τήν εἰσβολή τῆς τελευταίας τό 2022, ἕνας πόλεμος δυστυχῶς μέ δεκάδες χιλιάδες θύματα καί μεταξύ Ὀρθοδόξων λαῶν καί ἀδελφῶν –ὄχι μόνον ὡς πρὸς τήν πίστη, ἀλλά καί ὡς πρὸς

τή φυλετική συγγένεια. Ἡ δέ Μέση Ἀνατολή διαχρονικά βρίσκεται στό ἐπίκεντρο πολεμικῶν συγκρούσεων, μέ τελευταῖο τόν πόλεμο «τῶν δώδεκα ἡμερῶν» μεταξύ Ἰσραήλ καί Ἰράν, μόλις πρὶν μερικές ἡμέρες, τοῦ ὁποίου οἱ συνέπειες τρομάζουν τήν ἀνθρωπότητα, πολύ περισσότερο μετά τήν ἀνάμειξη τῆς ὑπερδύναμης τῶν ΗΠΑ, καί ὁ ὁποῖος ἔληξε (:) μέ μία ἐκεχειρία, πού κανεῖς δέν γνωρίζει πόσο θά ἀντέξει.

Μάλιστα, στόν καιρό μας οἱ πόλεμοι λαμβάνουν ἐν πολλοῖς καί τή μορφή θεάματος μέσῳ τῆς κάλυψής τους ἀπό τήν τηλεόραση καί τὰ διάφορα μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης, ἐνῶ δοκιμάζονται κατ' αὐτοὺς νέα τρομακτικά ὅπλα, πού σκορπίζουν τόν θάνατο μαζικά καί προξενοῦν τεράστιες καταστροφές.

Κάνοντας λόγο γιά τήν εἰρήνη τοῦ κόσμου, πρέπει νά ἀναφέρουμε ἀκόμη ὅτι, ἐκτός ἀπό τήν πολιτική, κοινωνιολογική, ἐθνική διάσταση τῆς εἰρήνης, ὁποιαδήποτε ἄλλη μορφή εἰρήνης ἰσχύει στά κράτη, τίς κοινωνίες ἢ τὰ πρόσωπα, ἐπίσης κινεῖται σέ ἀνάλογα ἐνδοκοσμικά, ἄρα φθαρτά, πλαίσια.

4. «Ἡ ὄντως εἰρήνη»¹⁷

Ἄς προσπαθήσουμε τώρα νά ἀνιχνεύσουμε ποιά εἶναι ἡ εἰρήνη ἐκεῖνη πού κηρύσσει τό σκεῦος τῆς ἐκλογῆς Παῦλος στίς ἐπιστολές του, στό μέτρο τοῦ δυνατοῦ, ἀφοῦ εἶναι «ὑπερέχουσα πάντα νοῦν»¹⁸. Σέ κάθε περίπτωση εἶναι ἡ ἴδια εἰρήνη μέ αὐτή πού ἔδωσε ὁ Χριστός στοὺς μαθητές Του καί τήν ὁποία τοὺς ἐξουσιοδότησε νά εὐαγγελίζονται¹⁹. Τήν ἴδια πάντοτε δαυιλῶς παρέχει ἡ Ἐκκλησία πρὸς ὅλους μας.

Ἡ εἰρήνη πού διασαλπίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, λοιπόν, εἶναι κατ' ἀρχάς ἡ «εἰρήνη τοῦ Θεοῦ»²⁰ καί ἡ «εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ»²¹, ἄρα ὄχι τῶν ἀνθρώπων, μέ ὅ,τι συνεπάγεται αὐτό. Γί' αὐτό ὁ Θεός μας συχνά στήν Ἀγία Γραφή χαρακτηρίζεται ὡς «Θεός τῆς εἰρήνης»²² καί στή

λειτουργική γλώσσα ως «βασιλεὺς τῆς εἰρήνης»²³, ὁ δὲ υἱὸς Του, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, «αὐτός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν»²⁴. Ἐπίσης, τὸ κήρυγμα τῆς θείας ἀποκάλυψης συνιστᾷ τὸ «εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης»²⁵.

Δηλαδή, ἡ εἰρήνη πού διδάσκει καὶ μεταδίδει ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος δέν εἶναι μία ἀφηρημένη ἢ ἀναγκαστική ἐννοια, ἀλλὰ προσωπική καὶ ὄντολογική, ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, καὶ αὐτὴ τὴν εἰρήνη ἔδωσε στοὺς μαθητὲς Του πρὶν τὸ Πάθος: «Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν», τονίζοντας συγχρόνως ὅτι «οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν»²⁶. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν Ἀνάστασι, στὴν ἐμφάνισί Του στοὺς συγκεντρωμένους «διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων» μαθητὲς, τὴν εἰρήνην εὐαγγελίσθηκε ὁ Κύριος διὰ τοῦ «εἰρήνη ὑμῖν»²⁷.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς στὴν ΝΗ΄ Ὁμιλία του «Εἰς τὴν κατὰ σάρκα σωτήριον Γέννησιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»²⁸ ὁμιλεῖ γιὰ τρία εἶδη εἰρήνης πού ἔφερε ὁ Κύριος, συνοψίζοντας τὴ σχετικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ Παύλου: εἰρήνη πρὸς τὸν Θεό, εἰρήνη πρὸς τὸν ἑαυτὸ μας, εἰρήνη πρὸς τὸν πλησίον. Ὅπως μάλιστα θὰ φανεῖ στὴ συνέχεια, ἔχει σημασία ἀκόμη καὶ ἡ σειρά μὲ τὴν ὁποία κατατάσσει τὰ τρία εἶδη εἰρήνης ὁ μέγας φωστήρ τῆς Ἐκκλησίας.

α. Ἡ εἰρήνη πρὸς τὸν Θεό. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπερίφραστα ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ σημεῖο λέγει ὅτι «εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»²⁹. Ὁ Θεός, ἀπὸ τὴν ἄφατο ἀγάπη καὶ φιλευσπλαγχνία Του «ἐξαπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον»³⁰, γιὰ νὰ μᾶς ἀπαλλάξει ἀπὸ τίς συνέπειες τῆς πτώσης, τὴν ἁμαρτία, τὴ φθορά, τὸν θάνατο καὶ τὸν ἔχοντα τὸ κράτος αὐτοῦ διάβολο, γεγονός πού ὁλοκληρώθηκε διὰ τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἐπεκτείνεται στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι, «κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ

διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ»³¹ καὶ μᾶς χαρίσθηκε ἡ σωτηρία, ὥστε νὰ μποροῦμε πλέον νὰ ἐπανεέλθουμε στὴν προτέρα μακαριότητα καὶ δόξα καὶ νὰ ἀνακτήσουμε τὸ «ἀρχαῖον κάλλος». Σέ προσωπικό-πνευματικό ἐπίπεδο τώρα, αὐτὴ ἡ καταλλαγὴ καὶ ἡ εἰρήνη μὲ τὸν Θεὸ φαίνεται μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ μας. Γράφει σχετικὰ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς: «Εἰρηνεύωμεν πρὸς τὸν Θεὸν τὰ εὐάρεστα αὐτῷ ποιοῦντες, σωφρονοῦντες, ἀληθεύοντες, δικαιοπραγοῦντες, “προσευχαῖς τε καὶ δεήσεσι προσκαρτεροῦντες”, “ἄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν”, ἀλλ’ οὐκ ἐν χεῖλεσι μόνον»³². Καὶ ὁ νεώτερος Ὅσιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης, μέγας ἐμπειρικός θεολόγος καὶ αὐτός, σημειώνει –γενικά– γιὰ τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους ὅτι «εἶχαν παραδοθεῖ ὁλοκληρωτικά στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μόνο ἔτσι διαφυλάσσεται ἡ εἰρήνη. Τό ἴδιο καὶ ὅλοι οἱ μεγάλοι ἅγιοι ἄνθρωποι ὑπέμειναν κάθε θλίψη παραδομένοι στό θέλημα τοῦ Θεοῦ» καὶ γι’ αὐτὸ παρακαλοῦσε: «Κύριε, δώσε ν’ ἀπολαύσουμε καὶ ἐμεῖς τὴν εἰρήνην Σου. Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ἔλαβαν τὴν εἰρήνην Σου καὶ τὴν σκόρπισαν σέ ὅλο τὸν κόσμον, καὶ σώζοντας τὸ λαὸ δέν ἔχασαν τὴν εἰρήνην τοῦ Κυρίου, καὶ αὐτὴ δέν ἐλαττώθηκε μέσα τους»³³.

β. Ἡ εἰρήνη πρὸς τοὺς ἑαυτοὺς μας. Ἐχοντας οἱ χριστιανοὶ ὡς ἀρχηγὸ τῆς πίστεώς μας τὸν εἰρηνοποιὸ Χριστό, εἰρηνεύουμε καὶ ἐσωτερικά. Τοῦτο γίνεται μὲ τὴν καθυπόταξη τῆς σάρκα στο πνεῦμα, τὴ νίκη κατὰ τῶν πονηρῶν λογισμῶν καὶ τῶν παθῶν, τὴν κάθαρση τῆς καρδίας. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἐξαφανίζεται σέ προσωπικό ἐπίπεδο κάθε ἐχθρότητα καὶ κάθε ἐσωτερικὴ ἐπανάστασι. Σημειώνει ὡς πρὸς τὸ πρακτέον ὁ μνημονευθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης: «Εἰρηνεύωμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὑποτάσσοντες τὴν σάρκα τῷ πνεύματι καὶ τὴν κατὰ συνείδησιν πολιτείαν αἱρούμενοι καὶ τὸν ἔνδον ἐν ἑαυτοῖς κόσμον τῶν λογισμῶν κοσμίως καὶ εὐαγῶς κινούμενοι ἔχοντες· οὕτω γὰρ τὴν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς καὶ ὄντως

ἐμφύλιον διαλύομεν στάσιν»³⁴. Τά αὐτά φρονεῖ ὁ Ὅσιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο, ὅταν κάποιος ἔχει τήν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, εἰρηνεύει ὄχι μόνο ἡ ψυχή ἀπό τούς λογισμούς, ἀλλά εἰρηνεύει καί τό σῶμα, διότι δέν ἔχει τίς συνέπειες τῶν παθῶν³⁵, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος εἶναι δισύνθετο ὄν.

γ. Ἡ εἰρήνη πρὸς τόν πλησίον. Ὁ Χριστός μέ τή σάρκωση καί κυρίως τόν Σταυρικό Του θάνατο, κατέρριψε τό «μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ»³⁶ καί συνένωσε τούς δύο ἀντιμαχόμενους κόσμους, τούς Ἰουδαίους καί τούς Ἑθνικούς, «ἵνα τοὺς δύο κτίσι ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σῶματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἑχθρὰν ἐν αὐτῷ καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσαστο εἰρήνην... τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς»³⁷. Γι' αὐτό, οἱ δύο ἀντιμαχόμενοι κόσμοι δέν εἶναι ξένοι καί πάροικοι, ἀλλὰ «συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ»³⁸. Ὅλοι ἀποτελοῦμε πλέον τόν λαό καί τὴν οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ καί ὡς ἐκ τούτου ἡ ὁμόνοια καί ἡ ἐνότητα πρέπει νά πρυτανεύουν στό σῶμα τοῦ εἰρηνάρχου Χριστοῦ, δηλ. τῆς Ἐκκλησίας. «Εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς»³⁹, παροτρύνει ὁ θεσπέσιος Παῦλος. Δύο λέξεις εἶναι τά κλειδιά στή συνάφεια αὐτή: ἀγάπη καί συγχωρητικότητα. «Εἰρηνεύομεν πρὸς ἀλλήλους ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαρίζομενοι, εἴ τις πρὸς τίνα ἔχει μομφήν, ὡς καὶ ὁ Χριστός ἔχαρίσατο ἡμῖν, καὶ τὸν πρὸς ἀλλήλους ἔλεον ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης ἐπιδεικνύμενοι, καθάπερ καὶ ὁ Χριστός ἐκ μόνης τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης ἠλέησε καὶ μέχρις ἡμῶν κατήλθεν ὑπὲρ ἡμῶν...»⁴⁰, ὑπογραμμίζει σέ πρακτικό ἐπίπεδο ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς. Καί ὁ θεόφρων Ὅσιος Σιλουανός ὁ Ἀθωνίτης λέγει: «Πρέπει νά ἀγαπᾷ κανεὶς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως τὸν ἑαυτό του, καὶ νά εἶναι κάθε ὥρα ἑτοιμος γιὰ τό θάνατο. Ὅταν ἡ ψυχὴ θυμᾶται τό θάνατο, ταπεινώνεται καὶ παραδίδεται ὁλόκληρη στό θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπιθυμεῖ νά ἔχει εἰρήνην μέ ὅλους καὶ νά τοὺς ἀγαπᾷ ὅλους»⁴¹.

Σέ αὐτά τά τρία σημεία, θά προσθέταμε ἐπεξηγοῦντες καί ἓνα τέταρτο: ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ μᾶς συμφιλιώνει ἀκόμη καί μέ τό περιβάλλον καί τὴν κτίσι⁴². Σημειώνει ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «οἶδαμεν γάρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν»⁴³ καί «τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἐκούσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ»⁴⁴.

Ἐπομένως, ἡ εἰρήνη τοῦ Παύλου καί τοῦ Χριστοῦ, συμπεριλαμβάνει ὅλες τίς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς⁴⁵, ἀποτελεῖ δέ καρπὸ, δῶρο, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀποτέλεσμα τῆς ὅλης ζωῆς τῶν χριστιανῶν, ἀποτέλεσμα πνευματικῆς ζωῆς, σύμφωνας μέ τὴν καθοδήγηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: «Ὁ δέ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία κ.λπ.»⁴⁶. Δηλ. ἡ εἰρήνη, ἡ χαρὰ, ὅπως καί οἱ λοιπές μέ αὐτές συνυφασμένες ἀρετές καὶ πνευματικὲς καταστάσεις, ἀποτελοῦν γνωρίσματα τῆς «καινῆς κτίσεως»⁴⁷ καί ὅπως συγκεκριαίωται ὁ χοροστατῶν ἀπόψε ἀρχιερέας, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, «τελικά, εἰρήνη εἶναι ἡ ἔλευση καὶ ἡ παραμονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος μέσα στὸν ἄνθρωπο»⁴⁸.

Ὅμως, ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας, ἐκτός ἀπὸ τὴν ἱστορική διάσταση, ἔχει καί ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ καὶ ἐπικρατεῖ ὅπου εἶναι ἡδη παρούσα στή ζωὴ μας ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θά ἐπικρατήσῃ αἰώνια μετὰ τὴ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου.

Τό βιβλικὸ ἀπόσπασμα ποὺ μέ τόν πλέον παραστατικὸ τρόπο ἐκφράζει τὴν ἐσχατολογικὴ διάσταση τῆς εἰρήνης εἶναι αὐτό ἀπὸ τό βιβλίον τοῦ Προφήτη Ἡσαΐα (11, 1-10), ὅπου γίνεται λόγος γιὰ τὸν Μεσσία, τὴ ράβδο ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, ὡς βασιλιά τῆς εἰρήνης, καὶ τὴ βασιλεία Του. Στὴ βασιλεία αὐτή, λοιπόν:

«Θά κάθεται ὁ λύκος παρέα μέ τό ἀρνί καί θά κοιμᾶται ὁ πάνθηρας μέ τό κατσίκι ἀντάμα. Τό μοσχαράκι καί τό λιονταρόπουλο θά βόσκουνε μαζί κι ἓνα μικρό παιδί θά τά ὀδηγᾷ. Ἡ ἀγγελάδα κι ἡ ἀρκούδα τήν ἴδια θά ἔχουνε βοσκή καί τά μικρά τους τό ἴδιο τό λημέρι· τό λιοντάρι θά τρέφεται καθῶς τό βόδι μέ ἄχυρο. Τό βρέφος ἄφοβα θά παίξει στή φωλιά τῆς ἔχιδνας, τό νήπιο πού μόλις ἀποκόπηκε ἀπό τῆς μάνας του τό γάλα θ' ἀπλώνει τό χεράκι του στής κόμπρας τή σπηνλιά. Κανένας δέ θά προξενεῖ στόν ἄλλον βλάβη οὔτε κακό πουνθενά σ' ὅρος τό ἅγιο τοῦ Θεοῦ, γιατί ἡ γνώση τοῦ Κυρίου τή χώρα θά σκεπάζει ὅπως σκεπάζουν τά νερά τή θάλασσα. Σάν ἔρθῃ ἐκείνη ἡ μέρα, τό βλαστάρι ἀπό τή ρίζα τοῦ Ἰεσσαί ἐκεῖ θά στέκεται γιά τούς λαούς σημαία...»⁴⁹.

Στήν περικοπή αὐτή φαίνεται σαφῶς πῶς ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἐπεκτείνεται μέχρι τή φύση, τό περιβάλλον, τήν κτίση ὁλόκληρη.

Γιά ὅλα αὐτά, στή Θεία Λειτουργία, ἥδη ἀπό τήν ἀρχή της, τόν Θεό τόν παρακαλοῦμε «ἐν εἰρήνῃ», ὄντας δηλ. κανονικά ἥδη εἰρηνευμένοι ἐν Χριστῷ, διότι ἡ εἰρήνη ἀποτελεῖ τόσο προϋπόθεση ὅσο καί αἷτημα στήν τέλεση τῆς Θείας Εὐχαριστίας⁵⁰. Καί τό πρῶτο πού ζητοῦμε κατ' αὐτήν εἶναι ἡ «ἄνωθεν εἰρήνη», πού σχετίζεται μέ τή σωτηρία μας, δηλ. ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ πού δίνεται στόν ἄνθρωπο ὡς δῶρο «ἄνωθεν καταβαῖνον». Ἀφοῦ ζητήσουμε αὐτό τό πρῶτο, κατόπιν ζητοῦμε τήν «εἰρήνην τοῦ σύμπαντος κόσμου», πού ἀποτελεῖ προϋπόθεση «ἵνα ἤρεμον καί ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καί σεμνότητι»⁵¹. Ὁ δέ λειτουργός ἱερέας συνεχῶς μεταδίδει τή θεία εἰρήνη, εὐλογῶν διά τοῦ «Εἰρήνη πᾶσι», καί ἡ «ἁγία Ἀναφορά» προσφέρεται ἐν εἰρήνῃ.

5. Ἐπίλογος:

«Ὁ ζητῶν εἰρήνην Χριστὸν ἐκζητεῖ»⁵²

Ἀπό τά ἔως τώρα λεχθέντα, γίνεται κατανοητή ἡ λυπηρὴ διαπίστωση ὅτι, ἐνῶ ὅλοι ζητοῦν εἰρήνη, ἐν τούτοις κυριαρχοῦν οἱ πόλεμοι καί οἱ διαμάχες: στόν κόσμο, στά κράτη, στίς κοινωνίες, στήν προσωπική μας ζωή. «Εἰρήνη φίλη, τὸ παρὰ πάντων μὲν ἐπαινούμενον ἀγαθόν, ὑπ' ὀλίγων δὲ φυλασσόμενον», παρατηρεῖ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος⁵³. Τοῦτο συμβαίνει διότι ἀποκόβεται ἡ εἰρήνη ἀπό τήν πηγὴ της, πού εἶναι ὁ Χριστός⁵⁴. Τό χειρότερο εἶναι ὅτι στό τέλος ἡ εἰρήνη ἐπιβάλλεται μέ πολέμους –ὅπως εἶδαμε νά συμβαίνει μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν στό Ἰράν. Εἶναι ἄλλωστε γνωστό τό σύνθημα: Ἐάν θέλεις εἰρήνη, ἐτοιμάζου γιὰ πόλεμο. Ἔτσι, παρὰ τούς ἀτελείωτους πολέμους καί τίς πάμπολλες ἐπαναστάσεις, ἡ εἰρήνη δέν ἔχει κυριαρχήσει ἀκόμη.

Τοῦτο θά γίνῃ πιό σαφές, ἐάν μαζί μέ τόν Ἀπόστολο Ἰάκωβο ἀναρωτηθοῦμε: «Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν»; Καί ἀπαντᾷ ὁ Ἀδελφός: «Οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς»⁵⁵, ἀπάντηση πού παραπέμπει συνειρμικά στό ἐξῆς λόγιο τοῦ ἀρχαίου σοφοῦ: «Οὐδεὶς φέεται ἀνθρώποις πόλεμος ἄνευ κακίας, ἀλλὰ τὸν μὲν φιληδονία, τὸν δὲ πλεονεξία, τὸν δὲ φιλοδοξία τις ἢ φιλαρχία συρρήγνυσιν»⁵⁶. Πῶς ἐπομένως θά σταματήσουν οἱ πόλεμοι, ἐάν δέν ἐξαλειφθοῦν τά αἰτίά τους; Αἷτια, πού ἔχουν ὅμως πνευματικὸ χαρακτῆρα, ὡς γεννήματα τῆς ἁμαρτίας.

Ἦδη κατὰ τή Γέννηση τοῦ Θεανθρώπου στόν ἀγγελικὸ ὕμνο, τό γνωστό μας «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»⁵⁷, ἡ ἐπίγειος εἰρήνη συσχετίζεται μέ τήν εἰρήνη τοῦ

Θεοῦ καὶ δέν περιορίζεται μόνο σέ ἐνδοκοσμική διάσταση⁵⁸. Ἡ εἰρήνη συνδέεται πλέον μέ τήν ἀνατολή τῆς νέας πραγματικότητας, πού ἐγκαινίασε ἡ ἔλευση τοῦ Μεσσία-Χριστοῦ στόν κόσμο⁵⁹.

Ἡ εἰρήνη, σέ ὅλες της τίς ἐκφράσεις, ἐπιτυγχάνεται μέ τόν Σταυρό καί τήν Ἀνάσταση. «Ἡ εἰρήνη ἀρχίζει ἀπό μέσα μας, ἀπό τό βάθος τῆς ὑπάρξεώς μας»⁶⁰, σημειώνει ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας Ἀναστάσιος, συνεχίζοντας ὁ ἴδιος: «Σέ τελευταία ἀνάλυση, τό ἀντίθετο τῆς εἰρήνης δέν εἶναι ὁ πόλεμος ἀλλά ὁ ἐγωκεντρισμός: ὁ ἀτομικός, ὁ συλλογικός, ὁ ἐθνικός, ὁ φυλετικός»⁶¹. Διότι «ὅποιος ἔχει μέσα του τήν εἰρήνη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σκορπίζει εἰρήνη καί στούς ἄλλους. Ὅποιος, ὅμως, ἔχει μέσα του τό πονηρό πνεῦμα, σκορπᾷ καί στούς ἄλλους τό κακό», σύμφωνα μέ τόν Ὅσιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη⁶².

Καταλήγοντας, Σεβασμιώτατε καί ἀγαπητοί μου Πατέρες καί ἀδελφοί, ἐμεῖς, ὁμοιάζοντες ὄχι στούς Ἀθηναίους τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀποστόλου

Παύλου, οἱ ὁποῖοι μέ τή στάση τους τόν ἀνάγκασαν νά κατέλθει ἀπό τό βῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου καί «νά ἐξέλθει ἐκ μέσου αὐτῶν»⁶³, ἀλλά ἀσπαζόμενοι τό κήρυγμά του, τό εὐαγγέλιο τῆς εἰρήνης, «τά τῆς εἰρήνης διώκωμεν καί τά τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους»⁶⁴, ὥστε ἡ «ὄντως εἰρήνη ὁ Χριστός»⁶⁵ νά φρουρεῖ «τάς καρδίας ἡμῶν καί τά νοήματα»⁶⁶. Τότε καί ἐμεῖς, πλήρεις εἰρήνης, θά μπορούμε νά σκορποῦμε εἰρήνη γύρω μας, στούς συνανθρώπους καί τόν κόσμο μας.

Οἱ χριστιανοί, ὅπως καί οἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίες, πρέπει νά εἴμαστε πρωτοπόροι στήν ἀναζήτηση καί ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης σέ ὅλες της τίς διαστάσεις, φέροντες εὐθύνη γι' αὐτό, ἐνῶ δέον νά προσεχθεῖ ὅτι ἡ ἐνότητα μεταξύ τῶν Ὁρθοδόξων, πιστῶν καί Ἐκκλησιῶν, ἐνισχύει ὄχι μόνο τήν ἐνότητα τῆς πίστεως, ἀλλά καί τήν εἰρήνη γενικότερα.

«Εἰρηνευσωμεν ἐν ἑαυτοῖς, καί εἰρηνεύσει ἡμῖν ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ»⁶⁷.

Γένοιτο!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Πράξ. 16, 10.

2. Ἐφεσ. 2, 17.

3. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΚΒ' (Εἰρηνικός Β'), 1, PG 35, 1132.

4. Ρωμ. 1, 7, Α' Κορ. 1, 3, Β' Κορ. 1, 2, Γαλ. 1,3, Ἐφεσ. 1, 2, Φιλιπ. 1, 2, Κολ. 1,2, Α' Θεσσ. 1, 1, Β' Θεσσ. 1, 2, Φιλήμ. 1, 3.

5. Α' Τιμ. 1, 2, Β' Τιμ. 1, 2, Τίτ. 1, 4.

6. Νικηφόρου Βρεττάκου, Τά Ποιήματα, Β', Ἀθήνα 1981, σ. 263.

7. X. Leon-Dufour, «Εἰρήνη», Λεξικό Βιβλικῆς Θεολογίας, ἐπιμ. Σ. Ἀγουρίδης, Σ. Βαρτανιάν κ.ἄ., Ἀθήνα 1980, σσ. 323-327. Πρβλ. Π. Βασιλειάδης, Παῦλος. Τομές στή Θεολογία του, Α', Θεσσαλονίκη 2011, σ. 234, Λ. Φίλης, Ἡ γλῶσσα τῆς Καινῆς Διαθήκης, Ἀθήνα 1989, σ. 93.

8. Ἡσ. 9,6.

9. Ἡσ. 9,7.

10. Μιχ. 5, 4, Ναούμ 2, 1.

11. Καί κατὰ τή διδασκαλία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν δύο εἶδη εἰρήνης ὑπάρχουν: Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- καί ἡ εἰρήνη τῶν ἀνθρώπων, μέ τί διαφορά ἀνάμεσά τους νά εἶναι τεράστια καί οὐσιαστική: Χ. Κρικιώνης, *Τό ἀγαθό τῆς εἰρήνης κατά τούς Τρεῖς Ἱεράρχες*, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 18.
12. Λουκ. 2, 14.
 13. Γεν. 1, 31.
 14. Ἰω. 17, 15.
 15. Κείμενο στό: Π. Τρεμπέλα, *Ὑπόμνημα εἰς τό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιον*, Ἀθῆναι Νοέμβριος 1990, σ. 531.
 16. Α΄ Θεσσ. 5, 3.
 17. Πρβλ. *Ἑωθινό Δοξαστικό ΣΤ΄*, στήν Παρακλητική.
 18. Φιλιπ. 4, 7.
 19. Ματθ. 10, 12-13, Λουκ. 10, 5-6.
 20. Φιλιπ. 4, 7, Κολ. 3, 15.
 21. Κολ. 3, 15.
 22. Ῥωμ. 15, 33/ 16, 20, Α΄ Κορ. 14, 33, Β΄ Κορ. 13, 11, Φιλιπ. 4, 9.
 23. Εἶναι γνωστή ἡ λειτουργική ἐκφώνηση «Σὺ γάρ εἰ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν...». Πρβλ. *Ἐβρ.* 7, 2.
 24. Ἐφεσ. 2, 14.
 25. Ἐφεσ. 6, 15.
 26. Ἰω. 14, 27.
 27. Ἰω. 20, 19-21.
 28. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, *Ἀπαντα τὰ ἔργα* 11. *Ὁμιλίες* (ΜΓ΄-ΞΓ΄), ΕΠΕ 79, σσ. 452-477.
 29. Ῥωμ. 5, 1.
 30. Γαλ. 4, 4.
 31. Ῥωμ. 5, 10.
 32. Γρηγορίου Παλαμᾶ, *Ὁμιλία ΝΗ΄*, ΕΠΕ 79, σ. 474.
 33. Κείμενα στό: Ἱερόθεος (Βλάχος), Μητροπολίτης Ναυπάκτου, «Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, κατά τόν ἅγιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη» <https://www.parembasis.gr/index.php/el/menu-gegonota/8175-2024-09-24>.
 34. Γρηγορίου Παλαμᾶ, *Ὁμιλία ΝΗ΄*, ΕΠΕ 79, σσ. 474, 476.
 35. Ἱερόθεος (Βλάχος), Μητροπολίτης Ναυπάκτου, «Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, κατά τόν ἅγιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη», ὁ.π.
 36. Ἐφεσ. 2, 14.
 37. Ἐφεσ. 2, 15-17.
 38. Ἐφεσ. 2, 19.
 39. Α΄ Θεσσ. 5, 13.
 40. Γρηγορίου Παλαμᾶ, *Ὁμιλία ΝΗ΄*, ΕΠΕ 79, 476.
 41. Κείμενο στό Ἱερόθεος (Βλάχος), Μητροπολίτης Ναυπάκτου, «Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, κατά τόν ἅγιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη», ὁ.π.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

42. Σ. Άγουρίδης, *Στοιχεία για μιά θεολογία τῆς εἰρήνης*, Ἀθήνα χ.χ., σ. 11. Πρβλ. τό ἄρθρο τοῦ Ο. Hofius, «Ἀνθρώπος καί κτίσις. Ῥωμ 8,18-25 καί ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου», στό: Ο. Hofius, *Ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου. Συναγωγή καινοδιαθηκικῶν μελετῶν*, ἐπιμ. Χ. Καρακόλης κ.ἄ., Ἀθήνα 2012, σσ. 243-265.
43. Ῥωμ. 8, 22.
44. Ῥωμ. 8, 20-21
45. Γ. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ἠθική*, Θεσσαλονίκη 1995, σ. 243.
46. Γαλ. 5, 22.
47. Β' Κορ. 5, 17, Γαλ. 6, 15. Πρβλ. Ῥωμ. 14, 17: «οὐ γάρ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρωσὶς καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ».
48. Ἱερόθεος (Βλάχος), Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου, *Ὅσοι Πιστοί. Κείμενα Ὁρθόδοξης Παράδοσης ἢ παραδομένης πίστεως*, Ἰ. Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας) - Λεβαδεία 1996, σ. 423. Καί κατὰ τόν Καθηγητὴ Ἀπόστολο Νικολαΐδην (*Προβληματισμοὶ Χριστιανικοῦ ἥθους*, Ἀθήνα 2006, 68) «Ἡ "Θεολογία τῆς εἰρήνης" θεωρεῖ τὴν εἰρήνην ὡς προϊόν τῆς Τριαδικῆς ζωῆς».
49. Ἠσ. 11, 6-10 (Μετάφραση ἀπὸ τὴν ἔκδοση τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1997).
50. Γ. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ἠθική*, ὅ.π., σ. 245.
51. Α' Τιμ. 2,2.
52. Μ. Βασιλείου, *Εἰς τὸν ΛΓ' Ψαλμόν*, 10, PG 29, 376.
53. Γρηγορίου Θεολόγου, *Λόγος ΚΒ' (Εἰρηνικὸς Β')*, 1, PG 35, 1132.
54. Ἐφεσ. 2,14.
55. Ἰακ. 4, 1-2. Πρβλ. τό τοῦ Ὁσίου Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου: «Ἄν γνώριζαν οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ κυβερνῆτες τῶν λαῶν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, δέν θά ἔκαναν ποτέ πόλεμο. Ὁ πόλεμος προέρχεται ἀπὸ τίς ἁμαρτίες καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν ἀγάπην. Ὁ Κύριος μᾶς δημιούργησε κατὰ τὴν ἀγάπην Του καὶ μᾶς παρήγγειλε νά ζοῦμε μέ ἀγάπην. Ἄν οἱ ἄρχοντες τηροῦσαν τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου καὶ ὁ λαός καὶ οἱ ὑπῆκοοι ὑπάκουαν μέ ταπεινῶση, θά ὑπῆρχε μεγάλη εἰρήνη καὶ ἀγαλλίαση πάνω στή γῆ. Ἐξαιτίας, ὅμως, τῆς φιλαρχίας καὶ τῆς ἀνυπακοῆς τῶν ὑπερηφάνων ὑποφέρει ὅλη ἡ οἰκουμένη»: Κείμενο στό Ἱερόθεος (Βλάχος), Μητροπολίτης Ναυπάκτου, «Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, κατὰ τόν ἅγιον Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη», ὅ.π.
56. Πλουτάρχου, *Περὶ Στωϊκῶν*, 1049d.
57. Λουκᾶ 2, 14.
58. Κατὰ τόν Β. Στογιάννο (*Ερμηνευτικά Μελετήματα*, Θεσσαλονίκη 1988, 323), στόν ἐν λόγῳ ὕμνο τῶν ἀγγέλων, «εἰρήνη εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ἐνσάρκωση τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ καὶ αἰτία γιὰ τὴν οὐράνια –καὶ ἐπίγεια– δοξολογία Του».
59. Γ. Πατρῶνος, *Ἡ χαρὰ στὴν Καινὴ Διαθήκη. Μὲ ἀναφορές γιὰ μιά Ὁρθόδοξη θεώρηση τῆς θεολογίας τῆς χαρᾶς*, Ἀθήνα 1983, σσ. 52-56.
60. Ἀναστάσιος (Γιαννουλάτος), Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας, *Ἐργήγορση. Χρὸς τῶν Ὁρθοδόξων*, Ἀθήνα 2017, σ. 226.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

61. *Ό.π.*

62. Κείμενο στό: Ἱερόθεος (Βλάχος), Μητροπολίτης Ναυπάκτου, «Ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, κατὰ τόν ἅγιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη»,

63. *Πράξ.* 17, 33.

64. *Ρωμ.* 14, 19.

65. *Ἑωθινὸ Δοξαστικὸ ΣΤ΄*, στήν Παρακλητική.

66. *Φιλιπ.* 4, 7.

67. Πρβλ. Ἰσαάκ Σύρου, *Τὰ εὐρεθέντα Ἀσκητικά*, ἐκδ. Ἰ. Σπετσιέρη, Θεσσαλονίκη 1977, 127.

ΕΚΔΗΜΙΑΙ

Ἡ ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορίνθου, Σικυῶνος, Ζεμενοῦ καί Πολυφέγγους κυροῦ Διονυσίου (Μαντάλου)

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μέ βαθειά συγκίνηση ἀναγγέλλει τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου κυροῦ Διονυσίου.

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Κορίνθου κυρὸς Διονύσιος (κατὰ κόσμον Διονύσιος Μάνταλος) γεννήθηκε τὸ 1952 στὸ Νέο Ψυχικὸ Ἀθηνῶν. Σπούδασε στὴ Θεολογικὴ Σχολή τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καί συνέχισε μέ μεταπτυχιακές σπουδές στὴ Χριστιανικὴ Φιλοσοφία καί τὴν Παιδαγωγικὴ στὸ Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Χειροτονήθηκε διάκονος τὸ 1974 καί πρεσβύτερος τὸ 1979, ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1977 ὑπηρέτησε

στὴν Ἱερά Μητρόπολη Χαλκίδος ὡς Ἱεροκῆρυξ, Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος καί ἀπὸ τὸ 1990, ὡς Πρωτοσύγκελλος. Διετέλεσε Ὑπεύθυνος Νεότητος καί τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος, Διευθυντὴς τοῦ Οἰκοτροφείου αὐτῆς, Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ «Κέντρου Πρόληψης Ναρκωτικῶν» τοῦ Νομοῦ Εὐβοίας, ἐνῶ ὁργάνωσε καί λειτούργησε Σχολές Καταρτίσεως Στελεχῶν (Κατηχητῶν, Κατασκηνωτικῶν, Ἀντιαιρετικοῦ Ἀγῶνα). Ἐπίσης ὑπῆρξε ὑπεύθυνος γιὰ τὴ δημιουργία 25 Πνευματικῶν Κέντρων, καθὼς καί τῶν σύγχρονων Κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος στὴν Ἥλια Εὐβοίας.

Τὸ 2002 διορίσθηκε Ἀναπληρωτὴς Γενικός Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καί τὸ 2006 Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀνέπτυξε πλούσια δραστηριότητα μέ συγγραφές ἄρθρων, διαλέξεις, συμμετοχές σέ συνέδρια καί πολλές ραδιοφωνικὲς καί τηλεοπτικὲς ἐκπομπές θεολογικοῦ, κοινωνικοῦ καί ἐθνικοῦ περιεχομένου. Τὴ 15η Ὀκτωβρίου 2006 χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Κορίνθου.

Ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου κυροῦ Διονυσίου ἐψάλη τὸ Σάββατο 9 Αὐγούστου 2025 στίς 11 π.μ., στὸν Καθεδρικό Ἱερό Ναὸ Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Τοποτηρητὴς τῆς χηρευσάσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου ὁρίσθηκε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων καί Αἰγιαλαίας κ. Ἱερώνυμος.

Ἐπικήδειος εἰς τόν ἀοίδιμον Μητροπολίτην Κορίνθου
κυρόν Διονύσιον (Μάνταλον) (1952-2025)
ἐκφωνηθεῖς ὑπό τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου
κ. Ἰωάννου Καραμούζη, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
(Μητροπολιτικός Ἰ. Ν. Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου, 7.8.2025)

«ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο
καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται
κἀγὼ τῷ κόσμῳ»

Μέσα ἀπό τούς παραπάνω λόγους
Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Σεβαστοὶ Πατέρες,
ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,

ὁ Ἀπόστολος Παῦλος φανερώνει τὴν σχέση
του μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό. Ἡ σταυρική θυσία τοῦ
Κυρίου πού εἶναι γεγονός ἱλασμοῦ καὶ καταλλα-
γῆς γιὰ τόν Ἀπόστολον σημαδεύει ὅλη του τὴν
ὑπαρξὴ καὶ τὴ δράση.

Ἀποτελεῖ τόν μοναδικό λόγο καυχίσεώς του
διότι δι' ἐκείνου ἐπέρχεται ἡ σωτηρία τοῦ ἀν-
θρώπου.

Διαμορφώνει ὅμως καὶ τόν τρόπο ζωῆς τοῦ
Ἀποστόλου.

Ἀφενὸς μὲν τὰ θέλητρα τοῦ κόσμου δέν τόν
ἀγγίζουν, ἀφετέρου δέ ὁ ἴδιος ἔχει πεθάνει γιὰ
τόν κόσμο.

Τόσο πολὺ βιώνει τὴν Σταυρική θυσία τοῦ Ἰη-
σοῦ πού φέρει τὰ στίγματα τοῦ Σταυροῦ στὴν
ὑπαρξή του.

Ὁ Χριστὸς ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῆς υπάρξεώς
του, χωρὶς Ἐκείνον δέν ἀξίζει τίποτε «ἐμοὶ τὸ ζῆν

Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος», ὅλα τὰ ὑπό-
λοιπα, τὰ τοῦ κόσμου τούτου, εἶναι «σκύβαλα».

Αὐτὴν τὴν Θεολογία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου
ἔχουμε τὴν δυνατότητα σήμερα ὄχι ἀπλὰ νὰ τὴν
θυμόμαστε, ἀλλὰ νὰ βεβαιωνόμαστε γιὰ τὴν δυ-
νατότητα ἐφαρμογῆς της ὡς τρόπου ζωῆς μέσα
ἀπὸ τὴν ἐκδημία τοῦ Μακαριστοῦ πλέον Μητρο-
πολίτου Κορίνθου κυροῦ Διονυσίου.

Ἐκεῖνος ἔζησε ὅλη τὴ ζωὴ κηρύττοντας Ἰησοῦν
Χριστόν Σταυρωθέντα καὶ Ἀναστάντα, ἀφιερῶ-
νοντας ὅλη τὴν ὑπαρξή του στὴν διακονία Ἐκεί-
νου, ἀγωνιζόμενος νὰ μορφωθεῖ ὁ Χριστὸς στὶς
καρδιές τῶν ἀνθρώπων, αἶροντας τόν σταυρό
τῆς δοκιμασίας μέ τὴν βεβαιότητα ὅτι δέν εἶναι
μόνος, ἀλλὰ ὅτι «πάντα ἰσχύει ἐν τῷ ἐνδυνα-
μοῦντι Χριστῷ» καὶ γι' αὐτό βίωνε τὴν ὑπέρλο-
γη κατάσταση πού περιέγραφε ὁ Ἀπόστολος :
«ὅταν ἀσθενῶ τότε δυνατὸς εἰμί».

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης γεννήθηκε στὴν
Ἀθήνα τὸ 1952.

Ἦταν πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
Ἀθηνῶν ἐνῶ παρακολούθησε μαθήματα στό με-
ταπτυχιακὸ Τμήμα τοῦ Α.Π.Θ.

Χειροτονήθηκε Διάκονος τὸ 1974 καὶ Πρεσβύ-
τερος τὸ 1979.

Διακόνησε επί σειρά ετών ως Ίεροκήρυκας, Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος καί Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

Κατά τὴν διάρκεια τῆς διακονίας του στὴν Ἐκκλησία τοῦ Εὐρύπου ἔθεσε τὴ σφραγίδα του στὸν Τομέα τῆς Νεότητος καί τῆς Κατηχίσεως.

Ὑπῆρξε ὑπεύθυνος γιὰ τὴ δημιουργία 25 Πνευματικῶν Κέντρων καί τῶν συγχρόνων κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

Ὅργάνωσε καί λειτούργησε Σχολές καταρτίσεως Στελεχῶν κατηχητῶν, κατασκηνωτικῶν, ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος.

Διακόνησε ἐπὶ σειρά ετών ως Διευθυντὴς τοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χαλκίδος.

Διετέλεσε ἀναπληρωτὴς Γενικός Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀπὸ τὸ 2002 μέχρι τὸ 2006, ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖο διακόνησε ὡς Ἀρχιγραμματέας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ ἴδιου ἔτους ἐξελέγη καί χειροτονήθηκε Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορίνθου.

Κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Ἐνθρονίσεώς του ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης, ἀφοῦ δοξολόγησε τὸν Τριαδικὸ Θεὸ γιὰ τὴν συγκατάβασή Του νὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ ἴσταται εἰς τόπον καί τύπον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπογράμμισε τὴν ἀλήθεια ὅτι δὲν πορευόταν πρὸς τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ καυχόμενος γιὰ προσωπικὲς του ικανότητες, ἀλλὰ ὅτι ἐρχόταν γιὰ νὰ κηρύξει τὸν λόγο τῆς καταλλαγῆς.

Ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά του πρὸς ὅλους τονίζοντας ὅτι γιὰ τὸ ποίμνιό του θὰ ζεῖ πλέον, θὰ ἀναπνέει, ὅτι οἱ χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου θὰ ἀποτελοῦν τὴν δική του οἰκογένεια.

Φιλοδοξία του ἦταν νὰ μὴν στέκεται ἀπλὰ στὸν ξύλινο Θρόνο, τὸν παγωμένο τοῦ Μητροπολίτου, ἀλλὰ νὰ ἐνθρονισθεῖ στὶς καρδιές, στὰ σπλάχνα τῶν ἁγίων τῆς Κορίνθου.

Ἐρχόταν γιὰ νὰ εἶναι θεράπων, ἱκέτης καί πρέσβυς ἀκοίμπτως.

Ἐρχόταν γιὰ νὰ διακηρύξει ὅτι «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ γέγονεν καινὰ τὰ πάντα».

Ἐρχόταν γιὰ νὰ ἐπουλώσει τὶς ὅποιες πληγές τοῦ παρελθόντος.

Σκοπὸς του ἦταν νὰ ἀναλωθεῖ μέχρι «νὰ φθάσουν οἱ πάντες εἰς ἄνδρα τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ».

Ἀπὸ ἐκεῖ καί πέρα ξεκίνησε τὸν ἀγῶνα γιὰ 19 χρόνια, προκειμένου νὰ ἐνθρονισθεῖ στὶς καρδιές τοῦ ποιμνίου του.

Ἡ μερίμνα του ἀφοροῦσε στὶς ἀνάγκες ὅλων.

Ἀνανέωσε καί ἔδωσε νέα πνοή στὴν λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Ἄριστος λειτουργὸς ὁ ἴδιος ἐπιθυμοῦσε νὰ τελεῖται ἡ Θεία Λατρεία μὲ τὸν καλὺτερο δυνατὸ τρόπο.

Διοργάνωσε τὰ «Παύλεια», ἀφορμὴ ἀπόδοσης τιμῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, πνευματικῆς ἀφύπνισης ὅλης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Μέ τὴν πάνδημη συμμετοχὴ τῶν πιστῶν, τὴν προσκύνηση τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τῶν ἐν Κορίνθῳ Ἁγίων, τὴν προσευχητικὴ παρουσία τῶν μοναχικῶν ἀδελφοτήτων, τὴν λειτουργικὴ συμμετοχὴ τῶν Ἱερέων, ἡ Κόρινθος κάθε χρόνο πάλλεται πνευματικά, τιμᾷ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο Πάτρωνά της, προσφέρει δεήσεις ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου, ἀνανεώνει τὴν πνευματικὴ σχέση μαζί του.

Διοργανώνει κάθε χρόνο Παγκορινθιακὸ Προσκύνημα στὴν Παναγία τῆς Τήνου, προκειμένου νὰ ἐξαγιασθοῦν οἱ συμμετέχοντες, νὰ ἔχει ὁ ἴδιος τὴν δυνατότητα νὰ ἀφουγκρασθεῖ τοὺς προβληματισμούς τοῦ ποιμνίου του καί νὰ ἔρθει κοντύτερά του καί βέβαια νὰ προσαγάγει τοὺς προβληματισμούς τοῦ ποιμνίου του στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο.

Διοργανώνει σεμινάρια γιὰ τοὺς Κληρικούς, προκειμένου ἡ Τοπικὴ Ἐκκλησία νὰ μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπίσει ἀποτελεσματικότερα τὰ προβλήματα τῶν ἐξαρτημένων ἀπὸ τὶς ναρκωτικὲς οὐσίες ἀνθρώπων.

Σὲ συνεργασία μὲ τὸ κέντρο πρόληψης «Δίολκος» δημιουργήθηκε δίκτυο μὲ 40 καί πλέον

Κληρικούς με στόχο την συμπαράσταση στον αγώνα των ανθρώπων για απεξάρτηση.

Έλεγε: «Για την Έκκλησία αυτοί οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν τό πρόβλημα της εξάρτησης δεν είναι οι απόβλητοι της κοινωνίας, αλλά οι ελάχιστοι αδελφοί του Ευαγγελίου, γι' αυτό και η προστασία τους από τους Κληρικούς όχι μόνο συνιστάται, αλλά και επιβάλλεται».

Προσφέρει πυροσβεστικά όχήματα σέ Δήμους για την αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος, αφού είναι δημιούργημα της αγάπης του Θεού.

Διοργανώνει συσσίτια σέ κάθε Ένορία, προσφέρει κατ' οίκον νοσηλεία σέ οικονομικά ένδε-
εις, προσφέρει ιματισμό σέ όσους έχουν ανάγκη.

Εκπαιδεύει Ιερείς, μέ την συμβολή ειδικών ιατρών, μέ μαθήματα πρώτων βοηθειών, ώστε όποτε παραστεί ανάγκη καί στό πλέον απομακρυσμένο χωριό της Ιερᾶς Μητροπόλεως νά μποροῦν οἱ Ιερείς νά σώζουν ζωές.

Δημιουργεί την «Θεοπροσφορά» μέ σκοπό νά καλύψει τίς ανάγκες των ανθρώπων σέ απαραίτητα είδη πρώτης ανάγκης.

Έλεγε: «Εσεῖς δώστε μου αὐτά πού πετᾶτε καί ἐγώ θά σᾶς δώσω ὅ,τι ἔχω καί δέν ἔχω γιά νά μὴν βλέπουμε οὔτε ἕναν ἄστεγο, πεινασμένο καί διψασμένο στήν Μητρόπολή μας».

Όργάνωσε καί προώθησε τήν ἐθελοντική αἰμοδοσία, ὡς ὑψιστή πράξη φιλανθρωπίας. Σκοπός του ἦταν ἡ κάθε Ένορία νά ἔχει Τράπεζα Αἵματος καί ἡ κάθε οἰκογένεια τόν αἰμοδότη της.

Ένδιαφέρεται γιά τήν στερέωση τοῦ θεσμοῦ τῆς Οἰκογένειας. Ίδρυσε τή Σχολή Γονέων, στήν ὁποία ἐξέχοντες καί ἐξειδικευμένοι ὁμιλητές κατέθεταν κάθε ἐβδομάδα τίς γνώσεις τους, ὥστε νά δημιουργοῦνται οἱ κατάλληλες προϋποθέσεις ἀντιμετωπίσεως τῶν παντοειδῶν προβλημάτων τῆς οἰκογένειας.

Ανακαίνισε καί ἐξωράισε τήν «Κροκίδειο Αἰθουσα» στήν ὁποία στεγάζονται ὅλες οἱ νεανικές, πνευματικές δραστηριότητες τῆς Ιερᾶς Μη-

τροπόλεως, καθώς καί τό Ἐκκλησιαστικό Κεμπ-
λιοφυλάκειο.

Ίδρυσε τή Σχολή Κατηχητῶν γιά νά θεραπευ-
τεῖ ἡ ἀνάγκη κατηχήσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Μέσα, λοιπόν, ἀπό ὅλες αὐτές τίς δράσεις, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν ψήγματα μόνο τῆς ὅλης ποι-
μαντικῆς προσπάθειας τοῦ Μητροπολίτου, κα-
τάφερε νά ἐνθρονισθεῖ στήν πορεία τῶν 19 ἐτῶν,
στῖς καρδιές τῶν Κορινθίων.

Εἶχε ἔρθει ὁμως ἡ ὥρα νά ἐπισφραγίσει τόν
αγώνα του διά τοῦ μαρτυρίου.

Εἶχε ἔρθει ἡ στιγμή πού ὁ χρυσός καλεῖται νά
περάσει ἀπό τήν πυρά γιά νά αὐξηθεῖ ἡ ἀξία καί
ἡ λαμπρότητά του.

Ἔτσι συνέβη καί γιά τόν μακαριστό Μητρο-
πολίτη.

Δέν ἔκρυψε ἀπό κανέναν τήν δοκιμασία του.
Ανέθεσε τήν ἐλπίδα του στόν Κύριο, ἀνέλαβε
ἐπί τῶν ὤμων του τόν Σταυρό τοῦ πόνου, τῆς
ἀγωνίας, ἔκαμε ὑπομονή καί ξεκίνησε τόν ἀνοδι-
κό δρόμο πρὸς τόν δικό του Γολγοθά, ξέροντας
ὅτι ἐπακολουθεῖ Ἀνάσταση.

Στήν τελευταία του Ἐγκύκλιο γιά τό Πάσχα,
ἔχοντας ὁ ἴδιος βιώσει τήν παρουσία τοῦ Κυρίου
«ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου», προτρέπει τά πνευμα-
τικά του παιδιά νά παραμένουν συνδεδεμένα μέ
τήν Θεία Λειτουργία, ὥστε νά διανοίγονται καί οἱ
δικοί τους ὀφθαλμοί «τοῦ ἐπιγνῶναι Αὐτόν».

Πάντοτε εὐγενής, δέν παρέλειψε νά εὐχαριστή-
σει ὅλους τοὺς Κορινθίους γιά τήν ἀγάπη καί τίς
προσευχές τους κατά τή δοκιμασία τῆς ἀσθενεί-
ας του.

Εὐχαρίστησε τόν Πρωτοσύγκελλο, τόν Θεο-
φιλέστατο Ἐπίσκοπο Κεχρεῶν κ. Ἀγάπιο, τόν
Ἱεροκλήρυκα π. Ἀνθιμο, τοὺς Κληρικούς καί λα-
ϊκούς συνεργάτες του γιά τή θυσιαστική τους
ἀγάπη.

Στό τέλος κατέστησε κοινωνούς τῆς ἀφοβίας
του ἐνώπιον τοῦ θανάτου «μηδεῖς φοβείσθω θά-
νατον ἡλευθέρωσεν γάρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θά-
νατος».

Σεβασμιώτατε,

Ένα από τά τάλαντα μέ τά όποια σᾶς έπρoί-
κισε ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί τό όποιο καλλιεργή-
σατε μέ τόν διαρκῆ ἀγῶνα σας, ἦταν καί ἐκεῖνο
τοῦ κηρύγματος.

Ὁ λόγος σας πάντοτε θεολογικός πού ἐπὶήγαξε
ἀπό μία καρδιά παλλομένη διαρκῶς ἀπό ἀγάπη
γιά τόν Κύριο, τήν Ἐκκλησία Του, τά παιδιά Του,
τόν κόσμο όλόκληρο.

Ὁ λόγος σας ἀληθινός γιατί φανέρωνε τόν
ἀγῶνα ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου πού ἀγωνιζόταν
νά βιώσει τήν θέωση καί ἔπειτα νά μοιρασθεῖ
τίς πνευματικές ἐμπειρίες του μέ τούς ἀδελφούς
του.

Εἴμαστε ἰδιαίτερα εὐλογημένοι πού σᾶς ἀκού-
σαμε, σᾶς εἶδαμε νά κηρύττετε, σᾶς ζήσαμε νά
προστρέφετε τόν ἑαυτό σας στόν ἀγαπημένο Ἰη-
σοῦ.

Εἴμαστε εὐλογημένοι διότι ζήσαμε τό τελευταῖο
καί πιό ἐπιτυχημένο κήρυγμά σας.

Ἦταν κατά τόν ἐφετινό ἐορτασμό τῆς ἱερᾶς
μνήμης τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσσου. Ἦρθα-
τε στό Νέο Προκόπι. Λάβατε μέρος στόν Ἑσπε-
ρινό καί τήν Θεία Λειτουργία καί συνοδεύσατε
τό ἱερό Λείψανο στή λειτανία.

Ἦρθατε πονεμένος, ἀδυνατισμένος, ἐξασθενη-
μένος καί ἑναποθέσατε τόν ἑαυτό σας στόν Ἅγιό

μας. Μιμούμενος τή δική του ὑπομονή, τήν δική
του ἐμπιστοσύνη στό θεῖο θέλημα.

Ἦρθατε νά μᾶς δείξετε τί σημαίνει νά λές καί
νά τό ἐννοεῖς «ὅ,τι θέλει ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ».
Νά μὴν παραπονεῖσαι, νά μὴν λές γιατί σέ μέ-
να, ἐπειδή ἦταν γραμμένο μέ τήν πύρινη γραφί-
δα τοῦ πόνου, γι' αὐτό θά παραμένει χαραγμένο
στίς καρδιές ὅλων μας ὅσα χρόνια καί ἂν ζοῦμε.
Νά παραδίδεσαι στά χέρια τοῦ Θεοῦ, νά μὴν φο-
βᾶσαι τό θάνατο.

Αὐτό τό κήρυγμά σας δέν εἶχε τήν συνηθισμέ-
νη φωνή, γιατί ἦταν καρδιακό καί προερχόταν
ἀπό καρδιά πού ἔπασχε τήν θέωση διά τοῦ πό-
νου τοῦ μαρτυρίου.

Ὡς ἐλάχιστο «εὐχαριστῶ» γιά ὅσα προσφέρατε
σέ ὅλους μας, στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας,
ὕψωνουμε ἱκεσία στόν Ὁσιο Ἰωάννη, τόν όποιο
τόσο ἀγαπήσατε, νά εἶναι ἐκεῖνος πού θά σᾶς
συνοδεύσει στά οὐράνια σκηνώματα, ὁμολογῶν-
τας ὅπως καί ὁ ἕτερος ἀγαπημένος σας Ἅγιος, ὁ
Ἀπόστολος Παῦλος «ἀγωνίσθηκα τόν καλό ἀγῶ-
να, ὀλοκλήρωσα τόν δρόμο, τήρησα τήν πίστη,
ἄς μοῦ ἀποδοθεῖ ὁ στέφανος τῆς δικαιοσύνης».

Διονυσίου, τοῦ Σεβασμωτάτου καί Θεοπρο-
βλήτου Μητροπολίτου τῆς Ἀγιωτάτης Μητροπό-
λεως Κορίνθου, Σικυῶνος, Ζεμενοῦ, Ταρσοῦ καί
Πολυφέγγους αἰωνία ἡ μνήμη. Διονύσιε.

Καλό Παράδεισο Πάτερ Διονύσιε.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3907
Αριθ. Αθήναι, 7 Αυγούστου 2025
Διεκπ. 1713

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περὶ τῆς ἐκδημίας τοῦ Μητροπολίτου
Κορίνθου κυροῦ Διονυσίου»

Ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ἀγγέλλεται ὑμῖν ὅτι ἡ
Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐστερήθη πεπνυμένου,
ἐναρέτου, ταπεινοῦ καὶ ἱκανοῦ Ἱεράρχου, με-
ταστάντος πρὸς Κύριον κατὰ τὴν 7ην Αὐγούστου
ἐ.ἔ. τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Κορίνθου κυ-
ροῦ Διονυσίου.

Ὡσαύτως, δεόμενοι τοῦ Κυρίου ὅπως ἀναπαύσῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς Ἁγίων, γνωρίζομεν
ὑμῖν ὅτι ἡ Ἐξόδιος Ἀκολουθία ψαλίσεται τὸ Σάβ-
βατον 9ην μηνός Αὐγούστου 2025 καὶ ὥραν 11ην
πρωινήν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύ-
λου Κορίνθου, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.
Ἱερωνύμου.

Τοποτηρητὴς τῆς χρευσάσης Ἱερᾶς Μητροπό-
λεως Κορίνθου ὡρίσθη ὁ Σεβασμιώτατος Μητρο-
πολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερώνυ-
μος

Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίγραμματεὺς
† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3956
Αριθ. Αθήναι, 13 Αυγούστου 2025
Διεκπ. 1725

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Κοινοποιήσις καθαιρέσεως κληρικῶν
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου»

Διὰ τοῦ παρόντος καὶ κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ.
πρωτ. 555 καὶ 578/ 11.8.2025 ἐγγράφου τῆς Α.Θ.Π.
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου,
γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι οἱ τέως Ἀρχιμανδρίτης Γαβρι-
ήλ (Gabriel - Dominique) Aubert, Ἡγούμενος τῆς
πάλαι Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Νικολάου La Dalme-
rie, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας,
καὶ Πρεσβύτερος Θαδδαῖος Hardenbrook, κληρι-
κός τοῦ Παλαιστινιακοῦ Βικαριάτου τῆς Ἱερᾶς
Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, καθυπεβλήθησαν, διὰ
τά εἰς ἃ ὑπέπεσον κανονικά παραπτώματα, ὑπὸ
τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριαρχείου, τῇ ἐσχάτῃ ποινῇ τῆς ἀπὸ τοῦ ὄν
ἔφερον βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης καθαιρέσεως καὶ
ἐπανήχθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν λαϊκῶν.

Τὴν Κανονικὴν ταύτην Ἀπόφασιν τοῦ Οἰκουμε-
νικοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν πρὸς ἐνημέρωσιν ὑμῶν
καὶ διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίγραμματεὺς
† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3972
Αριθ. Αθήναι, 18 Αυγούστου 2025
Διεκπ. 1730

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3097

Πρός
τό Χριστεπώνυμο Πλήρωμα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περί τῶν καταστρεπτικῶν πυρκαϊῶν»

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος αἰσθάνεται τὴν ἀδήριτο ἀνάγκη νά ἐπικοινωνήσῃ μαζί σας γιὰ νά ἐκφράσῃ, καί μέ αὐτόν τόν τρόπο, τὴν πατρική στοργή καί ἀγάπη, τὴν συμπαράσταση καί ἀλληλεγγύη τῆς Ἐκκλησίας ὅπως ἰδιαιτέρως πρὸς τοὺς πληγέντες ἀπὸ τὶς καταστρεπτικές πυρκαϊές, οἱ ὁποῖες, δυστυχῶς καί ἐφέτος, κατακαίουν πολλὰ μέρη τῆς πατρίδος μας. Κύριο χαρακτηριστικό τῶν προσφάτων πυρκαϊῶν ἡ σφοδρότητα, ἡ ἔνταση καί ἡ εἰσβολή τους μέσα σέ κατοικημένες περιοχές.

Μέ ψυχική ὁδύνη, μεγάλη λύπη, ἀγωνία καί προσευχή καρδιακὴ θρηνοῦμε γιὰ τὴν ἀπώλεια μιᾶς ἀνθρώπινης ζωῆς, γιὰ τοὺς ἐγκαυματίες καί γιὰ τὰ ψυχικά τραύματα τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα προκλήθηκαν ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητη αὐτὴ συμφορὰ. Θλιβόμαστε γιὰ τὴν ἀπανθράκωση κατοικιῶν, περιουσιῶν, δασῶν, γιὰ τὸν ἀφανισμό τῆς πανίδος καί τῆς χλωρίδος καί, κυρίως, γιὰ τὴν καταστροφὴ αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς, δεδομένου ὅτι ὁ ὅλεθρος τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος συμβάλλει καταλυτικά στὴν ἐκμηδένιση τῶν προϋποθέσεων γιὰ τὴν συνέχεια τῆς ζωῆς.

Οἱ πυρκαϊές διαταράσσουν τὸ οἰκοσύστημα τοῦ πλανήτη καί τὶς κλιματικές συνθῆκες. Τὰ νεκρὰ δένδρα δὲν μποροῦν νά δώσουν ζωή, ὁμορφιά,

ὄξυγόνο, δὲν μποροῦν νά ἀναχαιτίσουν τὶς πλημύρες καί νά συγκρατήσουν τὰ ἐδάφη ἀπὸ τὴν διάβρωση, καθὼς καί νά συμβάλουν στὸν ἐμπλουτισμὸ τοῦ ὑδροφόρου ὀρίζοντα. Ἡ πύρινη λαίλαπα ἐπιφέρει μεγάλες φθορές στὴν ἰσορροπία καί τὴν ψυχосоματικὴ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου, σωρεύει πλῆθος κοινωνικῶν, οικονομικῶν, βιοποριστικῶν καί ἄλλων δυσεπιλύτων προβλημάτων καί, μέ μία φράση, γίνεται βασικὴ αἰτία καταθλίψεως, ὀργῆς καί μαρασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὡς ἐκ τούτου, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἡ Ἐκκλησία δὲν παύει νά κηρύσσει, μέ ἔργα καί λόγια, ὅτι ἐάν δὲν ἀγαπήσουμε καί δὲν προστατεύσουμε τὸν φυσικὸ κόσμο, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἓνα μυστικὸ Εὐαγγέλιο πού διαγγέλλει μέ τὸν δικό του τρόπο τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, τότε θὰ εἴμεθα ἀγνώμονες ἔναντι τοῦ Θεοῦ καί ὑπόλογοι ἔναντι τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο μέρος τοῦ περιβάλλοντος. Ἔτσι, ὀφείλουμε οἱ πάντες εὐχαριστιακά νά σεβόμαστε τὸν φυσικὸ κόσμο ὡς δημιουργημὰ τοῦ Θεοῦ καί νά τὸν φυλάττουμε, νά τὸν φροντίζουμε, ὥστε νά τὸν παραδώσουμε ἀκέραιο στίς ἐπερχόμενες γενεές.

Οἱ Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ σέβονταν καί προστάτευαν τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, μέ τὰ ὁποῖα ἐκφράζεται τὸ μεγαλεῖο τῆς δυνάμεώς Του καί ἡ ἀπειρη σοφία Του. Λόγου χάριν, ὁ Ὅσιος Ἀμφιλόχιος τῆς Πάτμου, μαθητὴς τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Αἰγίνης, ἀγαποῦσε καί φρόντιζε τὸ περιβάλλον καί ἰδιαιτέρως τὰ δένδρα. Γι' αὐτὸ ἔλεγε: «Ὅποιος φυτεύει δένδρα φυτεύει ἐλπίδα, εἰρήνη, ἀγάπη καί ἔχει τὶς εὐλογίες τοῦ Θεοῦ». Ἀπὸ δὲ τοὺς ἐξομολογουμένους ἀπαιτοῦσε, σέ ἔνδειξη μετανοίας, νά φυτεύουν ἓνα δένδρο.

Ἐν κατακλείδι, καί χωρὶς νά κινδυνολογοῦμε, ὀφείλουμε νά ἐπισημάνουμε ὅτι ἔχουμε φθάσει στὸ ἔσχατο ὄριο καταχρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως καί καταστροφῆς τοῦ περιβάλλοντος. Οἱ πρόσφατες πυρκαϊές πρέπει νά συντελέσουν στὴν ἀφύπνιση ὅλων μας. Ἡ Πολιτεία νά λάβει πολὺ σοβαρὰ ὑπόψιν τὴν τραγικότητα τῆς καταστάσεως καί νά υἱοθετήσῃ ἐγκαίρως τὰ ἐνδεδειγμένα

προληπτικά καί κατασταλτικά μέτρα για τήν αντιμετώπιση αὐτῆς τῆς παγκόσμιας συμφορᾶς. Οἱ πολῖτες νά καταβάλλουν διαρκῶς κάθε δυνατή προσπάθεια γιά τήν προστασία τῶν δασῶν καί ἐν γένει τῆς φύσεως. Ἡ Ἐκκλησία νά συνιστᾷ ἐνθέρμως τόν σεβασμό καί τήν ἀγάπη στήν δημιουργία τοῦ Θεοῦ καί, σέ συνεργασία μέ τοὺς ἀρμοδίους φορεῖς τῆς Πολιτείας, νά ἐκπαιδεύει πρὸς τοῦτο τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ πάντες νά καλλιεργοῦμε τήν αἴσθηση ὅτι εἴμαστε φύλακες τοῦ περιβάλλοντος καί ὑπεύθυνοι γιά τήν διάσωσή του.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, συχαίροντας καί ἐπαινώντας ἀπὸ καρδίας τό Πυροσβεστικό Σῶμα καί ὅλους τοὺς συνεργάτες καί ἐθελοντές, γιά τό θυσιαστικό τους φρόνημα καί τίς τιτάνιες μάχες πού δίνουν στήν κατάσβεση τῶν πυρκαϊῶν, εὐχόμεθα ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, τῆς ὁποίας προσφάτως ἐορτάσαμε τήν Κοίμηση, νά μᾶς διαφυλάττει πάντοτε, νά σκέπει τό Ἔθνος μας καί τόν κόσμο ἅπαντα καί νά διατηρεῖ ἐντός μας ζωντανή τήν πίστιν, τήν ἐλπίδα, τήν προσευχή, τήν μετάνοια.

Μετά πολλῶν πατρικῶν εὐχῶν
καί ἀγάπης ἐν Κυρίῳ,

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
† Ὁ Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου Ἱερόθεος
† Ὁ Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ Ἱγνάτιος
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμντοῦ Δανιὴλ
† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης Ἐφραίμ
† Ὁ Πειραιῶς Σεραφεῖμ
† Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας, Μήλου, Δήλου
καί Μυκόνου Λωρόθεος
† Ὁ Γρεβενῶν Δαβίδ
† Ὁ Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς Ἰουστίνος
† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου Στέφανος
† Ὁ Σισανίου καί Σιατίστης Ἀθανάσιος
† Ὁ Λήμνου καί Ἀγίου Εὐστρατίου Ἱερόθεος
† Ὁ Θεσσαλονίκης Φιλόθεος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3972
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 18 Αὐγούστου 2025
Διεκπ. 1730

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
καί τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περὶ τῶν καταστρεπτικῶν πυρκαϊῶν»

Κοινοποιήσεις:
Ραδιοφωνικόν Σταθμὸν τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος (ἵνα ἀναγνωσθῇ κατὰ
τὴν 24ην Αὐγούστου 2025)

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν καταστρεπτικῶν πυρκαϊῶν αἱ ὁποῖαι κατακαίουν πολλὰς περιοχὰς τῆς πατρίδος ἡμῶν, διαπέμπομεν ὑμῖν, συνημμένως ὧδε, τὴν ὑπ' ἀριθ. 3097/18.8.2025 Ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρακαλοῦντες ὅπως ἀναγνωσθῇ ἐπ' Ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς 24ης Αὐγούστου 2025, ἀντὶ ἄλλου κηρύγματος.

Ἐντολῇ καί Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4061
Αριθ. Αθήναι, 25 Αυγούστου 2025
Διεκπ. 1765

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
καὶ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Διαβίβασις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 101568/
Θ2/22.8.2025 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου
Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ»

Κοινοποιήσις:
Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκκλησιαστικῆς
Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως
τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου

Διὰ τοῦ παρόντος, ἀποστέλλομεν ὑμῖν συνημ-
μένως τὸ ὑπ' ἀριθ. 101568/Θ2/22.8.2025 ἔγγρα-
φον τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων
καὶ Ἀθλητισμοῦ, δι' οὗ γνωστοποιεῖται ἡ δημο-
σίευσις τοῦ Νόμου 5224 (ΦΕΚ 142/Α' 5.8.2025),
διὰ τοῦ ὁποίου, μεταξύ ἄλλων, ἐπέρχονται τρο-
ποποιήσεις εἰς θέματα φοιτήσεως καὶ στελεχώ-
σεως τῶν Σχολῶν Μαθητείας Ὑποψηφίων Κλη-
ρικῶν (κεφ. ΣΤ', ἄρθρα 38-43), τὰς ὁποίας ἐπι-
συνάπτομεν πρὸς ἐνημέρωσιν ὑμῶν. Ἐντολῇ καὶ
Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἰ. Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4081
Αριθ. Αθήναι, 27 Αυγούστου 2025
Διεκπ. 1797

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
τὶς Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὶς Ἱερές Συνοδικές Μονές καὶ
τὶς Ὑπηρεσίες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Καθεστὼς ἰδρύσεως ἐκκλησιαστικῶν
ἰδρυμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
μετὰ τὸν Ν. 5224/2025 (ἄρθρο 36)»

Κοινοποιήσις:
Διεύθυνση Προσωπικοῦ
Ἱερᾶς Συνόδου

Κατόπιν θέσεως ἐν ἰσχύι στίς 5.8.2025 τοῦ ἄρ-
θρου 36 τοῦ Ν. 5224/2025 (ΦΕΚ Α' 14/5.8.2025)
μέ τίτλο «Ἐκκλησιαστικά ἰδρύματα – Τροποποι-
ήσις παρ. 2 καὶ προσθήκη παρ. 3 στο ἄρθρο 29
τοῦ Ν. 590/1977» διὰ τοῦ παρόντος Ἐγκυκλίου
Σημειώματος θέτομε σέ γνώσιν σας τὴν νέα μορ-
φή τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 29 παρ. 2 τοῦ Κα-
ταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
(Ν. 590/1977, Α' 146), καθὼς καὶ τὶς μεταβατικὲς
ρυθμίσεις τοῦ ἄρθρου 36 παρ. 2 τοῦ Ν. 5224/
2025 γιὰ τὰ προϋφιστάμενα ἐκκλησιαστικά ἰδρύ-
ματα.

I. Σύσταση εκκλησιαστικῶν ιδρυμάτων.

Μέ τις διατάξεις τοῦ ἄρθρου 29 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977, ὅπως εἶχαν τροποποιηθεῖ μέ τό ἄρθρο 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 5.α τοῦ Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32/11.2.2014), ἐπιτράπηκε ρητῶς νά συστήνονται ἐκκλησιαστικά ἱδρύματα μέ μορφή νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου μή κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα καί προβλέφθηκαν τά ὁκτώ ζητήματα, πού ὀφείλει νά ρυθμίζει ὁ κανονισμός συστάσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἱδρύματος («*η* επωνυμία, ἡ ἐδρα, ὁ σκοπός του καί το ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου πού το ἐκκλησιαστικό ἱδρυμα ἐπικουρεῖ, ἡ διοίκησή του, οἱ πόροι καί οἱ κανόνες διαχείρισης τῆς περιουσίας του, καθὼς καί οἱ ὅροι διάλυσής του»).

Ὁ ἀνωτέρω νόμος 4235/2014 (ΦΕΚ Α' 32/11.2.2014) προσθέτοντας ἐδάφια στὴν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Ν. 590/1977 ἐπέτρεψε τὴν σύσταση ἐκκλησιαστικῶν ἱδρυμάτων ὡς αὐτοτελῶν νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου (μέ δικό τους ΑΦΜ, περιουσία κ.λπ.) ξεχωριστῶν σέ σχέση μέ τίς Ἱερές Μητροπόλεις. Ἐπίσης μέ μεταβατική διάταξη τοῦ ἄρθρου 68 παρ. 1 ὑποπαρ. 5.β ἐδαφίου πρώτου τοῦ ἐν λόγῳ νόμου (βλ. κατωτέρω II) νομιμοποίησε τά μέχρι τότε ἐκκλ. ἱδρύματα, πού εἶχαν συσταθεῖ ὡς νομικά πρόσωπα, ἐνῶ μέχρι τότε δέν τό προέβλεπε ρητῶς τό ἄρθρο 29 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977.

Πλέον μέ τό ἄρθρο 36 παρ. 1 τοῦ Ν. 5224/2025 τροποποιήθηκε ὅπως κατωτέρω ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ Ν. 590.1977 (ὑπογραμμίζονται οἱ μεταβολές πού ἐπέφερε τό ἄρθρο 36 παρ. 1 τοῦ Ν. 5224/2025):

«2. Τα τῆς οργανώσεως, τῆς διοικήσεως καί τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῶν Μητροπόλεων ρυθμίζονται δι' αποφάσεων τῆς Δ.Ι.Σ., δημοσιευόμενων διὰ τῆς Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Αποφάσεις ρυθμίζουσαι ἐιδικῶς θέματα ἐπὶ μέρους Μητροπόλεων ἐκδίδονται κατὰ τα ἀνωτέρω, τῇ προτάσει τοῦ οἰκείου Αρχιερέως. Ἡ Δ.Ι.Σ. δύνα-

ται, κατόπιν σχετικῆς προτάσεως τοῦ ἐπιχώριου Μητροπολίτη, νά συστήνει μέ αποφάσεις τῆς ἐκκλησιαστικά ἱδρύματα γιὰ τὴν προαγωγή μὴ κερδοσκοπικῶν φιλανθρωπικῶν, μορφωτικῶν, κοινωνικῶν καί πολιτιστικῶν σκοπῶν, τὰ ὁποῖα εἴτε ἀποτελοῦν νομικά πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἀποκτοῦν νομικὴ προσωπικότητα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀπόφασης στὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως εἴτε λειτουργοῦν ὡς υπηρεσίες τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου. Μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ ἐγκρίνεται ὁ Κανονισμός τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἱδρύματος, ὁ ὁποῖος περιέχει τοὺς ἐν γένει κανόνες λειτουργίας καί διαχείρισής του, μέ τοὺς ὁποῖους καθορίζεται ὁπωσδήποτε ἡ επωνυμία, ἡ ἐδρα, ὁ σκοπός του καί το ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου πού το ἐκκλησιαστικό ἱδρυμα ἐπικουρεῖ, ἡ διοίκησή του, οἱ πόροι καί οἱ κανόνες διαχείρισης τῆς περιουσίας του, καθὼς καί οἱ ὅροι διάλυσής του. Σὲ περίπτωσιν διάλυσης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἱδρύματος, ἡ περιουσία τοῦ περιέρχεται αὐτοδικαίως στὸ ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, τοὺς σκοποὺς τοῦ ὁποῖου ἐπικουρεῖ. Ἐκκλησιαστικό ἱδρυμα πού συστήθηκε γιὰ τὴν θεραπεία ὁρισμένου σκοποῦ καί διαχειρίζεται περιουσία, ἡ ὁποία διατέθηκε ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου σὲ νομικό πρόσωπο τοῦ ἀρθρου 1 παρ. 4 ἐιδικὰ γιὰ αὐτὸν τὸν σκοπὸ, δὲν μεταβάλλει τὸν σκοπὸ του, εἰ μὴ μόνον ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρου 109 τοῦ Συντάγματος καί τῆς κείμενης νομοθεσίας γιὰ τὰ κοινωφελῆ ἱδρύματα, ἀναλόγως ἐφαρμοζόμενης στὴν περίπτωσιν αὐτὴ στα ἐκκλησιαστικά ἱδρύματα. Ἡ παρούσα παράγραφος ἐφαρμόζεται ἀναλόγως στα ἐκκλησιαστικά Μουσεία τῆς παρ. 5 τοῦ ἀρθρου 45 καί στα Ἱερά Προσκυνήματα τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθρου 59.

3. Μὲ ἀπόφαση τῆς Δ.Ι.Σ., πού δημοσιεύεται στὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ἐκκλησιαστικά ἱδρύματα τῆς παρ. 2 δύναται νὰ συγχωνεύονται σὲ νέο ἐκκλησιαστικό ἱδρυμα ἢ νὰ ἀπορροφῶνται ἀπὸ ἄλλα ἐκκλησιαστικά ἱδρύμα-

τα. Με όμοια απόφαση δύναται να διενεργούνται η απόσχιση περιουσίας των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων της παρ. 2 και η υπαγωγή της σε άλλα εκκλησιαστικά ιδρύματα. Η συγχώνευση, απορρόφηση ή απόσχιση του πρώτου και δευτέρου εδαφίου τελούν υπό την επιφύλαξη τήρησης του άρθρου 109 του Συντάγματος για όσες περιουσίες εκκλησιαστικών ιδρυμάτων προέρχονται από δωρεά ή διαθήκη και έχουν αφιερωθεί για ορισμένο σκοπό. Από τη δημοσίευση των αποφάσεων του πρώτου και δεύτερου εδαφίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στις κάθε είδους έννομες σχέσεις των συγχωνευόμενων ή απορροφώμενων ιδρυμάτων ή των ιδρυμάτων εκείνων από τα οποία αποσπάζεται περιουσία, ως προς τις έννομες σχέσεις τους που απορρέουν από την αποσχιζόμενη περιουσία υπεισέρχονται αυτοδικαίως ως οιονεί καθολικοί διάδοχοι τα διάδοχα εκκλησιαστικά ιδρύματα και στα διάδοχα ιδρύματα μεταβιβάζεται αυτοδικαίως η κυριότητα του συνόλου της περιουσίας των συγχωνευόμενων ή αποσπώμενων ιδρυμάτων ή της αποσπώμενης περιουσίας, χωρίς άλλη πράξη ή συμβόλαιο ή αντάλλαγμα. Για τη διαπίστωση της μεταβίβασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων από τα συγχωνευόμενα, απορροφώμενα ιδρύματα και τα ιδρύματα από τα οποία αποσπάζεται περιουσία προς τα διάδοχα ιδρύματα, ο επιχώριος Μητροπολίτης υποχρεούται σε σύνταξη έκθεσης απογραφής, η οποία περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο, περιγράφει τα ως άνω εμπράγματα δικαιώματα που περιέχονται στο κατά περίπτωση διάδοχο ίδρυμα και μαζί με την περίληψή της καταχωρίζεται στα οικεία βιβλία του Ελληνικού Κτηματολογίου. Οι εκθέσεις απογραφής του προηγούμενου εδαφίου δεν αποτελούν μεταβιβαστικές εμπραγμάτων δικαιωμάτων πράξεις. Συντάσσονται και καταχωρίζονται χωρίς φόρους, εισφορές, αμοιβές, δικαιώματα και τέλη.»

Με τις ανωτέρω νέες διατάξεις του άρθρου 36 παρ. 1 του Ν. 5224/2025 επιτρέπεται ή δυνατότη-

τα να συστήνονται εκκλησιαστικά ιδρύματα όχι ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα, αλλά ως υπηρεσίες των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, και να μην έχουν ξεχωριστή νομική προσωπικότητα.

Μέχρι σήμερα συστήνονταν εκκλησιαστικά ιδρύματα με μορφή υπηρεσίας, ωστόσο το άρθρο 29 παρ. 2 του Ν. 590/1977 δεν περιείχε ειδική μνεία αυτής της δυνατότητας και η σύσταση υπηρεσίας συναγόταν σιωπηρώς από το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 29 ως ζήτημα οργάνωσης της οικείας Μητροπόλεως («2. Τα της οργάνωσης, της διοικήσεως και της εν γένει λειτουργίας των Μητροπόλεων ρυθμίζονται δι' αποφάσεων της Δ.Ι.Σ., δημοσιευομένων διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως»).

Δεύτερον, οι νέες διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 29 του Ν. 590/1977 αναφέρουν ότι επιτρέπεται σε όλα τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), και όχι μόνο στις Ίερες Μητροπόλεις, να συστήνουν θυγατρικά εκκλησιαστικά ιδρύματα (ως θυγατρικά νομικά πρόσωπα ή ως υπηρεσίες τους), ήτοι στην Έκκλησία της Ελλάδος, τις Ίερες Μονές, τις Ένορίες, την Αποστολική Διακονία της Έκκλησίας της Ελλάδος και το Διορθόδοξο Κέντρο της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Βεβαίως, η σύσταση ιδρύματος με μορφή υπηρεσίας ΝΠΔΔ σημαίνει ότι η υπηρεσία αυτή δεν είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Έπομένως δεν μπορεί να λαμβάνει δικό του ΑΦΜ, δεν μπορεί να έχει μερίδα δικαιούχου στο Έλληνικό Κτηματολόγιο, δεν παρίσταται στα δικαστήρια σε ένδικες διαφορές που αφορούν την λειτουργία του, αλλά υποκείμενο όλων των εννόμων σχέσεων που συνδέονται με την λειτουργία του είναι το οικείο ΝΠΔΔ, του οποίου το ίδρυμα αποτελεί υπηρεσία.

Τρίτον, οι νέες διατάξεις θεσπίζουν δυνατότητες είτε συγχωνεύσεως εκκλησιαστικού ιδρύματος σε νέο εκκλησιαστικό ίδρυμα είτε απορροφήσεως εκκλησιαστικού ιδρύματος από άλλο ύφιστάμε-

νο εκκλησιαστικό ίδρυμα είτε αποσχίσεως περιουσίας εκκλησιαστικού ιδρύματος και μεταφοράς της περιουσίας σε άλλο εκκλησιαστικό ίδρυμα. Οί παραπάνω καταστατικές μεταβολές ιδρυμάτων γίνονται με Κανονισμό της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου (ΔΙΣ) μετά από σχετική εισήγηση του σχεδίου κανονισμού είτε από τον επιχώριο Μητροπολίτη προς την ΔΙΣ είτε από άλλο αρμόδιο όργανο προς την ΔΙΣ (π.χ. για ίδρυμα της Εκκλησίας της Ελλάδος ή ΕΚΥΟ). Όποσδήποτε σε περίπτωση που οι περιουσίες που ανήκουν στα μετατρεπόμενα εκκλησιαστικά ιδρύματα προέρχονται από διαθήκη ή δωρεά και έχουν αφιερωθεί για όρισμένο κοινωφελή σκοπό πρέπει στον νέο κανονισμό απορροφήσεως, συγχωνεύσεως ή αποσχίσεως περιουσίας να επαναλαμβάνεται ο σκοπός αφιερώσεως της περιουσίας, που ανέφερε η οικεία διαθήκη ή δωρεά, όπως επιβάλλει το άρθρο 109 του Συντάγματος.

Η απορρόφηση ή συγχώνευση εκκλησιαστικού ιδρύματος και η απόσχιση και η υπαγωγή περιουσίας εκκλησιαστικού ιδρύματος σε άλλο εκκλησιαστικό ίδρυμα θεωρείται ότι έχει επέλθει από τη δημοσίευση του Κανονισμού της ΔΙΣ στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευση σε ΦΕΚ του τροποποιητικού Κανονισμού υπεισέρχονται αυτοδικαίως στις οικείες έννομες σχέσεις που αφορούν τις μεταφερόμενες περιουσίες ως οιοιδήποτε καθολικοί διάδοχοι τα διάδοχα εκκλησιαστικά ιδρύματα και σε αυτά τα ιδρύματα μεταβιβάζεται αυτοδικαίως η κυριότητα του συνόλου της περιουσίας των συγχωνευόμενων ή αποσπώμενων ιδρυμάτων ή της αποσχιζόμενης περιουσίας κατά περίπτωση, χωρίς άλλη πράξη ή συμβόλαιο ή αντίλλαγμα.

Πρέπει όμως να συντάσσεται σε συμβολαιογράφο και να υπογράφεται από τον επιχώριο Μητροπολίτη (ή το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο έποπτείας για ιδρύματα μη έποπτευόμενα από Ι. Μητροπόλεις π.χ. της Άποστολικής Διακονίας) έκθεση απογραφής που έχει διαπιστωτικό χαρα-

κτήρα για τις παραπάνω μεταβολές όταν αυτές αφορούν ακίνητα των μετατρεπόμενων ιδρυμάτων. Η έκθεση απογραφής καταγράφει τα μεταβιβαζόμενα εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτου μεταξύ των συγχωνευόμενων, απορροφώμενων ιδρυμάτων, των ιδρυμάτων από τα όποια αποσπάζεται περιουσία από ενός και των διαδόχων εκκλησιαστικών ιδρυμάτων από έτερου. Η έκθεση απογραφής περιγράφει τα εμπράγματα δικαιώματα επί των ακινήτων που περιέρχονται στο κατά περίπτωση διάδοχο ίδρυμα και η περίληψή της καταχωρίζεται στα οικεία βιβλία του Έλληνικού Κτηματολογίου. Οί εκθέσεις απογραφής δέν αποτελούν πράξεις μεταβιβαστικές εμπραγμάτων δικαιωμάτων, συνεπώς δέν απαιτούνται για την σύνταξη τους τα πιστοποιητικά που προβλέπονται για τις μεταβιβάσεις ακινήτων. Επίσης οί εκθέσεις απογραφής συντάσσονται από τον συμβολαιογράφο και καταχωρίζονται στο Έλληνικό Κτηματολόγιο χωρίς φόρους, εισφορές, αμοιβές, δικαιώματα και τέλη.

II. Προϋφιστάμενα εκκλησιαστικά ιδρύματα - υπηρεσίες.

Μέ την μεταβατική διάταξη του άρθρου 36 παρ. 2 του Ν. 5224/2025 προβλέφθηκε ότι:

«2. Από την έναρξη ισχύος του πρώτου εδαφίου της περ. β. της υποπαρ. 5 της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 4235/2014 (Α' 32), τα εκκλησιαστικά ιδρύματα, των οποίων ο κανονισμός σύστασης προέβλεπε ότι συστάθηκαν ως υπηρεσίες εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 590/1977 (Α' 146) δέν μετατράπηκαν αυτοδικαίως και αναδρομικώς σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου».

Η παραπάνω διάταξη έχει αναδρομική ισχύ, ανατρέχει στην έναρξη ισχύος του Νόμου 4235/2014, ήτοι στις 11.2.2014 (ήμερομηνία δημοσίευσής του Ν. 4235/2014 στο ΦΕΚ).

Η διάταξη κρίθηκε απαραίτητη, ώστε να διευ-

κρινίσει ότι ο Ν.4235/2014, ο οποίος (μέ το άρθρο 68 παρ. 1 ύποπαρ. 5.β. εδάφιο πρώτο) ανεγνώρισε αυτοδικαίως ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου τὰ τότε (11.2.2014) ύφιστάμενα εκκλησιαστικά ιδρύματα, τών όποίων ό Κανονισμός ρύθμιζε τὰ άνωτέρω όκτώ ζητήματα, δέν είχε τό νόημα ότι μετατρέπει σε νομικά πρόσωπα τὰ παραπάνω ιδρύματα, στην περίπτωση που ό σχετικός Κανονισμός τὰ είχε συστήσει ρητώς ως ύπηρεσίες τών Ίερών Μητροπόλεων (συνήθως μέ τόν όρο «εξηρητημένη ύπηρεσία αυτοτελούς διαχειρίσεως και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος»).

Τό έπίμαχο άρθρο 68 παρ. 1 ύποπαρ. 5.β εδάφιο πρώτο του Ν. 4235/2014 (ΦΕΚ Α΄ 32./11.2.2014) προέβλεπε ότι:

«β) Η ισχύς της προηγούμενης ρύθμισης για τα προύφιστάμενα του παρόντος εκκλησιαστικά Ιδρύματα ανατρέχει στο χρόνο δημοσίευσης κάθε Κανονισμού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από τον οποίο χρόνο θεωρείται ότι αυτά έχουν αποκτήσει νομική προσωπικότητα».

Πλέον μέ βάση τήν νέα αναδρομική διάταξη του άρθρου 36 παρ. 2 του Ν. 5224/2025, όρίζεται ότι από τήν έναρξη ισχύος του (11.2.2014) τό παραπάνω άρθρο 68 παρ. 1 ύποπαρ. 5.β εδάφιο πρώτο του Ν. 4235/2014 ανεγνώρισε ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μόνον εκείνα τὰ εκκλησιαστικά ιδρύματα, τών όποίων οί Κανονισμοί συστάσεως ρύθμιζαν τὰ άνωτέρω όκτώ ζητήματα και έπιπλέον: α) ό οικείος Κανονισμός συστάσεως άνέφερε ότι συστήνονται ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, β) ό Κανονισμός συστάσεως σιωπούσε ως προς τήν νομική μορφή τους.

Άντιθέτως, όσα εκκλησιαστικά ιδρύματα, κατά τόν Κανονισμό τους, συστάθηκαν έως τίς 11.2.2014 ρητώς ως ύπηρεσίες τών Ίερών Μητροπόλεων, Ένοριών κ.λπ., παρέμειναν ύπηρεσίες και μετά τόν νόμο 4235/2014 και δέν μετέβαλαν ποτέ νομική μορφή μετατροπόμενα σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Συνεπώς, παραμένουν οί οικείες Ίερές Μητροπόλεις, Ένορίες κ.λπ. ύποκείμενα

των έννόμων δικαιωμάτων και ύποχρεώσεων που άπορρέουν από τήν λειτουργία των ιδρυμάτων – ύπηρεσιών και παραμένουν και ύποκείμενα σε τυχόν δίκες που άφορούν τήν λειτουργία τους.

Έντολῃ και Έξουσιοδοτήσει τῆς Ίερᾶς Συνόδου
Ό Αρχιερχαματεύς

† Αρχιμ. Ιωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4046
Αριθ. Αθήναι, 27 Αύγούστου 2025
Διεκπ. 1806

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3098

Πρός
τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος
Εἰς τὰς ἔδρας αὐτῶν

Θέμα: «Κοινοποιήσις του τελικοῦ πίνακος κληρικῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων»

Έχοντες ὑπ' ὄφιν τὰς διατάξεις τῆς παρ. 1 του άρθρου 21 του Νόμου 590/ 1977 «Περὶ του Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος» και ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3092/13.1.2025 και 3094/12.3.2025 Έγκυκλίων τῆς Ίερᾶς Συνόδου, Συνδικῆς Ἀποφάσει, ληφθεῖση ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ίερᾶς Συνόδου τῆς 26ης μηνὸς Αὐγούστου 2025, γνωστοποιοῦμεν ὑμῖν τὸν τελικόν πίνακα τῶν κληρικῶν ὑποψηφίων δι' ἐγγραφὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς

Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, ὡς οὗτος διεμορφώθη κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 18 - 21 τοῦ Ν. 590/1977 προβλεπομένην διαδικασίαν, ἔχοντα οὕτω:

ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΚΛΗΡΙΚΩΝ
ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

Ἀρχιμ. Παρθένιος Ἀμανατίδης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἀρχιμ. Καλλίνικος Γεωργακόπουλος, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

Ἀρχιμ. Νεόφυτος Δοντᾶς, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἀρχιμ. Φιλάρετος Ζαχαριουδάκης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἀρχιμ. Πολύκαρπος Καραμαρούδης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν, Λεβαδείας καὶ Αὐλίδος.

Ἀρχιμ. Ἰσίδωρος Κάτσος, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἀρχιμ. Ἰωάννης Λαγόπουλος, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου.

Ἀρχιμ. Μιχαὴλ Λιούμης, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς.

Ἀρχιμ. Νήφων Συριανός, κληρικός τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καὶ Βάρης.

Ὁ πίναξ οὗτος δημοσιευθήσεται διὰ τοῦ ἐπισημοῦ δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὡς καὶ διὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων ἡμερησίων ἐφημερίδων «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ» καὶ «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

Ἡ παροῦσα Ἐγκύκλιος ἔχει χαρακτηρὰ ἐνημερωτικόν, συμφώνως δέ τῇ παρ. 2 τοῦ ἁρθρου 21 τοῦ Ν. 590/1977, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἀποφασίζει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας περὶ τῆς ἐγγραφῆς ἢ μή εἰς τόν κατάλογον τῶν πρὸς

Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων τῶν περιλαμβανομένων εἰς τόν ὡς ἀνωτέρω πίνακα ὑποψηφίων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
† Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου Ἱερόθεος
† Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Ἰγνάτιος
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιὴλ
† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἐφραίμ
† Ὁ Πειραιῶς Σεραφεῖμ
† Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας, Μήλου, Δήλου καὶ Μυκόνου Δωρόθεος
† Ὁ Γρεβενῶν Δαβὶδ
† Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς Ἰουστίνος
† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Στέφανος
† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀθανάσιος
† Ὁ Λήμνου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου Ἱερόθεος
† Ὁ Θεσσαλονίκης Φιλόθεος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4157
Αριθ. Αθήναι, 2 Σεπτεμβρίου 2025
Διεκπ. 1868

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
τὴς Ἱερῆς Μητροπόλεως τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος καὶ
τὴς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Δημοσίευση διαπιστωτικῶν πράξεων
κατατάξεως κληρικῶν κατὰ τὸ ἄρθρο 347 παρ. 3
Ν. 4957/2022 (45 Ν. 5224/2025)»

Κοινοποιήσεις:
Διεύθυνση Προσωπικοῦ Ἱερᾶς Συνόδου
Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Διὰ τοῦ παρόντος γνωστοποιεῖται ὅτι κατὰ τὸ
ἄρθρο 45 τοῦ Ν. 5224/ 2025 (ΦΕΚ Α΄ 142/5.8.2025)
προβλέφθηκε ὅτι:

«Οἱ διαπιστωτικὲς πράξεις τοῦ πέμπτου εδαφίου τῆς παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 347, περὶ τῶν ὁργανικῶν θέσεων Κληρικῶν στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τοῦ πέμπτου εδαφίου τῆς παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 348, περὶ τῶν ὁργανικῶν θέσεων Κληρικῶν στὴν Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, καὶ τοῦ τρίτου εδαφίου τῆς παρ. 7 τοῦ ἀρθροῦ 482 τοῦ Ν. 4957/2022 (Α΄ 141), περὶ μεταβατικῶν διατάξεων τοῦ Κεφαλαίου Α΄, που ἔχουν ἐκδοθῇ μέχρι τὴν ἐναρξὴ ἰσχύος τοῦ παρόντος, δημοσιεύονται στὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸν τύπο καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς διαπιστωτικῆς πράξης που ὀρίζεται με ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ, ἄλλως ἐπανεκδίδονται κατὰ τὸν τύπο καὶ τὸ περιεχόμενο

τῆς διαπιστωτικῆς πράξης που ὀρίζεται στὴν ὡς ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφαση καὶ κατόπιν δημοσιεύονται ἐντὸς ἑξὶ (6) μηνῶν ἀπὸ τὴν ἐναρξὴ ἰσχύος τοῦ παρόντος».

Ὑπενθυμίζεται ὅτι τὸ 2022 εἶχε προβλεφθῇ, μεταξύ ἄλλων, στὴν παρ. 3 τοῦ ἁρθροῦ 347 τοῦ Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ Α΄ 141/21.7.2022) ὅτι:

«3. ... Οἱ υπηρετοῦντες, κατὰ τὸν χρόνον ἐναρξῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, στὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ στὴς Ἱερῆς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι, Εφημέριοι, Διάκονοι, Ἱεροκλήρυκες καὶ ἐκκλησιαστικοὶ υπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι μισθοδοτοῦνται ἀπὸ τὸ Δημόσιο, καταλαμβάνουν αὐτοδικαίως τὴν ἀντίστοιχη ὁργανικὴ θέση που κατανέμεται με τὸ π.δ. τοῦ πρώτου εδαφίου. Ο ὁικεῖος Μητροπολίτης ἢ ὁ Πρόεδρος τῆς Διαρκούς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ περίπτωσιν υποχρεοῦται, ἐντὸς τριῶν (3) μηνῶν ἀπὸ τὴν ἐναρξὴ ἰσχύος τοῦ π.δ., νὰ ἐκδώσῃ τὴς σχετικὲς διαπιστωτικὲς πράξεις οἱ ὁποῖες κοινοποιοῦνται στὴ Διεύθυνση Θρησκευτικῆς Διοίκησης τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Τα προηγούμενα ἐδάφια ἐφαρμόζονται καὶ στοὺς κληρικοὺς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὸν χρόνον ἐναρξῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, υπηρετοῦν ὡς ἀποσπασμένοι στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἢ σὲ ἓνα (1) ἐκ τῶν ἄλλων Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων ἢ στὴν Ἱερά Μονὴ τοῦ Σινά χωρὶς νὰ ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀπόσπασης, αἴτηση τοῦ ἐνδιαφερομένου, σύμφωνα γνῶμιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτη καὶ ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Κατὰ τὸ ἔτος 2022 εἶχαν ἐκδοθῇ ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος οἱ διαπιστωτικὲς πράξεις κατατάξεως τῶν κληρικῶν τοὺς σὲ ὁργανικὲς θέσεις καὶ κοινοποιήθηκαν στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ. Παράλληλα ἐπιχειρήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος νὰ γίνῃ δημοσίευση τῶν

πράξεων αὐτῶν διὰ τῆς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ μετὰ ἀπό σχετική ἀντίρρηση τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ παρέμειναν ἀδημοσίευτες ἐλλείψει ἐιδικῆς διατάξεως νόμου, πού νά ὀρίζει ὅτι οἱ πράξεις εἶναι δημοσιευτέες.

Ἡ ἀνωτέρω ἐκκρεμότητα ἐπιλύεται μέ τὸ ἄρθρο 45 τοῦ Ν. 5224/ 2025 πού ὅρισε ὅτι οἱ διαπιστωτικές πράξεις εἶναι δημοσιευτέες διὰ τῆς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀναμένεται ἡ προβλεπόμενη στό ἄρθρο 45 ἔκδοση Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως τῆς Ὑπουργοῦ Παιδείας, Θρησκευμάτων καὶ Ἀθλητισμοῦ πού θά καθορίσει πρότυπο διαπιστωτικῆς πράξεως γιά τοὺς κληρικούς τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Ἐφ' ὅσον οἱ ἤδη ἐκδοθεῖσες διαπιστωτικές πράξεις εἶναι σύμφωνες μέ τὸ ἐπικείμενο ὑπόδειγμα διαπιστωτικῆς πράξεως, εἶναι δημοσιευτέες διὰ τῆς Ἐφημερίδας τῆς Κυβερνήσεως, εἰδάλλως θά ἐπανεκδοθοῦν προσαρμοσμένες στό ἀναμενόμενο ὑπόδειγμα τοῦ Ὑπουργείου. Σέ κάθε περίπτωση πρέπει νά δημοσιευθοῦν ἐντός ἑξί (6) μηνῶν ἀπό τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν. 5224/2025 (5.8.2025).

Τό παρόν Ἐγκύκλιο Σημείωμα ἀποστέλλεται πρὸς ἐνημέρωση τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Ὅταν ἐκδοθεῖ ἡ Ὑπουργικὴ Ἀπόφαση περὶ τοῦ ὑποδείγματος διαπιστωτικῆς πράξεως θά ἀκολουθήσει νεώτερο Ἐγκύκλιο Σημείωμα περὶ τῶν ἐνδεδειγμένων ἐνεργειῶν.

Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4200
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 4 Σεπτεμβρίου 2025
Διεκπ. 1892

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν
τὴς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὴς Ἱερᾶς Συνοδικῆς Μονῆς καὶ
τὴς Ὑπηρεσίης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Ψηφιακὴ ὑποβολὴ καὶ ἔκδοση ἀδειῶν
γάμου καὶ βαπτίσματος, πιστοποιητικῶν
τελέσεώς τους καὶ ἀποφάσεων πνευματικῆς
λύσεως γάμων (47 Ν. 5224/2025)»

Κοινοποιήσις:
Διεύθυνσιν Προσωπικοῦ Ἱερᾶς Συνόδου

Διὰ τοῦ παρόντος γνωστοποιεῖται ὅτι μέ τὸ ἄρθρο 47 τοῦ Ν. 5224/2025 (ΦΕΚ Α' 142/5.8.2025) ἀντικαταστάθηκε τὸ ἄρθρο 49 παρ. 1 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν. 590/1977) ὡς ἑξῆς:

«1. α) Με κανονισμοὺς τῆς Δ.Ι.Σ. καθορίζονται ἡ διαδικασία χορήγησης ἀδειας γάμου καὶ βαπτίσματος καὶ ἔκδοσης πιστοποιητικῶν τελέσεώς τους ἢ πνευματικῆς λύσεως γάμου, οἱ προϋποθέσεις καὶ τὰ κωλύματα τελέσεώς τους με βάση τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες, τὰ δικαιολογητικὰ ἔκδοσης τῶν ἀνωτέρω ἀδειῶν καὶ πιστοποιητικῶν, τὸ περιεχόμενό τους καὶ τὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς δια-

δικασίας εκδόσεώς τους. β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Εσωτερικών καθορίζονται η διαδικτυακή εφαρμογή και ο φορέας λειτουργίας της για την έκδοση των αδειών και πιστοποιητικών της περ. α) σε μορφή ηλεκτρονικού εγγράφου, οι χρήστες της εφαρμογής και οι κανόνες προσβάσεως και λειτουργίας της, η διαδικασία ταυτοποίησης προσώπων, τα αναγκαία για την έκδοση των ανωτέρω αδειών και πιστοποιητικών προσωπικά στοιχεία των ενδιαφερόμενων και η διαδικασία επεξεργασίας τους, καθώς και η διασύνδεση και η διαλειτουργικότητα μεταξύ των αρχείων των Ιερών Μητροπόλεων, των Ενοριών και των Ληξιαρχείων προς τον ανωτέρω σκοπό και σε συμμόρφωση προς τον Κανονισμό ΕΕ 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (L 119) και τον Ν. 4624/2019 (Α' 137)).

Η προηγούμενη διατύπωση της παρ. 1 του άρθρου 49 του Ν. 590/1977 (Α' 146) προέβλεπε ότι η ιερολογία του γάμου προϋποθέτει άδεια του επιχωρίου Μητροπολίτη και υπεύθυνες δηλώσεις των μελλονύμφων περί μη ύπαρξης αναβλητικού ή ανατρεπτικού κωλύματος γάμου και ότι με κανονισμούς της Δ.Ι.Σ. καθορίζεται «κατά την κείμενη νομοθεσίαν» η διαδικασία χορηγήσεως άδειας γάμου.

Με βάση τις νέες διατάξεις του Ν. 5224/2025:

Ι. μετά την ως άνω αντικατάστασή της, η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 49 του Ν. 590/1977 εξουσιοδοτεί τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο να εκδίδει κανονισμούς για:

- α) τη διαδικασία χορηγήσεως άδειας γάμου,
- β) τη διαδικασία χορηγήσεως άδειας βαπτίσμα-

τος (δέν προβλεπόταν μέχρι τον Ν. 5224/2025),

γ) τη διαδικασία χορηγήσεως εκδόσεως πιστοποιητικών τελέσεως γάμου και βαπτίσματος (δέν προβλεπόταν μέχρι τον Ν. 5224/2025),

δ) τη διαδικασία χορηγήσεως αποφάσεως πνευματικής λύσεως γάμου (δέν προβλεπόταν μέχρι τον Ν. 5224/2025),

ε) τις προϋποθέσεις και τα κωλύματα τελέσεως γάμου και βαπτίσματος (δέν προβλεπόταν μέχρι τον Ν. 5224/2025) με βάση τους Ιερούς Κανόνες (όχι «κατά την κείμενη νομοθεσίαν», όπως όριζε πριν το άρθρο 49 παρ. 1 του Ν. 590/1977), και

στ) τα δικαιολογητικά εκδόσεως των ανωτέρω αδειών και πιστοποιητικών, τό περιεχόμενό τους και τα αρμόδια όργανα της διαδικασίας εκδόσεώς τους (δέν προβλεπόταν μέχρι τον Ν. 5224/2025).

Οι προαναφερθέντες Κανονισμοί αφορούν την εκκλησιαστική διαδικασία, τα όργανα, τα δικαιολογητικά και τις προϋποθέσεις εκδόσεως των ανωτέρω αδειών, πιστοποιητικών και αποφάσεων.

ΙΙ. Η ανωτέρω περίπτωση β' της ίδιας παρ. 1 του άρθρου 49 του Ν. 590/1977 εξουσιοδοτεί πλέον την έκδοση Κοινής Υπουργικής Αποφάσεως (Κ.Υ.Α.) που σκοπό θά έχει ώστε οι Ιερές Μητροπόλεις, με τη συναίνεση των ενδιαφερόμενων για την τέλεση μυστηρίου γάμου - βαπτίσματος, να μπορούν να άντλουν διαδικτυακώς τα στοιχεία αστικής καταστάσεώς τους από τα αρχεία των Ληξιαρχείων και να μην απαιτείται η συγκέντρωση και η προσκομιδή των δικαιολογητικών από τους ενδιαφερόμενους, επίσης να είναι δυνατό ώστε οι άδειες – πιστοποιητικά (τελέσεως γάμων και βαπτισμάτων, πιστοποιητικών τελέσεως γάμων και βαπτισμάτων, αποφάσεις πνευματικής λύσεως γάμων) να εκδίδονται σε μορφή ψηφιακού εγγράφου, να αποθηκεύονται σε διαδικτυακή πλατφόρμα, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να έχουν προσωπική πρόσβαση στις άδειες γάμου, βαπτίσματος, πιστοποιητικά τελέσεώς τους και στις αποφάσεις λύσεως γάμων που τους αφορούν.

Ἐπιπλέον σκοπός τῆς Κ.Υ.Α. θά εἶναι τὰ πιστοποιητικά γάμων - βαπτισμάτων μετά τήν τέλεση τοῦ οἰκείου μυστηρίου νά μεταβιβάζονται μέσῳ τῆς διαδικτυακῆς πλατφόρμας στά ἀρμόδια Ληξιαρχεῖα καί ἡ καταχώρισή τους νά μὴν ἐξαρτᾶται πλέον ἀπό τήν ἐπιμέλεια τοῦ ἐνδιαφερόμενου.

Ἡ Κ.Υ.Α. πού θά ἐκδοθεῖ θά ἐπιτρέπει, ὑπὸ εἰδικούς ὁρους μέ βάση τή νομοθεσία προστασίας προσωπικῶν δεδομένων (Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 [GDPR], Ν. 4624/2019), στά γραφεῖα γάμων - διαζυγίων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων νά ἔχουν πρόσβαση στά ἀρχεῖα τῶν Ληξιαρχείων (μητρώο πολιτῶν - στοιχεῖα δημοτολογικῆς ἀστικῆς καταστάσεως) πρὸς ἀντίληψη – ἐπιβεβαίωση τῶν στοιχείων ἀστικῆς καταστάσεως, τὰ ὁποῖα σήμερα οἱ ἐνδιαφερόμενοι προσκομίζουν χειρογράφως στίς Μητροπόλεις (γιά γάμο) ἢ Ἑνορίες (γιά βάπτισμα), τή λειτουργία διαδικτυακῆς ἐφαρμογῆς καί τόν φορέα λειτουργίας τῆς γιά τήν ἔκδοση τῶν ἀδειῶν καί πιστοποιητικῶν σέ μορφή ἠλεκτρονικοῦ ἐγγράφου, τοὺς χρῆστες τῆς ἐφαρμογῆς καί τοὺς κανόνες προσβάσεως καί λειτουργίας τῆς, τή διαδικασία ταυτοποιήσεως προσώπων, τὰ ἀναγκαῖα γιά τήν ἔκδοση τῶν ἀνωτέρω ἀδειῶν καί πιστοποιητικῶν προσωπικά στοιχεῖα τῶν ἐνδιαφερόμενων καί τή διαδικασία ἐπεξεργασίας τους.

Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι καί μετά τήν ἔκδοση τῆς ὡς ἄνω Κ.Υ.Α. καί τήν ἔναρξη λειτουργίας τῆς ἀνωτέρω διαδικτυακῆς πλατφόρμας θά συνεχίσει νά ἐπιτρέπεται παράλληλα ἡ ἕως σήμερα τηρούμενη διαδικασία χειρόγραφης ὑποβολῆς δικαιολογητικῶν ἀπό τοὺς ἐνδιαφερόμενους καί χειρόγραφης ἐκδόσεως τῶν ἐν λόγῳ ἀδειῶν, πιστοποιητικῶν καί ἀποφάσεων ἀπὸ τίς Ἱερές Μητροπόλεις

Ἐντολῇ καί Ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ἀρχμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4018
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 5 Σεπτεμβρίου 2025
Διεκπ. 1905

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καί
τάς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος

Θέμα: «Ἐνημέρωσις περὶ τῆς ἀναγραφῆς
ἐν ταῖς Ἀγιολογικαῖς Δέλτοις τῆς Ἀγίας ἡμῶν
Ἐκκλησίας τοῦ ἐκ Πλατάνου Τρικάλων μακαρίου
Πρεσβυτέρου Δημητρίου Γκαγκαστάθῃ»

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 26ης μηνός Αὐγούστου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ ρηθείσῃ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 554 καί ἀπὸ 21ης μηνός Αὐγούστου ἐ.ἔ. Γράμματος τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, εὐαρέστως ἀνακοινώνει ὑμῖν ὅτι ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγίας καί Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, συνωδᾷ τῇ κρατούσῃ πράξει καί τάξει τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἀνεγράφη προσφάτως ἐν ταῖς Ἀγιολογικαῖς Δέλτοις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὁ ἐκ Πλατάνου Τρικάλων μακάριος Πρεσβύτερος Δημήτριος Γκαγκαστάθης, τῆς μνήμης αὐτοῦ τιμωμένης τῇ 29ῃ Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, ἐκδοθείσης ἐπὶ τούτῳ τῆς ἀπὸ 9ης Ἰουλίου 2025 Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Πράξεως.

Τὴν Κανονικὴν ταύτην Ἀπόφασιν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας ἀνακοινούμενοι ὑμῖν,

προτρέπομεν ὑμᾶς ὅπως ἐτησίαις ἱεροτελεστίαις καί ἁγιστείαις τιμᾶτε καί ὕμνοις ἐγκωμίων γεραίρητε αὐτόν, ἔχοντες αἰεὶ τὴν αὐτοῦ μεσιτείαν πρὸς τὸν Θεόν.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4028
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 5 Σεπτεμβρίου 2025
Διεκπ. 1919

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
τὴν Ἱερέαν Μητροπόλιν τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος
τὴν Ἱερέαν Συνοδικὴν Μονὴν καὶ
τὴν Ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Ἐποπτεία ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων - Ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας 1067/2025»

Κοινοποιήσις:
Διεύθυνσιν Προσωπικοῦ Ἱερᾶς Συνόδου

Κατόπιν δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 1067/2025 τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία ἀπέρριψε αἴτηση ἀκυρώσεως κατὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας «Περὶ τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ Α' 37/28.2.2022), ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος γνωστοποιεῖ κατωτέρω (κεφάλαιο Α) τὸ θεσπισθέν δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ «Περὶ τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καθεστὼς ἐποπτείας ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων, τὸ ὁποῖο ὀφείλουν πλέον νὰ ἐφαρμόζουν οἱ ἐπιχώριοι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες στὶς πνευματικὲς καὶ ἔννομες σχέσεις τοὺς μετὰ τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων τῆς μητροπολιτικῆς ἐπαρχίας τοὺς (ᾄρ. Κεφ. Α καὶ συνημμένο ὑπόδειγμα ἀποφάσεως).

Περαιτέρω ὑπὸ τὸ κατωτέρω κεφάλαιο Β' τίθενται εἰς γνῶσιν ὑμῶν, περιληπτικῶς, οἱ κρίσεις τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 1067/2025 τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τῆς νομιμότητος τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθ. 337/2021 καὶ περὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ Ν. 4559/2018 (στό ὁποῖο ἐρεῖδεται ὁ Κανονισμός).

Α. Περιεχόμενο τῆς ἐποπτείας τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων.

Κατὰ τὸ ἄρθρο 39 παρ. 6 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν. 590/1977, ΦΕΚ Α' 146/1977), τοῦ ὁποίου τὸ δεύτερο ἐδάφιο προστέθηκε μέ τὸ ἄρθρο 50 παρ. 2 περ. β. τοῦ Ν. 4559/2018 (ΦΕΚ Α' 142/3.8.2018) προβλέπεται ὅτι:

«6. Ὁ Μητροπολίτης ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ τὴν κατὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνας πνευματικὴν ἐποπτείαν διὰ τὴν κανονικὴν μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς

Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἡγουμένου, τὴν ἔγκρισιν τῆς κουρᾶς τῶν μοναχῶν, τὴν ἀνάκρισιν τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων, τὴν μέριμναν διὰ τὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνες λειτουργίαν τῆς Μονῆς καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως αὐτῆς. Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν καὶ ὡς πρὸς τὰ Ἱερά Ἡσυχαστήρια ἀσχέτως νομικῆς μορφῆς».

Ἐπίσης κατὰ τὸ ἄρθρο 50 παρ. 2 περ. γ τοῦ Ν. 4559/2018 ὀρίζεται ὅτι:

«γ. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης περίπτωσης ἐφαρμόζεται καὶ στὰ ὑφιστάμενα Ἱερά Ἡσυχαστήρια ἀσχέτως ἀντίθετων προβλέψεων στὰ ἰδρυτικά τοὺς κείμενα καὶ τοῦ ἕως σήμερα καθεστώτος λειτουργίας τους».

Τὸ ἄρθρο 6 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθ. 337/2021 (ΦΕΚ Α' 37/2022) προβλέπει ὅτι:

«1. Ὁ Μητροπολίτης ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς ἐπαρχίας του τὴν κατὰ τοὺς Ἱερούς Κανόνες πνευματικὴ ἐποπτεία γιὰ τὴν κανονικὴ μνημόνευσις τοῦ ὀνόματός του στὶς Ἱερές Ἀκολουθίες, τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἡγουμένου, τὴν ἔγκρισιν τῆς κουρᾶς τῶν μοναχῶν, τὴν ἀνάκρισιν τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων, τὴν μέριμναν γιὰ τὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνες λειτουργία τῆς Μονῆς καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεώς τους (περ. β-γ τῆς παρ. 2 τοῦ ἁρθροῦ 50 τοῦ Ν. 4559/2018, Α' 142).

2. Ὁ ἀνωτέρω ἔλεγχος νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συνίσταται σὲ ἔλεγχον τηρήσεως τοῦ ἰδρυτικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς κείμενης νομοθεσίας. Εἰδικότερα ὁ ἔλεγχος νομιμότητος ἀσκεῖται: α) κατασταλτικῶς, ἥτοι κατόπιν λίψεως τῆς διαχειριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου καὶ εἴτε πρὶν εἴτε μετὰ ἀπὸ τὴν ὑλοποίησίν της, β) τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως, γ) ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη ἢ ἀπὸ ὄργανο πού ὀρίζει ἢ συγκροτεῖ μέ ἀπόφασί του ἢ ἀπὸ τὴν Διεύθυνσιν Δημοσιονομικοῦ Ἑλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς

Ἑλλάδος κατόπιν αἰτήματος τοῦ οἰκείου Μητροπολίτη (κατὰ τὸν σχετικὸ Κανονισμό 210/2010 (Α' 135), καὶ πάντα τὰ ἀνωτέρω κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη δι' ἀποφάσεώς του».

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρο 6 τοῦ Κανονισμοῦ 337/2021 ἀρμοδιότητες ἐποπτείας τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη περιλαμβάνουν: α) τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία γιὰ τὴν κανονικὴ μνημόνευσις τοῦ ὀνόματος του στὶς Ἱερές Ἀκολουθίες, β) τὴν χειροθεσίαν Ἡγουμένου/νης, γ) τὴν ἔγκρισιν τῆς κουρᾶς τῶν μοναχῶν, δ) τὴν ἀνάκρισιν τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων, ε) τὴν μέριμναν γιὰ τὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνες λειτουργία τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων, στ) τὸν ἔλεγχον νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων.

Οἱ ἀνωτέρω ἐξουσίες ἰσχύουν ἐπὶ τῶν ἥδη ὑφισταμένων καὶ τῶν ἰδρυθησομένων στό μέλλον Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων. Ὁ Κανονισμός ὑπ' ἀριθ. 337/2021 (ἄρθρο 6) ἐπαναλαμβάνει τὴν ἀντίστοιχὴ διατύπωση περὶ τῶν ἐξουσιῶν τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη, ἡ ὁποία διαλαμβάνεται καὶ στό πρῶτο ἐδάφιο τοῦ ἁρθροῦ 39 παρ. 6 τοῦ Ν. 590/1977 περὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν, πού εἶναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καὶ ἡ ὁποία ἐπεκταθῆκε ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων (μέ τὸ ἄρθρο 50 παρ. 2 ἐδάφ. β-γ τοῦ Ν. 4559/2018).

Εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐποπτείας ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ὅπως ρυθμίζεται στό ἄρθρο 6 παρ. 2 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021, λεκτέα τὰ ἀκόλουθα:

α) Ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης ἀσκεῖ ἔλεγχον νομιμότητος ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων καὶ ὄχι ἔλεγχον σκοπιμότητος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν συναλλαγῶν τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων.

β) Εἰδικότερα ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης ἐλέγχει μόνον ἐάν ἡ οἰκονομικὴ διαχείρισις τῶν Ἡσυχαστηρίων παραβιάζει τρία καθεστῶτα: i) τὴν κείμενη νομοθεσία, ii) τοὺς Ἱερούς Κανόνες καὶ iii) τὸν ἐν ἰσχύϊ ἰδρυτικὸ κανονισμό τοῦ Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου (π.χ. τὸν ὀργανισμό του, προεδρι-

κό διάταγμα, ἂν εἶναι ἴδρυμα ἢ τό καταστατικό του, ἂν εἶναι σωματεῖο ἢ ἀστική ἐταιρεία).

Ὅταν ἀνωτέρω γίνεται λόγος γιά «κείμενη νομοθεσία» σημειώνεται ὅτι, ἐπειδή τὰ Ἱερὰ Ἑσυχαστήρια εἶναι νομικά πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἡ οἰκονομική διαχείρισή τους δέν διέπεται καί δέν ἐλέγχεται μέ βάση τήν κείμενη νομοθεσία περί τῆς περιουσίας τῶν Ἱερῶν Μονῶν, οἱ ὁποῖες εἶναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου π.χ. ἄρθρο τοῦ 47 παρ. 1 Ν. 590/1977 (ἐγκριση τῆς ΔΙΣ γιά ἐκποίηση ἀκίνητης περιουσίας), βασιλικό διάταγμα τῆς 12ης/23ης.2.1948 «Περί τῶν ὁρῶν καί τοῦ τρόπου ἐκποιήσεως τῶν ἀκινήτων τῆς διατηρουμένης περιουσίας τῶν μονῶν» (ΦΕΚ Α΄ 49/23.2.1948), προεδρικό διάταγμα τῆς 1ης/5ης.3.1932 «Περί τοῦ τρόπου διουκίσεως καί διαχειρίσεως τῆς κατά το ἀρθρ. 8 τοῦ Νόμου 4684 διατηρουμένης περιουσίας τῶν Μονῶν» (Α΄ 61/5.3.1932), βασιλικό διάταγμα τῆς 28ης/7/15ης.9.1858 «Κανονισμός περί τῶν μοναστηρίων» (ΦΕΚ 42/15.9.1858).

γ) Ὁ ἔλεγχος νομιμότητας πού διενεργεῖ ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης δέν εἶναι προληπτικός (πρό τῆς λήψεως τῶν ἀποφάσεων). Τά Ἱερὰ Ἑσυχαστήρια δέν ζητοῦν τήν ἐγκρισή του πρὶν ἀπό τήν ἔκδοση ἀποφάσεώς τους περί τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεώς τους.

δ) Ὁ ἐπιχώριος Μητροπολίτης ἀσκεῖ μόνον κατασταλτικό ἔλεγχο νομιμότητας (τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως) καί δύναται νά ἐπιλέξει ὅτι θά ἐλέγχει τίς ἐκδοθεῖσες διαχειριστικές ἀποφάσεις τοῦ Ἱεροῦ Ἑσυχαστηρίου:

ι) εἴτε μετά τήν λήψη τους καί πρὶν ἀπό τήν ὑλοποίησή τους. Ἀ.χ. ὁ Μητροπολίτης δύναται νά ὀρίσει ὅτι ἡ ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου πού καταρτίζει τόν προϋπολογισμό ἐλέγχεται πρὶν ἀρχίσει νά ἐκτελεῖται ὁ προϋπολογισμός κατά τό προσεχές ἔτος ἢ ὅτι οἱ ἀποφάσεις μεταβιβάσεως κτημάτων Ἑσυχαστηρίου θά ἐλέγχονται μετά τή λήψη τους, ἀλλά πρὶν ἀπό τήν ὑπογραφή τοῦ σχ. συμβολαίου ἐκποιήσεως,

ii) εἴτε μετά τήν λήψη τους καί μετά τήν ὑλοποίησή τους. Ἀ.χ. μπορεῖ νά ζητηθεῖ ἔλεγχος νομιμότητας ἀπολογισμοῦ παρελθόντος ἔτους μετά τήν λήξη τῆς οἰκονομικῆς χρήσεως καί τήν κατάρτιση τοῦ ἀπολογισμοῦ ἢ ἔλεγχος σέ συγκεκριμένη συναλλαγή πού ἔχει ὀλοκληρωθεῖ ἢ γιά τήν γενόμενη διαχείριση συγκεκριμένων περιουσιακῶν στοιχείων ἢ γιά παρελθόν χρονικό διάστημα,

iii) εἴτε συνδυασμός τῶν ἀνωτέρω,

ε) περαιτέρω ὁ κατασταλτικός ἔλεγχος νομιμότητας δύναται νά εἶναι:

i) τακτικός ἔλεγχος νομιμότητας, μέ προκαθορισμένη περιοδικότητα κάθε ἔτος. Δύναται νά ὀρίζεται μέ τήν ἀπόφαση τοῦ Μητροπολίτη ὅτι π.χ. σέ συγκεκριμένες προθεσμίες κάθε ἔτους ὑποβάλλονται στήν οἰκεία Μητρόπολη πρὸς ἔλεγχο ὁ καταρτισθεῖς προϋπολογισμός τοῦ ἐπομένου ἔτους καί ὁ ἀπολογισμός τοῦ παρελθόντος ἔτους ἢ ὅτι ὁ ἔλεγχος νομιμότητας ἀσκεῖται σέ διαχειριστικές ἀποφάσεις πού ἀποφασίζουν ἐκποίηση ἀκινήτου κ.λπ.,

ii) ἐκτακτος ἔλεγχος νομιμότητας, ἥτοι χωρίς προκαθορισμένη περιοδικότητα, καθὼς ἀποφασίζεται σέ ἐκτακτη περίσταση καί ἀφορᾷ συγκεκριμένη συναλλαγή ἢ διαχείριση περιουσιακοῦ στοιχείου ἢ συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

στ) Ὁ τακτικός καί ὁ ἐκτακτος ἔλεγχος νομιμότητας διενεργοῦνται εἴτε ἀπό τόν ἴδιο τόν Μητροπολίτη εἴτε ἀπό ὄργανο πού ὀρίζει ὁ Μητροπολίτης (π.χ. Πρωτοσύγκελλο ἢ ἄλλο ὑπάλληλο λαϊκό ἢ κληρικό τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἢ τυχόν βοηθό Ἐπίσκοπο) ἢ ἀπό ὄργανο πού συγκροτεῖ ὁ Μητροπολίτης μέ ἀπόφασή του (π.χ. ἐπιτροπή) ἢ σέ ἐκτακτες περιπτώσεις ἐλέγχου ἀπό τήν Διεύθυνση Δημοσιονομικοῦ Ἐλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατόπιν αἰτήματος τοῦ οἰκείου Μητροπολίτη «καί πάντα τὰ ἀνωτέρω κατ' ἐπιλογή τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη δι' ἀποφάσεώς του» (ἄρθρο 6 παρ. 2 ἐδ. β Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021).

Συνεπώς, δέον οί έπαρχιοῦχοι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες (ή άρμοδιότητα έποπτείας επί των Ήσυχαστηρίων, όπως καί επί των Ίερών Μονών, ανήκει προσωπικώς στους Σεβ. Μητροπολίτες καί όχι στά Μητροπολιτικά Συμβούλια) νά εκδώσουν άπόφασή τους καί νά τήν κοινοποιήσουν σέ όλα τά Ίερά Ήσυχαστήρια των κατ' αὐτούς Ίερών Μητροπόλεων μέ τήν όποία θά τά ενημερώνουν ότι εφαρμόζεται πλέον (κατασταλτικός) έλεγχος νομιμότητας στήν οικονομική τους διαχείριση καί θά όρίζουν γιά όλα τά Ίερά Ήσυχαστήρια τής περιοχής τους πώς άσκεΐται ό τακτικός έλεγχος περιοδικώς (π.χ. κάθε έτος καί σέ ποιές προθεσμίες) καί τό αντικείμενο τοῦ έλέγχου (π.χ. προϋπολογισμό έπομένου έτους, άπολογισμό παρελθόντος έτους, άποφάσεις Ήσυχαστηρίων γιά μεταβιβάσεις ακινήτων, δαπάνες εκτός προϋπολογισμού) καί πάντα τά άνωτέρω κατ' επιλογήν τοῦ οικείου Μητροπολίτη.

Συστίνεται όπως μέ τήν άπόφαση τοῦ επιχωρίου Μητροπολίτη (όρ. συνημμένο υπόδειγμα άποφάσεως):

α) καθιερωθεΐ, γιά λόγους ίσης μεταχειρίσεως, ενιαίο καθεστώς έλέγχου νομιμότητας γιά όλα τά Ήσυχαστήρια τής ίδιας Ίερās Μητροπόλεως,

β) καθιερωθεΐ έλεγχος νομιμότητας παραπλήσιος πρός τόν ισχύοντα επί τής διαχείρισεως των Ίερών Μονών (όρ. άρθρο 11 περ. στ' τοῦ Κανονισμού υπ' αριθ. 39/1972 ΦΕΚ Α' 103), ήτοι έλεγχος νομιμότητας i) επί τοῦ προϋπολογισμού πρίν από τήν έναρξη τοῦ έπομένου έτους (έναρξη εκτελέσεώς του) ή τροποποιήσεως των προϋπολογισμών, ii) επί τοῦ άπολογισμού κατόπιν λήξεως τής χρήσεως, iii) επί άποφάσεων μεταβιβάσεως ακινήτων πρίν από τήν ύπογραφή συμβολαιογραφικής πράξεως, iv) επί άποφάσεων λήψεως δανείων καί αναλήψεως δαπανών εκτός προϋπολογισμού.

Διευκρινίζεται ότι ό καθορισμός τακτικού έλέγχου δέν αποκλείει τήν εκ τοῦ Κανονισμού υπ' αριθ. 337/2021 ισχύουσα δυνατότητα εκτάκτου έλέγχου (π.χ. νά έλεγχθεΐ ή νομιμότητα τής εκτε-

λέσεως έργου), καθ' όσον δύναται νά ανακύψει ανά πᾶσα στιγμή ανάγκη διεξαγωγής του (π.χ. διαχειριστική παράβαση σέ βάρος τής περιουσίας τοῦ Ίεροῦ Ήσυχαστηρίου). Σέ καμία περίπτωση όμως ό εκτακτος έλεγχος δέν δύναται νά περιλάβει διαχειριστικές πράξεις ή χρονικά διαστήματα πρὸ τής έναρξεως ισχύος τοῦ Ν. 4559/2018 (ήτοι πρὸ τής 3ης.8.2018).

Β. Κρίσεις τής άποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τής Έπικρατείας υπ' αριθ. 1067/2025.

Μετά τήν θετική άπόφαση υπ' αριθ. 1067/2025 τοῦ Συμβουλίου τής Έπικρατείας επί τής νομιμότητας τοῦ Κανονισμού τής Έκκλησίας τής Ελλάδος υπ' αριθ. 337/2021 «Περί των Ίερών Ήσυχαστηρίων της Εκκλησίας της Ελλάδος» (ΦΕΚ Α' 37/28.2.2022) καί συνταγματικότητας τοῦ άρθρου 50 τοῦ Ν. 4559/2018, διά τοῦ παρόντος τίθεται εΐς γνώσιν ύμῶν ότι τό Συμβούλιο τής Έπικρατείας έκρινε μέ τήν άνωτέρω δικαστική άπόφαση, άποδεχόμενο τίς σχετικές άπόψεις τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, ότι:

1) ή διά τοῦ Νόμου 4559/2018 (άρθρο 50) ένταξη των σήμερα ύφισταμένων Ήσυχαστηρίων στά εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικοῦ δικαίου τοῦ άρθρου 1 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 δέν επάγεται σέ καμία περίπτωση κατάργηση ή άποστέρηση τής -δυνάμει τοῦ ιδρυτικοῦ τους κανονισμού- έξουσίας των Ίερών Ήσυχαστηρίων νά άποφασίζουν επί κάθε ζητήματος σχετιζόμενου μέ τήν εν γένει διοίκηση, διαχείριση καί αξιοποίηση τής περιουσίας τους,

2) ή διά τοῦ άρθρου 50 τοῦ Νόμου 4559/2018 ένταξη των Ίερών Ήσυχαστηρίων στό άρθρο 1 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 δέν επισύρει τήν εφαρμογή επί των Ίερών Ήσυχαστηρίων τής διατάξεως τοῦ άρθρου 46 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 καί ή Διάρκής Ίερά Σύνοδος δέν αποκτᾶ τήν έξουσία νά εκδίδει κανονισμούς γιά τήν περιουσία - οικονομική διαχείριση των Ήσυχαστηρίων,

3) ή προβλεπόμενη στό άρθρο 39 παρ. 6 τοῦ

Ν. 590/1977 έποπτεία του επιχώριου Μητροπολίτη επί των Ιερών Μονών, μέ περιεχόμενο αντίστοιχο προς τό περιεχόμενο της έποπτείας του άρθρου 6 παρ. 1 του 39/1972 Κανονισμού γιά τίς Ιερές Μονές, επέκτάθηκε στά νεοϊδρύνόμενα καί στά ύφιστάμενα Ιερά Ήσυχαστήρια μέ τό άρθρο 50 παρ. 2 περ. β καί γ του Ν. 4559/2018 στό πλαίσιο έναίαις ρύθμισης του καθεστῶτος εκκλησιαστικής έποπτείας πού διέπει τίς Ιερές Μονές καί τά Ιερά Ήσυχαστήρια ὅσον ἀφορᾷ ειδικότερα στό (διοικητικής φύσεως) ζήτημα του έλέγχου της οικονομικής διαχείρισής τους,

4) οί ρυθμίσεις του άρθρου 50 του Ν. 4559/2018 εἶναι συνταγματικῶς δικαιολογημένες διότι καί τά Ιερά Ήσυχαστήρια ἀνήκουν στό κλίμα της Εκκλησίας της Ελλάδος καί ἀποτελοῦν Ιερές Μονές ιδιωτικοῦ δικαίου, οί ὁποῖες ἀπό νομοκανονικής ἀπόψεως δέν διαφέρουν ἀπό τίς Ιερές Μονές δημοσίου δικαίου, καθ' ὅσον ἔχουν έναία εκκλησιολογική ταυτότητα προσδιοριζόμενη ἀπό τόν ταυτόσημο σκοπό καί τήν ἄσκηση του κοινοβιακοῦ μοναχικοῦ βίου,

5) ἡ κατ' άρθρον 39 παρ. 6 του Ν. 590/1977 έποπτεία επί της οικονομικής διαχείρισεως των Ιερών Ήσυχαστηρίων συνίσταται σέ ἔλεγχο νομιμότητας καί ὄχι σέ ἔλεγχο σκοπιμότητας των ἀποφάσεων τους καί ειδικότερα στόν ἔλεγχο τηρήσεως ἐκ μέρους των Ήσυχαστηρίων α) των ἱερῶν κανόνων, β) της εκκλησιαστικής-πολιτικής νομοθεσίας, γ) του ιδρυτικοῦ τους κανονισμοῦ. Ἡ έποπτεία νομιμότητας ἐφαρμόζεται ὄχι μόνο σέ περίπτωση συγκεκριμένης ὑπόνοιας τελέσεως κανονικοῦ παραπτώματος,

6) ἡ κατά τό άρθρο 39 παρ. 6 του Ν. 590/1977 (ὅπως συμπληρώθηκε μέ τό άρθρο 50 παρ. 2 περ. β καί γ του Ν. 4559/2018), εκκλησιαστική έποπτεία επί της οικονομικής διαχείρισεως των ὑφισταμένων Ιερών Ήσυχαστηρίων δέν θίγει τήν οικονομική αὐτοτέλειά τους, διότι: α) δέν ἐπιφέρει μεταβολή στην ἐξουσία τους, βάσει του οικείου ιδρυτικοῦ κανονισμοῦ, νά ἀποφασίζουν δι' ἰδίων ὀργάνων γιά τήν διοίκηση καί διαχείριση

των οικονομικῶν τους, β) δέν συνεπάγεται παρεμβάση ἢ επέμβαση του Ἐπισκόπου ἐπ' αὐτῶν ἢ συνδιαχείριση του Ἐπισκόπου, γ) δέν παραβιάζει τήν συνταγματικῶς κατοχυρωμένη (ἄρθρο 3 παρ. 1) καί προβλεπόμενη στόν Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος (Ν. 590/1977 ἄρθρο 1 παρ. 2-4) αὐτοδιοίκηση της Εκκλησίας της Ελλάδος, στό σῶμα της ὁποίας ἀνήκουν καί τά Ιερά Ήσυχαστήρια, δ) ἡ ρύθμιση αὐτή ὑπαγορεύθηκε ἀπό πρόδηλο σκοπό δημοσίου καί γενικότερου συμφέροντος ἀναγόμενου στην περιφρούρηση του κύρους καί της αξιοπιστίας της Εκκλησίας, καθώς καί στή διαφύλαξη της τάξεως στην Πολιτεία,

7) τό ἄρθρο 39 παρ. 6 του Ν. 590/1977, ὅπως τροποποιήθηκε μέ τό ἄρθρο 50 του Ν. 4559/2018, δέν ἀντίκειται στίς συνταγματικές διατάξεις των ἄρθρων 13 παρ. 1 καί 2, 12 παρ. 1 καί 3, 17 παρ. 2, στίς διατάξεις των ἄρθρων 9, 11 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α. καί 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, οὔτε παραβιάζει τήν συνταγματική διάταξη του άρθρου 13 παρ. 3 καί τίς συνταγματικές ἀρχές της ισότητος ἐνώπιον του Νόμου καί της ἀναλογικότητας (ἄρθρα 4 παρ. 1 καί 25 παρ. 1 ἐδ. τέταρτο του Συντάγματος),

8) τό ἄρθρο 50 παρ. 2 περ. γ του Ν. 4559/2018 πού προβλέπει ὅτι ὁ ἔλεγχος νομιμότητας ἐπί της οικονομικής διαχείρισεως «ἐφαρμόζεται καί στά ὑφιστάμενα Ιερά Ήσυχαστήρια ἀσχέτως ἀντίθετων προβλέψεων στά ιδρυτικά τους κείμενα καί του ἔως σήμερα καθεστῶτος λειτουργίας τους», δέν εἶναι γνησίως ἀναδρομική διάταξη, ἀλλά μή γνησίως ἀναδρομική (δέν καταλαμβάνει οικονομικές χρήσεις του παρελθόντος), καί δέν ἀντίκειται στή συνταγματική ἀρχή του κράτους δικαίου, στίς ἀρχές της ἀσφάλειας δικαίου καί της προστατευόμενης ἐμπιστοσύνης του διοικουμένου, διότι μέ τήν ἐν λόγω ρύθμιση ἐπέρχεται μεταβολή γιά τό μέλλον του ἰσχύοντος καθεστῶτος των Ιερών Ήσυχαστηρίων κατά τρόπο γενικό, ἀπρόσωπο καί ἀντικειμενικό καί σύμφωνα μέ τίς

έπιταγές του συντρέχοντος, κατά την εκτίμηση του τυπικού νομοθέτη, δημοσίου και γενικότερου συμφέροντος σκοποῦ,

9) ἡ ἐξουσιοδοτική διάταξη τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 10 τοῦ Ν. 590/1977 γιά τήν θέσπιση κανονισμοῦ περί τῶν Ὁρθόδοξων Ἑσυχαστηρίων στήν περιοχή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι εἰδική καί ὁρισμένη κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 43 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος καί ἐπιτρεπτῶς ἐξουσιοδοτεῖ τήν Διαρκῆ Ἱερᾶ Σύνοδο νά προβεῖ σέ ἐξειδίκευση τοῦ ἐποπτικοῦ ἐλέγχου τῆς νομιμότητας τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ὑφισταμένων Ἑσυχαστηρίων (ὡς «εἰδικότερο θέμα», κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 43 παρ. 2 ἔδ. δεύτερο τοῦ Συντάγματος). Ἡ νομοθετική ἐξουσιοδότηση δέν θίγει τήν διοικητική καί διαχειριστική αὐτοτέλεια τῶν Ἱερῶν Ἑσυχαστηρίων περί τά οἰκονομικά τους καί δέν ἐπιφέρει νομική ἀλλοίωση τοῦ αὐτοδιοίκητου χαρακτῆρα τους, ἐν ᾧ καί τῶν ἀνωτέρω γενομένων δεκτῶν περί τῆς ἔννοιας τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 παρ. 4 καί 46 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977,

10) τό ἄρθρο 6 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διαλαμβάνει ρυθμίσεις, μέ τίς ὁποῖες προσδιορίζεται ὅτι ὁ ἔλεγχος νομιμότητας τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ὑφισταμένων Ἑσυχαστηρίων εἶναι κατασταλτικός καί ὄχι προληπτικός, ἀσκούμενος «εἴτε κατόπιν λήψεως τῆς διαχειριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἑσυχαστηρίου καί εἴτε πρὶν εἴτε μετὰ ἀπὸ τήν υλοποίησίν της» καί ὅτι διενεργεῖται «τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως», παραλλήλως δέ, ἀποσαφηνίζεται ὅτι ἡ κατ' ἄρθρο 39 παρ. 6 τοῦ Ν. 590/1977 ἐποπτεία τῶν οἰκονομικῶν «συνίσταται σέ ἐλεγχό τηρήσεως τοῦ ἰδρυτικοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ἑσυχαστηρίου, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί τῆς κείμενης νομοθεσίας»,

11) προβλέπεται ἀπὸ τόν Κανονισμό ὑπ' ἀριθ. 337/2021 ὅτι ὁ κατασταλτικός αὐτός ἔλεγχος ἀσκεῖται εἴτε ἀπὸ τόν ἐπιχώριο Μητροπολίτη εἴ-

τε, κατόπιν ἀποφάσεώς του, «ἀπὸ ὄργανο ποῦ ὀρίζει ἢ συγκροτεῖ ... ἢ ἀπὸ τήν Διεύθυνση Δημοσιονομικοῦ Ἑλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἡ ὁποία ἐπιλαμβάνεται ὕστερα ἀπὸ αἴτηση τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη γιά τήν διενέργεια κατασταλτικοῦ ἑκτακτοῦ ἐλέγχου ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ τό ἄρθρο 3 παρ. 1 περ. β τοῦ 210/2010 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, στὸν ὁποῖο ρητῶς παραπέμπει τό ὡς ἂν ἄρθρο 6 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ. Οἱ ρυθμίσεις τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ, μέ τίς ὁποῖες προσδιορίζεται τό εἶδος καί ἡ διαδικασία τοῦ ἀσκούμενου ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων Ἑσυχαστηρίων ἐκκλησιαστικοῦ ἐποπτικοῦ ἐλέγχου, ἀφοροῦν «εἰδικότερο θέμα» κατὰ τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 43 παρ. 2 ἔδ. δεύτερο τοῦ Συντάγματος καί εὐρίσκουν νόμιμο ἐξουσιοδοτικό ἔρεισμα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 10 τοῦ Ν. 590/1977,

12) ἡ παραπομπή τοῦ ἄρθρου 6 παρ. 2 τελευταῖο ἐδάφιο τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν ὑπ' ἀριθ. 210/2010 Κανονισμό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀφορᾷ μόνο στήν προβλεπόμενη ἀπὸ τό ἄρθρο 3 παρ. 1 περ. β' ἀρμοδιότητα τῆς Διευθύνσεως Δημοσιονομικοῦ Ἑλέγχου νά διενεργεῖ, διὰ τοῦ Τμήματος Ἐκκλησιαστικοῦ Κατασταλτικοῦ Ἑλέγχου, κατασταλτικό ἑκτακτό ἔλεγχό νομιμότητας ἐπὶ τῶν Ἑσυχαστηρίων κατόπιν αἰτήματος τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη. Δέν θεμελιώνει ὅποιαδήποτε ἄλλη ἀρμοδιότητα τῆς Διευθύνσεως Δημοσιονομικοῦ Ἑλέγχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νά διενεργεῖ προληπτικό ἢ τακτικό οἰκονομικό ἔλεγχό ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἑσυχαστηρίων,

13) ἡ παραπομπή τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν ὑπ' ἀριθ. 210/2010 Κανονισμό δέν

καθιστᾷ τὰ Ἡσυχαστήρια ἐκκλησιαστικούς ὑπολόγους ὑπὸ τὴν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 2 ἐδ. δεύτερο τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθ. 210/2010,

14) ὁ προβλεπόμενος στό ἄρθρο 6 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ κατασταλτικός (τακτικός ἢ ἑκτακτός) ἔλεγχος ἐπὶ τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ὑφισταμένων Ἡσυχαστηρίων διεξάγεται ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὑπόνοιαις τελέσεως κανονικοῦ παραπτώματος καὶ εἶναι σύμφωνος μέ τὴν ἔννοια τῆς καθιερούμενης στό ἄρθρο 39 παρ. 6 τοῦ Ν. 590/1977 ἐποπτείας τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη,

15) μέ τὰ ἄρθρα 6 παρ. 2 (ἐποπτεία ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως) καὶ 15 παρ. 3 (ὅτι ὑπερισχύουν οἱ ρυθμίσεις τῶν κανονισμῶν τῶν Ἡσυχαστηρίων ἐκτός ἂν πρόκειται γιὰ ἐποπτεία Μητροπολίτη) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 Κανονισμοῦ δέν προκαλεῖται παρέμβαση ἢ επέμβαση τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη στήν ὁργάνωση καὶ λειτουργία τῶν ὑφισταμένων Ἡσυχαστηρίων καὶ κατάργηση τοῦ αὐτοδιοίκητου χαρακτῆρα τους,

16) ἡ ἔνταξη μέ τό ἄρθρο 50 τοῦ Ν. 4559/2018 τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων στά ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977, σέ συνδυασμό μέ τίς προβλέψεις τοῦ περὶ ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας

ἄρθρου 46 παρ. 2 τοῦ ἴδιου Καταστατικοῦ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δέν παρέχουν τὴν δυνατότητα στόν ἐπιχώριο Μητροπολίτη ἢ σέ ἑτέρα ἐκκλησιαστική ἀρχή νά προβεῖ ἐρήμην τῶν ὑφισταμένων Ἡσυχαστηρίων σέ ὅποιαδήποτε τροποποίηση καὶ συμπλήρωση τῶν ἰδρυτικῶν κανονισμῶν τους μέ κανονισμό τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Συμπληρωματικῶς, ἡ ὡς ἄνω ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 1067/2025 διέπρεψε κάθε ἰσχυρισμό ὅτι ἡ προβλεπόμενη ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθ. 337/2021 καὶ τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 6 ἐδαφ. β τοῦ Ν. 590/1977 ἐποπτεία τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτη στήν οἰκονομική διαχείριση τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων δῆθεν ἀναιρεῖ τὴν αὐτοδιοίκηση τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων ἢ ὑποκρύπτει δυνατότητα μονομεροῦς ἐπεμβάσεως ἢ τροποποιήσεως τῶν ἰδρυτικῶν κειμένων τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων καὶ ἐπιβεβαίωσε ὅτι, ἀντιθέτως, ἀποβλέπει ἀποκλειστικῶς στόν ἔλεγχο τηρήσεως τῶν δικῶν τους ὁργανισμῶν/καταστατικῶν, τῆς ἰσχύουσας νομοθεσίας καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, γιὰ τόν λόγο ὅτι καὶ τὰ Ἱερά Ἡσυχαστήρια ἀποτελοῦν μοναστικά καθιδρύματα ἐντασσόμενα στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ

Αριθ. πρωτ./2025

Έν τῇῃ Σεπτεμβρίου 2025

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Θέμα: «Έποπτεία νομιμότητας ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων (Κανονισμός ὑπ' ἀριθ. 337/ 2021)»

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. τίς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 39 παρ. 6 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. Α' 146),
2. τίς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 50 παρ. 2 ἐδάφ. γ τοῦ Ν. 4559/2018 (ΦΕΚ Α' 142),
3. τίς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθ. 337/2021 «Περί τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ Α' 37/2022) καί
4. τὴν ἀνάγκη ἐποπτείας καὶ περιφρουρήσεως τῆς νομιμότητας τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων καὶ τοῦ κύρους τῶν ἐν λόγῳ μοναστικῶν καθιδρυμάτων, τῶν οἰκείων Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Ὁ ἔλεγχος νομιμότητας ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων τῆς παρ' ἡμῖν Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀσκεῖται κατασταλτικῶς ὡς κατωτέρω ἐκτίθεται.

Α. Ὁ τακτικὸς ἔλεγχος νομιμότητος ὡς πρὸς τὴν τήρηση τῆς κειμένης νομοθεσίας, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν ἰδρυτικῶν κειμένων τῶν Ἱερῶν Ἡσυχαστηρίων ἀφορᾷ:

α) τὸν προϋπολογισμό, πού ὑποβάλλεται στὴν Ἱερά Μητρόπολη κατὰ μῆνα Ὀκτώβριο προηγουμένου ἔτους,

β) τυχόν ἀπόφαση τροποποιήσεως τοῦ τρέχοντος προϋπολογισμοῦ κατόπιν λήψεως τῆς καὶ πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς της,

γ) τὸν ἀπολογισμό παρελθόντος ἔτους, πού ὑποβάλλεται στὴν Ἱερά Μητρόπολη κατὰ μῆνα Ἰούλιο ἐπομένου ἔτους,

δ) τυχόν απόφαση μεταβιβάσεως ακινήτου του Ίερού Ήσυχαστηρίου, που υποβάλλεται στην Ίερά Μητρόπολη κατόπιν λήψεώς της και πρό της υπογραφής του συμβολαίου έκποιήσεως (λόγω πωλήσεως, δωρεάς, αντιπαροχής, διανομής, συμβιβασμού κ.λπ.),

ε) τυχόν απόφαση λήψεως δανείου ή απόφαση αναλήψεως δαπάνης μή συμπεριλαμβανομένης στον έγκριθέντα προϋπολογισμό, που υποβάλλεται στην Ίερά Μητρόπολη πρό της υπογραφής του συμβολαίου δανείου ή λήψεως του δανείου και πρό της εκτελέσεως της οικείας δαπάνης αντιστοίχως.

Ο τακτικός έλεγχος διενεργείται τη έπικουρία της οικονομικής υπηρεσίας της παρ' ήμιν Ίερας Μητροπόλεως και τό αποτέλεσμα του έλέγχου έγκρίνεται διά Μητροπολιτικής απόφάσεως.

Β. Ο έκτακτος έλεγχος νομιμότητας άσκειται όπότεν ανακύψει ανάγκη έλέγχου συγκεκριμένων συναλλαγών, διαχειρίσεως περιουσιακών στοιχείων ή χρονικού διαστήματος διαχειρίσεως των Ίερών Ήσυχαστηρίων και δέν εκτείνεται σέ χρόνο πρό της έναρξεως ισχύος του Ν. 4559/2018 (ήτοι πρό της 3ης.8.2018). Ο έκτακτος έλεγχος νομιμότητας διεξάγεται υπό όργάνου όριζομένου ή συγκροτούμενου δυνάμει της Μητροπολιτικής απόφάσεως διεξαγωγής του έλέγχου ή υπό της Διευθύνσεως Δημοσιονομικού Έλέγχου της Εκκλησίας της Ελλάδος κατόπιν αιτήματος της Ίερας Μητροπόλεως και έγκρίσεως της Διαρκούς Ίερας Συνόδου (άρθρο 3 παρ. 2 περ. β Κανονισμού υπ' αριθ. 210/2010, ΦΕΚ Α' 135).

Ο Μητροπολίτης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3265
Αριθ. Αθηναι, 15 Σεπτεμβρίου 2025
Διεκπ. 2041

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Ὑνημέρωσις περὶ τῆς Ἀποφάσεως
τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας διὰ τὴν ἀναγραφὴν
ἐν ταῖς ἀγιολογικαῖς δέλτοις τῆς Ἀγίας ἡμῶν
Ἐκκλησίας τῶν ὀνομάτων ἀναδειχθέντων Σέρβων
Ἀγίων Ἱερομαρτύρων, Μαρτύρων, Ὁσίων
καὶ Ὁμολογητῶν»

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ
Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 10ης
μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., εὐαρέστως γνωρίζομεν
ὑμῖν ὅτι ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας, συνωδὰ
τῇ κρατούσῃ πράξει καὶ τάξει τῆς Ἀγίας ἡμῶν
Ἐκκλησίας, ἀνεγράφησαν ἄρτι ἐν ταῖς ἀγιολογι-
καῖς δέλτοις τῆς Ἐκκλησίας νέοι Ἅγιοι Ἱερομάρ-
τυρες, Μάρτυρες, Ὅσιοι καὶ Ὁμολογηταί, ἥτοι
οἱ: α) Νικόδημος (Μίλας), Ἐπίσκοπος Δαλματί-
ας (μνήμη 4 Ὀκτωβρίου/21 Σεπτεμβρίου), β) Κύ-
ριλλος (Τσβιέτκοβιτς), ὁμολογητὴς τοῦ Μπεζντίν
καὶ τῆς Δαλματίας-Μπόκα (μνήμη 12 Ὀκτωβρί-
ου/29 Σεπτεμβρίου), γ) Μιχαὴλ Μπάρμπιτς, ἱε-
ρομάρτυς, ἐφημέριος τοῦ Κρτόλε (μνήμη 22/9
Ἰανουαρίου), δ) Ἱερᾶς Ἡλίας Ρόντιτς (9 Μαΐ-
ου/26 Ἀπριλίου), ε) Ἀγία καὶ Ὁσία Ἄννα, μπετέρα
τοῦ Ἀγίου Βασιλείου τοῦ Ὁστρογκ (13 Μαΐου/30
Ἀπριλίου), στ) Ἅγιοι Μάρτυρες τοῦ Ρέσκοβατς,
ὑπὸ τῶν Τούρκων μαρτυρήσαντες ἐν ἔτει 1688 (4

Μαΐου/21 Ἀπριλίου), ζ) Ἅγιοι Μάρτυρες τοῦ Ρμά-
νι (10 Σεπτεμβρίου/28 Αὐγούστου) καὶ η) Ἅγιοι
Μάρτυρες τοῦ Γκάραβιτσε καὶ τοῦ Μπίχατς-Κά-
ζιν (27/14 Ἰουλίου), τῆς μνήμης αὐτῶν ἐορταзо-
μένης ἀντιστοίχως κατὰ τὰς ἐν παρενθέσει ἀνα-
γραφομένας ἡμερομηνίας ἐκάστου ἔτους.

Τὴν Κανονικὴν ταύτην Ἀπόφασιν τῆς ἐν Σερβίᾳ
Ἐκκλησίας ἀνακοινούμενοι ὑμῖν, παρακαλοῦμεν
διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ἀρχμ. Ἰωάννης Καραμούζης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 4258
Αριθ. Αθηναι, 15 Σεπτεμβρίου 2025
Διεκπ. 2048

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περὶ ἀποστολῆς ἐγγράφου
τοῦ Ὑπουργείου Προστασίας τοῦ Πολίτου»

Κοινοποιήσις:
Ὑπηρεσίαν Π.Α.Μ.-Π.Σ.Ε.Α. (Διεύθυνσιν Β')
τοῦ Ὑπουργείου Προστασίας τοῦ Πολίτου
Εἰς Παλαιὸν Φάληρον

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ
Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 10ης

μηνός Σεπτεμβρίου 2025, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείῃ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, ἀπεφάσισεν ὅπως ἀποστείλῃ ὑμῖν συνημμένως τό ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 5325/1/50-ι/5.9.2025 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Προστασίας τοῦ Πολίτου, δί' οὗ ἐνημερώνει περὶ τῆς πραγματοποιήσεως, κατὰ τὴν Τετάρτην 1 Ὀκτωβρίου 2025, ἀσκήσεως ΤΑΜΣ «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ-25» διὰ τὴν δοκιμαστικὴν ἐνεργοποίησιν τοῦ συστήματος ἐγκαίρου προειδοποιήσεως ἀμάχου πληθυσμοῦ εἰς ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν καὶ ἐκζητεῖ, κατὰ τὰς ὥρας ἡχίσεως τῶν σειρῶν συναγερμοῦ, καὶ τὴν κωδωνοκρουσίαν τῶν Ἐκκλησιῶν, κυρίως τῶν

Μητροπολιτικῶν καὶ τῶν μεγάλων Ἑνοριῶν, μερὶμνη τοῦ Ἱερέως ἢ τοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἡ κωδωνοκρουσία τῶν Ἱερῶν Ναῶν νὰ πραγματοποιηθῇ μέ σειρὰν βραχέων κωδωνισμῶν εἰς ταχύν ρυθμόν, διαρκείας τριῶν (3) λεπτῶν.

Ταῦτα γνωρίζοντες ὑμῖν, παρακαλοῦμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 Ἦ Ἀρχιμ. Ἰωάννης Καραμούζης

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Αριθ Πρωτ. 440

Έν Κυπαρισσία τη 5η Αύγουστου 2025

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρός τόν Αίδεσιμώτατον
Χαράλαμπον Τόφαλον του Πολυβίου
(νυν άγνώστου διαμονής)

Καλείσαι ίνα έμφανισθής αύτοπροσώπως ένώπιον του Έπισκοπικού Δικαστηρίου της Ιερής Μητροπόλεως Τριφυλίας και Όλυμπίας, 19ην Σεπτεμβρίου 2025, ήμέραν Παρασκευήν και ώραν 12ην μεσημβρινήν έν τοίς Γραφείοις της Ιερής Μητροπόλεως όδός 25ης Μαρτίου άριθμ. 54 έν Κυπαρισσία, δυνάμει των άρθρων 55 και 110 του Ν. 5383/1932 «Περί Έκκλησιαστικών Δικαστηρίων και της πρό αύτών διαδικασίας» ως ούτος ίσχύει κατά τά σαφώς όριζόμενα υπό του άρθρου 44 παρ. 1 του Ν. 590/1977 «Περί του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» ίνα άπολογηθής διά Κανονικά παραπτώματα.

Ό Μητροπολίτης
† Ό Τριφυλίας και Όλυμπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

*Αναρτήθηκε στην ίστοσελίδα
της Έκκλησίας της Ελλάδος την 14.8.2025
και την 29.8.2025*

Ίερά Μητρόπολις Νικαίας

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» και των άρθρων 4-7 και 20 του ύπ' άριθ. 305/2018 Κανονισμού της Ιερής Συνόδου «Περί Έφημερίων και Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν την κενήν όργανικήν θέσιν Διακόνου του

Ί. Ναού: Αγίου Γεωργίου Κορυδαλλού
καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τά άπαιτούμενα δικαιολογητικά διά την κατάληψιν της άνωτέρω κενής θέσεως.

Έν Νικαία τη 13η Αυγούστου 2025

† Ό Νικαίας ΑΛΕΞΙΟΣ

*Αναρτήθηκε στην ίστοσελίδα
της Έκκλησίας της Ελλάδος την 29.8.2025*

Ίερά Μητρόπολις Ιερισσοϋ, Αγίου Όρους και Άρδαμερίου

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις: α) των άρθρων 38 παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος», β) των άρθρων 3 - 7 και 20 του ύπ' άριθμ. 305/2018 Κανονισμού της Ιερής Συνόδου «Περί Έφημερίων και Διακόνων», και προκειμένου νά προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίων προς πλήρωσιν των κενών όργανικών θέσεων:

Α) Τακτικών Έφημερίων των Ιερών Ναών:

Αγίου Άθανασίου Πλατείας,
Κοιμήσεως της Θεοτόκου Άρδαμερίου,
Αγίου Άθανασίου Λειβαδίου,
Όσίου Άθανασίου Αγίου Χαλαάμπους,
Αγίου Δημητρίου Άνω Σταυρού, και

Β) Τακτικού Διακόνου του Ιερού Ναού:

Γενεσίου της Θεοτόκου Ιερισσοϋ,

Καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τά άπαιτούμενα δικαιολογητικά διά την κατάληψιν των άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Άρναία τη 25η Αύγουστου 2025

† Ό Ιερισσοϋ, Αγίου Όρους και Άρδαμερίου
ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

*Αναρτήθηκε στην ίστοσελίδα
της Έκκλησίας της Ελλάδος την 29.8.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Ἐλασσῶνος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων» καί προκειμένου νά προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ὀργανικῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ:

Ἀγίου Δημητρίου Γηλόφου Δεσκάτης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἐλασσῶνι τῇ 22α Αὐγούστου 2025

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΧΑΡΙΤΩΝ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

**Ἱερά Μητρόπολις Φιλίππων, Νεαπόλεως
καί Θάσου**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν.590/1977 «περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἑνοριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

Ἀγίων Ἀναργύρων Καβάλας
Κοιμήσεως Θεοτόκου Παναγίας Θάσου
Ἀγίας Παρασκευῆς Θεολόγου Θάσου
Ἀγίου Νικολάου Σκάλας Καλλιράχης Θάσου
Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μαρίων Θάσου
Ἀγίου Παντελεήμονος Δάτου
Ἀγίας Τριάδος Κρυονερίου
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Κορυφῶν
Κοιμήσεως Θεοτόκου Μοναστηρακίου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καβάλα τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου
ΣΤΕΦΑΝΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

Ἀγίας Εἰρήνης Λιμογαρδίου
Ἀγίας Παρασκευῆς Πλατυστόμου
Ἀγίου Ἀθανασίου Καναλλίων Σπερχειάδος
Ἀγίου Γεωργίου Ἀμαλώτας Ὑπάτης
Ἀγίου Γεωργίου Λυτοσέλου Μακρακώμης
Ἀγίου Γεωργίου Τσοῦκας Μακρακώμης
Ἀγίου Δημητρίου Ἀργυροχωρίου Ὑπάτης
Ἀγίου Δημητρίου Βασιλικῶν Ὑπάτης
Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου Κόμνηνας Κ. Βούρλων
Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου Νέας Γιαννιτσοῦ
Ἀγίου Ἰωάννου Προδρόμου Σκάρφειας
Ἀγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Σοφιάδων Δομοκοῦ
Ἀγίου Νικολάου Θαυμακοῦ
Ἀγίου Νικολάου Λευκάδας Σπερχειάδος
Ἀγίου Νικολάου Μεσσοποταμίας Σπερχειάδος
Ἀγίου Χαραλάμπους Καρυᾶς Ὑπάτης
Ἀγίων Ἀποστόλων Πιτσιῶν Σπερχειάδος
Ἀγίων Ἀποστόλων Ροβολιarioῦ Μακρακώμης
Ζωοδόχου Πηγῆς Γαυρακίων Δομοκοῦ
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἄνω Σπαρτιάς

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Νικολιτοῦ
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Παλαιοκερασιᾶς
Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Πιτσιωτᾶς

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ
κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός, ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ
ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν
ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαμῖα τῇ 5ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Φθιώτιδος ΣΥΜΕΩΝ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ.
2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ καταστατικοῦ Χάρτου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 καὶ 20
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
«Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νὰ
πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις Διακόνων
τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

Ἀγίου Ἀθανασίου Στυλίδος
Ἀγίας Παρασκευῆς Νέας Ἀμπλιανῆς
Ἀγίων Δημητρίου καὶ Γεωργίου Λαμίας
Ἀγίου Ἀθανασίου Γαλανέικων Λαμίας
Ἀγίων Θεοδώρων Ἀταλάντης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ
κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός, ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ
ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν
ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαμῖα τῇ 5ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Φθιώτιδος ΣΥΜΕΩΝ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ
ὑπ' ἀριθ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
«Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ
Ν. 817/1978, «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ
ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων» καὶ τοῦ Π.Δ. 14/2023 (ΦΕΚ
Α' 30/15.2.2023), προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς δύο
(2) κενὰς θέσεις Ἱεροκλήρυκων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Φθιώτιδος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους
ἵνα καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἔχοντας τὰ
προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως
ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης
ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ
τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαμῖα τῇ 5ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Φθιώτιδος ΣΥΜΕΩΝ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Ἐλευθερουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 817/1978
(ΦΕΚ 170/τ. Α'/5-10-1978) «περὶ ρυθμίσεως ἐνίων
Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», τὸ
Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 (ΦΕΚ, 158/τ. Α'/11-07-
1980) «περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκλήρυκων εἰς τὰς
Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»
καὶ τοῦ Κανονισμοῦ 305/2018 «περὶ Ἐφημερίων καὶ
Διακόνων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν
ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως
Ἱεροκλήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν
Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα κανονικά
καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ὑποβάλουν ἡμῖν σχετικὴν
αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς

περαιτέρω υπηρεσιακάς ενέργειας πρὸς τοποθέτησίν του..

Ἐν Ἐλευθερουπόλει τῇ 28ῃ Ἰουλίου 2025

† Ὁ Ἐλευθερουπόλεως ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Παραμυθίας, Φιλιατῶν, Γηρομερίου καὶ Πάργης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις: α) τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ Α' 146/31.5.1977) καὶ β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4-7 καὶ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 305/2018 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» (ΦΕΚ Α' 153/22.8.2018), προκειμένου νά πληρώσωμεν τὴν ὑφισταμένην κενὴν ὀργανικὴν θέσιν διακόνου τῆς Ἑνορίας: Ἀγίου Νικολάου Παραμυθίας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Παραμυθίᾳ τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν,
Γηρομερίου καὶ Πάργης ΣΕΡΑΠΙΩΝ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 καὶ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς

Συνόδου «περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

1) Ἀγίου Δημητρίου τῆς Ἑνορίας Γλυκοβρύσεως καὶ

2) Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου Γεωργιτσίου, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Παραμυθίᾳ τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.9.2025*

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4-7 καὶ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 (Φ.Ε.Κ. τ. Α', 153/22-8-2018) Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν:

Α) κενῶν ὀργανικῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς:

- 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Χρυσοσπηλαιωτίσσης,
- 2) Ἀγίας Τριάδος – Κεραμεικοῦ,
- 3) Προφῆτου Ἡλιοῦ – Παγκρατίου,

καὶ 4) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου - Καλλιθέας, καὶ

Β) κενῶν ὀργανικῶν θέσεων τακτικῶν Ἐφημερίων ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς:

- 1) Ἀγίου Φιλίππου - ὁδ. Ἀδριανοῦ,
- 2) Ἑσταυρωμένου – Ταύρου,
- 3) Ἀγίου Θωμᾶ - Ἄνω Κυψέλης,
- 4) Ζωοδόχου Πηγῆς – Δάφνης,

5) Αγίου Δημητρίου – Κοντοπεύκου – Δήμου Αγίας Παρασκευής,

6) Γεννήσεως Χριστού - Χριστοκοπίδου – Ψυρρή,

7) Αγίου Δημητρίου – Ψυρρή,

8) Αγίου Ιωάννου – Γαργαρέττας,

9) Τριών Ίεραρχων – Πετραλώνων,

10) Προφήτου Δανιήλ – Βοτανικού,

11) Έσταυρωμένου – Κολοκυνθούς και

12) Αγίων Ακινδύνων – Δήμου Αγίων Αναργύρων,

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τας Διακονικας - Έφημεριακάς ταύτας θέσεις και έχοντας τά υπό των ως άνω Κανονισμών προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως εντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως εις τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Αθήναις τη 17η Σεπτεμβρίου

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β΄

Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα

της Εκκλησίας της Ελλάδος τίν 30.9.2025

Ίερά Μητρόπολις Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου

Έχοντας υπό όψιν τας διατάξεις:

α) του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 "Περί Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος" και β) των άρθρων 4-7, 17 και 20 του υπό αριθμ. 305/2018 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου, «Περί Έφημερίων και Διακόνων», προκειμένου να πληρώσωμεν την κενήν οργανικήν θέσιν Διακόνου του Ένοριακού Έρου Ναού

Αγίου Γεωργίου Ναυπάκτου

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως εντός μηνός από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά την κατάληψιν της άνωτέρω κενής θέσεως.

Έν Ναυπάκτῳ τη 16η Σεπτεμβρίου 2025

† Ο Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα

της Εκκλησίας της Ελλάδος τίν 30.9.2025

Ίερά Μητρόπολις Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου

Έχοντας υπό όψιν τας διατάξεις:

α) των άρθρων 37 παρ. 2 και 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος» και β) των άρθρων 4-7 και 17 του υπό αριθμ. 305/2018 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου, «Περί Έφημερίων και Διακόνων»,

προκειμένου να πληρώσωμεν τας κενάς οργανικάς θέσεις Έφημερίων των Ένοριακών Ίερών Ναών:

Αγίου Σπυρίδωνος Ναυπάκτου

Αγίου Θωμά Λυγιά Ναυπακτίας

Παμμεγίστων Ταξιαρχών Γαυρολίμνης

Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Έλατούς

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ριγανίου

Αγίου Δημητρίου Γάβρου – Γολεμίου

Αγίου Νικολάου Γρηγορίου

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως εντός της νομίμου προθεσμίας από της δημοσιεύσεως της παρούσης υποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά την κατάληψιν των άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Ναυπάκτῳ τη 16η Σεπτεμβρίου 2025

† Ο Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα

της Εκκλησίας της Ελλάδος τίν 30.9.2025

Ίερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Έχοντας υπό όψιν τας διατάξεις: α) των άρθρων 38, παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) και των άρθρων 4, 5, 7 και 20 του υπό αριθμ. 305/2018 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου και προκειμένου να προβώμεν εις ανάκληρξιν υποψηφίου προς κήρυξιν της κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τῷ Ίερῳ Ναῶ:

Αγίου Δημητρίου Χαλκίδος

καλούμεν τούς βουλομένους ίνα καταλάβωσι την Διακονικήν ταύτην θέσιν και έχοντας τά υπό του υπό αριθμ. 305/2018 Κανονισμού της Ίερās Συνόδου «Περί Έφημερίων και Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως, εντός μηνός από της

δημοσιεύσεως της παρούσης, υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ
νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω..

Ἐν Χαλκίδι τῇ 18ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 30.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38, παρ.
2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4 - 7 τοῦ
ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
«Περὶ Ἑφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νά
πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν
Ἑφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν:

Ἀγ. Ἰωάννου Θεολόγου Ἀγδινῶν
Ἀγ. Νικολάου Ἀγ. Σοφίας
Ἀγ. Παρασκευῆς Αὐγαριᾶς
Τιμίου Προδρόμου Βασιλικῶν
Τιμίου Προδρόμου Γαλατσῶνας
Ἀγ. Ἀθανασίου Γαλατσᾶδων
Ἀγ. Ἰωάννου Θεολόγου Γλυφάδας
Ἀγίου Παντελεήμονος Γουβῶν
Ἀγίου Ἀθανασίου Δαφνουσῆς
Ἀγ. Παντελεήμονος Καμματριᾶδων
Ἀγ. Ταξιάρχων Κοκκινομηλιάς
Κοιμήσεως Θεοτόκου Κοντοδεσποτίου
Ἀγ. Ἰωάννου Κοτσικιάς
Προφήτου Ἡλίου Κοτσικίων
Ἀγ. Δημητρίου Κούτουρλου
Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυπαρισσίου
Ἀγ. Ταξιάρχων Λάμαρης
Γενεθλίου Θεοτόκου Λίμνης (β' θέσις)
Ἀγ. Ἰωάν. Θεολόγου Μαντουδίου (β' θέσις)
Ἀγ. Ἰωάννου Μετοχίου Διρφύων
Ἀγ. Παρασκευῆς Μηλιῶν
Ἀγ. Ἰωάννου Προδρόμου Μύτικα
Ἀγ. Κων/νου & Ἑλένης Νεροτριβιάς
Κοιμήσεως Θεοτόκου Παπάδων
Ἀγ. Τριάδος Πούρνου

Ἀγ. Παρασκευῆς Σέττας
Ἀγ. Τριάδος Σίμιας
Ἀγ. Παντελεήμονος Σκοπέλου
Ἀγ. Παρασκευῆς Χαλκίδος (γ' θέσις)
Ἀγ. Σπυρίδωνος Χαλκίδος (β' θέσις)
Ἀγ. Ταξιάρχων Χαλκίδος (δ' θέσις)
Ἀγ. Νικολάου Ψαχνῶν (β' θέσις)
Μεταμορφ. τοῦ Σωτῆρος Ψαχνῶν (β' θέσις)

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ
κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντός μηνός ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ
ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν
ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 18ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 30.9.2025*

Ἱερά Μητρόπολις Κασσανδρείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38,
παράγρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ ἄρθρου 20
τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἑφημερίων
καὶ Διακόνων», προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν
ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν κενῆς ὀργανικῆς
θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ:

Ἀγίου Νικολάου – Θέρμης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς ὡς
ἄνω θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ'
ἀριθ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ
Ἑφημερίων καὶ Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικά
καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς
δημοσιεύσεως τῆς παρούσης υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ
νενομισμένα δικαιολογητικά, διὰ τὰ περαιτέρω..

Ἐν Πολυγύρῳ τῇ 23ῃ Σεπτεμβρίου 2025

† Ὁ Κασσανδρείας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 30.9.2025*

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ*Οι εργασίες της Δ.Ι.Σ. της 25 & 26.8.2025*

Συνήλθε επί διήμερο, τή Δευτέρα 25 καί τήν Τρίτη 26 Αυγούστου 2025, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 168ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τίς δύο Συνεδρίες ἡ ΔΙΣ:

Ἐνημερώθηκε διὰ τοῦ Γράμματος τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου περὶ τῆς κατατάξεως στὶς Ἀγιο-λογικὲς Δέλτους τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τοῦ Πρεσβυτέρου Δημητρίου Γκαγκαστάθη, κληρικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τρίκκης, Γαρδικίου καί Πύλης.

Ἐθεσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ Θεολογικὸ Συμπόσιο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 1700 ἐτῶν ἀπὸ τὴν σύγκληση τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὸ ὁποῖο συνδιοργανώνουν στή Θάσο ἡ Ἱερά Μητρόπολη Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου καί ὁ Δῆμος Θάσου, ἀπὸ 5 ἕως 7 Σεπτεμβρίου 2025.

Ἐνημερώθηκε περὶ τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Θεολογικοῦ Συνεδρίου, ποὺ διοργανώνει ἡ Ἱερά Μονὴ Βατοπαιδίου, ὑπὸ τὸν τίτλο: «Μαθητεία στὴν Ὁρθόδοξη Θεολογία», τὸ ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο καί θά πραγματοποιηθεῖ στήν Ἀθήνα κατὰ τὸ διήμερο 21 καί 22 Νοεμβρίου 2025.

Ὅρίσθηκαν ὡς Ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στή συσταθεῖσα ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ

Πατριαρχεῖο Διορθόδοξη Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Βιοηθικῆς, καί ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Βασίλειος Καλλιακμάνης, Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.

Ἐνέκρινε τὴν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος περὶ τῆς διανομῆς τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν τοῦ Γ' Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: «Ἡ κληρονομία τῶν προσφύγων καί ἡ Νεοελληνικὴ Κοινωνία τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Ὁρθσκευτικὲς παραδόσεις, συγγραφεῖς, τέχνη, σωματεῖα, διαφύλαξη τῆς μνήμης».

Κατήρτισε τὸν τελικὸ Πίνακα ὑποψηφίων κληρικῶν πρὸς ἐγγραφή στὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεία ἐκλογίμων, ἐνέκρινε ἀποσπάσεις κληρικῶν καί ἀσχολήθηκε μέ θέματα Ἱερῶν Μητροπόλεων, Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καί μέ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Περατωθεῖσης τῆς σημερινῆς τελευταίας Συνεδρίας τῆς 168ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος εὐχαρίστησε τὰ Συνοδικὰ Μέλη γιὰ τὴν ἀριστη συνεργασία καί τὸν τρόπο μέ τὸν ὁποῖον ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισαν τὰ ἀνακύψαντα θέματα. Τὸν Μακαριώτατο Πρόεδρο ἀντιφώνησε ὁ Ἀντιπρόεδρος, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, ὁ ὁποῖος μεταξύ ἄλλων εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώταστο Πρόεδρο καί τὰ Μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. γιὰ τὴν ἄπονη συνεργασία κατὰ τὴν ἐπίλυση τῶν θεολογικῶν, διορθοδόξων, διαχριστιανικῶν, κανονικῶν, ποιμαντικῶν, κοινωνικῶν, οικονομικῶν καί ἄλλων θεμάτων ποὺ ἀνέκυψαν. Εὐχίθηκε στὸν Μακαριώτατο νὰ ἐξακολουθεῖ νὰ πηδαλιουχεῖ τὸ σκάφος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας μέ σύνεση καί σοφία,

ἐνῶ στούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες νά ποιμαίνουν μέ σύνεση τά ποίμνιά τους.

Ἡ ἐπόμενη Συνεδρία τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 169ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπό τήν νέα σύνθεσή της, ὁρίσθηκε γιά τό χρονικό διάστημα ἀπό 9 ἕως καί 10 Σεπτεμβρίου 2025.

*Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 9.9.2025

Συνῆλθε τήν Τρίτη 9 Σεπτεμβρίου 2025, ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 169ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στήν πρώτη Συνεδρία της γιά τόν μῆνα Σεπτέμβριο.

Κατόπιν τῆς τελέσεως τῆς εἰδικῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος καλωσόρισε τά νέα Μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, εὐχόμενος εὐόδωση τῶν ἐργασιῶν Αὐτῆς ἐν πνεύματι ἀγάπης καί συνεργασίας.

Μετά τόν Μακαριώτατο Πρόεδρο, ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων ἀντιφώνησε ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος.

Ἀφοῦ ἐπικυρώθηκαν τά Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως ἀπό τῆς λήξεως τῆς προηγουμένης Συνόδου ἕως σήμερα, συγκροτήθηκαν τά Συνοδικά Δικαστήρια, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό αὐτῶν διαδικασίας».

Στή συνέχεια διορίσθηκαν οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί Σύνδεσμοι – Μέλη τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, κατά τίς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νόμου 590/1977, καθῶς καί τά Συνοδικά Μέλη στά Διοικητικά Συμβούλια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱ. Συνόδου καί τῆς Ὑποεπιτροπῆς «Διπτύχων». Συγκροτήθηκε, ἐπίσης, τό Α.Υ.Σ.Ε. καί τά λοιπά Ὑπηρεσιακά Συμβούλια.

Εἰδικότερα, ὡς Συνοδικοί Σύνδεσμοι τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν διορίσθηκαν:

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῆς Ἀρχιγραμματείας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καί Μουσικῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παραμυθίας, Φιλιατῶν καί Γηρομερίου κ. Σεραπίων.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή Θείας Λατρείας καί Ποιμαντικοῦ Ἔργου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή Δογματικῶν καί Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Δωρόθεος.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν & Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεών.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καί Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἑφημεριακοῦ Κλήρου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας κ. Εἰρηναῖος.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καί Διαφωτίσεως, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανῆς καί Κιλκισίου κ. Βαρθολομαῖος.

Στή Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων, ὁ

Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Καλλίνικος.

Στή Συνοδική Έπιτροπή Κοινωνικής Προνοίας καί Εύποιίας, ό Σεβ. Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος.

Στή Συνοδική Έπιτροπή επί τών Οικονομικών, ό Σεβ. Μητροπολίτης Λαγκαδά, Λητής καί Ρεντίνης κ. Πλάτων.

Έκπρόσωπος Τύπου τής Διαρκούς Ιερᾶς Συνόδου όρίσθηκε ό Σεβ. Μητροπολίτης Πολυανῆς καί Κιλκισίου κ. Βαρθολομαῖος.

Κατόπιν ἀναγνώσθηκε ό Κανονισμός Έργασιών τής Διαρκούς Ιερᾶς Συνόδου.

Μετά τό πέρας τών έργασιών τής Δ.Ι.Σ. πραγματοποιήθηκε στήν Αἴθουσα τοῦ Μεγάλου Συνοδικοῦ, κατόπιν ἀποφάσεως κατά τήν Συνεδρία τής Δ.Ι.Σ. τῆς 13ης Ιουνίου 2025, ἡ τελετή παραδόσεως ὑποτροφιῶν σέ 97 Έλληνες φοιτητές, γιά μεταπτυχιακές καί διδακτορικές σπουδές σέ Πανεπιστήμια τοῦ ἑξωτερικοῦ, καί σέ 53 φοιτητές ἀδελφῶν Έκκλησιῶν ἀπό 15 χῶρες, γιά προπτυχιακές, μεταπτυχιακές καί διδακτορικές σπουδές στήν Ελλάδα. Τό συνολικό ποσό τών ὑποτροφιῶν, τό ὁποῖο θά διαθέσει ἡ Έκκλησία τῆς Ελλάδος κατά τό ἀκαδημαϊκό ἔτος 2025-2026, ἀνέρχεται συνολικά σέ 720.000 εὐρώ.

Στήν τελετή ἦσαν παρόντες ό Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ελλάδος κ. Ἱερώνυμος, οἱ Σεβ. Συνοδικοί Ἱεράρχες, ό Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Έπιτροπῆς Έκκλησιαστικῆς Εκπαιδεύσεως καί Επιμορφώσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, ό Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ὑποεπιτροπῆς Ὑποτροφιῶν, Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, ό Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ιερᾶς Συνόδου, Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Καραμούζης καί ό Γενικός Διευθυντής τῆς ΕΚΥΟ, Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος Φαρμάκης.

Λαμβάνοντας τόν λόγο ό Ἀρχιγραμματεὺς, ἀφοῦ καλωσόρισε τούς ὑποτρόφους, ἀνέφερε ὅτι ἡ Έκκλησία τῆς Ελλάδος ὡς στοργική μητέρα, συνδράμει ἐδῶ καί τρεῖς δεκαετίες νέους ἀνθρώπους, Έλληνες καί ἄλλοδαπούς,

στῆς σπουδές τους μέ ἀντικείμενο τή Θεολογία καί ἄλλες ἐπιστῆμες. Τόνισε ιδιαίτερα ὅτι ἡ ἐτήσια τελετή παραδόσεως ὑποτροφιῶν κατά τήν πρώτη Συνεδρία τῆς νέας Διαρκούς Ιερᾶς Συνόδου ἀποτελεῖ ἐπιθυμία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας, ὥστε ό ἴδιος νά τούς ἐπιδίδει τά σχετικά ἔγγραφα.

Ό Πρόεδρος τῆς Ὑποεπιτροπῆς Ὑποτροφιῶν, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, ἀνέφερε ὅτι ό θεσμός τών ὑποτροφιῶν τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος πρὸς Έλληνες καί ἄλλοδαπούς φοιτητές ὑπερβαίνει τά 30 χρόνια, κατά τή διάρκεια τών ὁποίων ἑκατοντάδες Έλληνες φοιτητές σέ ἐπίπεδο μεταπτυχιακό καί διδακτορικό στό ἑξωτερικό, καθώς καί ἄλλοδαποὶ φοιτητές στήν Ελλάδα, σπούδασαν μέ τήν οικονομική βοήθεια τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος. Ἐπισήμανε ἐπίσης ὅτι στή χώρα μας φοίτησαν μεγάλες προσωπικότητες τοῦ ἑξωτερικοῦ, οἱ ὁποῖες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στῆς τοπικές Έκκλησίες τους καί εἶναι πρεσβευτές τοῦ πολιτισμοῦ μας στῆς χῶρες τους.

Ό Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ελλάδος κ. Ἱερώνυμο, ό ὁποῖος στηρίζει προσωπικά αὐτή τήν προσπάθεια, ὥστε κανεὶς νά μή στερηθεῖ τή βοήθεια τῆς Έκκλησίας. Ἀκόμη εὐχαρίστησε τόν Σεβ. Μητροπολίτη Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ γιά τήν ἀγαστή συνεργασία, τήν Έκκλησιαστική Κεντρική Ὑπηρεσία Οἰκονομικῶν πού ἀνταποκρίνεται μέ συνέπεια στά αἰτήματα τῆς Έπιτροπῆς, καθώς καί τόν Γραμματέα τῆς Ὑποεπιτροπῆς Ὑποτροφιῶν τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος, Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο κ. Ἐμμανουήλ Παπαμικρούλη.

Κατόπιν, δύο ὑπότροφοι, ἓνας Έλληνας καί ἓνας ἄλλοδαπός, ἔλαβαν τόν λόγο καί ἐξέφρασαν ἐκ μέρους ὅλων τών ὑποτρόφων τίς εὐχαριστίες τους πρὸς τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο καί τήν Ιερὰ Σύνοδο γιά τή χορήγηση τών ὑποτροφιῶν, τονίζοντας τή σημασία πού αὐτές ἔχουν γιά τούς ἰδίους καί τήν πορεία τών σπουδῶν τους.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀπευθυνόμενος στούς ὑποτρόφους, ἀναφέρθηκε στήν προτροπή τοῦ ψαλμωδοῦ «δράξασθε παιδείας», λέγοντας ὅτι τό «δράξασθε» σημαίνει δράση, ἀγῶνα, καταβολή προσπάθειας. «Εἶμαι σίγουρος» τόνισε χαρακτηριστικά, «ὅτι ὅλοι σας δρᾶτε, ἀγωνίζεστε καί προσφέρετε ὅλες τίς δυνάμεις σας γιά νά ὁλοκληρώσετε τίς σπουδές σας καί σᾶς συγχαίρω γι' αὐτό. Ἐπίσης καί ἡ Ἐκκλησία ἀπό μέρους της δρᾷ, ἀγωνίζεται καί προσφέρει ὅλες τίς δυνάμεις Της γιά νά σᾶς βοηθήσει στήν ωραία αὐτή προσπάθειά σας. Ὅμως, ἀπό ἐσᾶς ἐξαρτᾶται, ἐάν θά μετατρέψετε αὐτή τή δράση σας ὄχι μόνο καί ἀπλῶς σέ παιδεία, ἀλλά σέ παιδεία Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία χρειάζεται σήμερα περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη ἐποχή».

Κατά τό τέλος τοῦ χαιρετισμοῦ του, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος συνεχάρη τούς ὑποτρόφους καί τούς εὐχήθηκε νά περαιώσουν ἐπιτυχῶς τίς σπουδές τους χωρίς νά φοβοῦνται νά ἐγκολπωθοῦν μέ ὄρεξη τήν παιδεία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὕτως ὥστε νά γίνουν καί ἐπιτυχημένοι ἐπιστήμονες, ἀλλά καί νά μποροῦν νά ποῦν στό τέλος τῆς ζωῆς τους ὅτι ἀγωνίσθηκαν «τόν καλόν ἀγῶνα».

Ἀκολούθως, ὁ Μακαριώτατος ἐπέδωσε στούς ὑποτρόφους τά σχετικά ἔγγραφα πού ἀφοροῦν στίς ὑποτροφίες.

*Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 10.9.2025

Συνῆλθε τήν Τετάρτη 10 Σεπτεμβρίου 2025, στή δεύτερη Συνεδρία Της γιά τόν μῆνα Σεπτέμβριο, ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς

Ἑλλάδος τῆς 169ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπό τήν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Ἡ Δ.Ι.Σ., ἀφοῦ ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς χθεςινῆς Συνεδρίας:

Ενημερώθηκε περί τῆς δημιουργίας, ἀπό τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, Θρησκευμάτων καί Ἀθλητισμοῦ, προγραμμάτων σπουδῶν πού δέν θά χορηγοῦν ἐλληνικό ἀπολυτήριο, ἀλλά διεθνές ἀπολυτήριο International Baccalaureate πού θά ἐπιτρέπει τήν εἴσοδο σέ ἄλλοδαπά Α.Ε.Ι. καί θά λειτουργεῖ σέ Πρότυπα καί Πειραματικά Γενικά Λύκεια καί σέ Μουσικά καί Καλλιτεχνικά Λύκεια. Ἐπειδή τά ἐγκριθέντα προγράμματα σπουδῶν τοῦ ἐν λόγῳ Διεθνοῦς Ἀπολυτηρίου δέν περιέχουν τά μαθήματα τῶν Θρησκευτικῶν καί τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε τήν ἀποστολή αἰτήματος τροποποίησης τῆς Ὑπουργικῆς Ἀπόφασης γιά νά προστεθοῦν τά Ἀρχαῖα Ἑλληνικά καί τά Θρησκευτικά.

Ἐνέκρινε τήν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος γιά τόν ὁρισμό τῆς 28ης Σεπτεμβρίου 2025 ὡς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς νέας Κατηχητικῆς Περιόδου.

Ενημερώθηκε ἀπό τήν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Θείας καί Πολιτικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκολογίας περί τοῦ διεξαχθέντος στήν περιοχὴ τῆς Καρδίτσας κατά τό διήμερο 1 καί 2 Σεπτεμβρίου 2025 Διεπιστημονικοῦ Περιβαλλοντικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τό ὁποῖο πραγματοποίησε ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καί εἶχε ὡς θέμα: «Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...» μέ προσανατολισμό τή βιωσιμότητα καί τήν ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου».

Ἐνέκρινε τήν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθλητισμοῦ, περί τελέσεως Θείας Λειτουργίας ὑπὲρ τῶν ἀθλητῶν, τῶν προπονητῶν καί τῶν ἀθλητικῶν παραγόντων ὧν τῶν ὀλυμπιακῶν ἀθλημάτων, τήν Κυριακή 14 Δεκεμβρίου 2025 στὸν Ἱερό Ναό Ἀγίου

Σπυρίδωνος Παγκρατίου, πλησίον του ιστορικού Παναθηναϊκού Σταδίου, στο πλαίσιο της πομπητικής μέριμνας Αυτῆς γιά τοὺς ἀθλητὲς καὶ τοὺς παράγοντες τοῦ Ἀθλητισμοῦ καὶ τῆς ἀπὸ 10ης Μαΐου 2023 ἀποφάσεώς Της.

Ὅρισε τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου, Ὁρωποῦ καὶ Μαραθῶνος κ. Κύριλλο Ἐκπρόσωπό της στὴν ἐκδήλωση βράβευσης τῶν διακριθέντων στὸν πανελλαδικό καὶ παγκύπριο λογοτεχνικό διαγωνισμό διηγήματος «Ἡρώων γῆ κι ἡρώων μορφές», μέ ἀφορμὴ τῆ συμπλήρωσης 70 ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἑναρξὴ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα τῆς Ε.Ο.Κ.Α. στὴν Κύπρο, τὴν περίοδο 1955-1959. Ὁ διαγωνισμός ἐγίνε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, τοῦ Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' καὶ τοῦ Ἰδρύματος Ἀπελευθερωτικοῦ Ἀγῶνα Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959. Τὴν ἐν λόγῳ ἐκδήλωση, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ τὴν Κυριακὴ 27 Σεπτεμβρίου 2025 στὴν αἴθουσα ἐκδηλώσεων «Ἰωάννης Οἰκονομίδης» στὰ ἐκπαιδευτήρια «Ἑλληνικὴ Παιδεία», διοργανῶνουν οἱ Ἐκδόσεις «Ἑαρ» καὶ τὰ ἰδιωτικά ἐκπαιδευτήρια «Ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία».

Ἀκόμη, ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε ἀποσπᾶσεις κληρικῶν, ἀσχολήθηκε μέ θέματα Ἱ. Μητροπόλεων, Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ μέ τρέχοντα ὑπηρεσιακά ζητήματα.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Συνεδρίας, ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Θεολόγος Ἀλεξανδράκης, Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Πομπητικῆς Ἐπιμόρφωσης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐνημέρωσε τὸν Μακαριώτατο Πρόεδρο καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς περὶ τῆς πορείας καὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Ἰδρύματος, τὸ ὁποῖο πρόκειται γιὰ Κέντρο Διά Βίου Μάθησης – Ἐρευνητικό Κέντρο πού καλύπτει τίς ἀνάγκες ἐπιμόρφωσης τῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν συνεργατῶν στὸ πομπητικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τέλος, μέ ἀφορμὴ τὴν ἑναρξὴ τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί

Μητροπολίτες εὐχόνται ἐγκαρδίως τόσο στοὺς μαθητὲς, ὅσο καὶ στοὺς ἐκπαιδευτικούς, καλὴ καὶ καρποφόρο σχολικὴ χρονιά, μέ πνευματικὴ πρόοδο καὶ εὐλογία Θεοῦ

*Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 22 Αὐγούστου
2025 γιὰ τὸ 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο
Ὑπευθύνων Ἱερέων Νεότητος
καὶ Στελεχῶν Νεότητος τῶν Ἱερῶν
Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος*

Κατόπιν τῆς ἀπὸ 12ης Ἰουνίου 2025 Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ τῆς Νεότητος διοργανῶναι τὸ 9ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ὑπευθύνων Ἱερέων Νεότητος καὶ Στελεχῶν Νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη ἀνθρωπολογία στὸν καιρὸ τῆς Τεχνητῆς Νοημοσύνης». Τὸ Συνέδριο θὰ λάβει χώρα ἀπὸ 24 ἕως 26 Αὐγούστου 2025, στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

Τὴν Κυριακὴ 24 Αὐγούστου, στίς 6 μ.μ., θὰ τελεσθεῖ ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ καὶ θὰ ἀκολουθήσουν οἱ χαριετισμοὶ τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ τῆς Νεότητος, καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου.

Μετά τούς χαιρετισμούς θά παρουσιασθεῖ ἡ κεντρική εἰσήγηση τοῦ Συνεδρίου ἀπό τόν Ἑλλογιώτατο Ἀναπληρωτή Καθηγητή τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Πέτρο Παναγιωτόπουλο, μέ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη ἀνθρωπολογία στόν καιρό τῆς Τεχνητῆς Νομοσύνης».

Τή Δευτέρα 25 Αὐγούστου θά παρουσιασθοῦν δύο εἰσηγήσεις καί θά πραγματοποιηθοῦν στούς χώρους τοῦ Συνεδριακοῦ Κέντρου πέντε Κατηχητικά Ἑργαστήρια.

Τέλος, τήν Τρίτη 26 Αὐγούστου θά γίνῃ Στρογγυλή τράπεζα, μέ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί ἡ Τεχνητή Νομοσύνη ἀναφορικά μέ τήν ποιμαντική εὐθύνη καί τήν κατηχητική διακονία μας», στήν ὁποία θά συμμετέχουν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος καί Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, ὁ Ἑλλογιώτατος Καθηγητής τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ε.Κ.Π.Α. κ. Κωνσταντῖνος Κορναράκης καί ἡ συγγραφέας κ. Σωτηρία Ὁρφανίδου.

Ἡ ἐτήσια αὐτή συνάντηση τῶν στελεχῶν Νεότητος τῆς Ἐκκλησίας δίνει τήν ἀφορμή νά συζητηθοῦν ἐπίκαιρα θέματα πού ἀφοροῦν τήν κατηχητική διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί νά ἐξευρεθοῦν νέοι τρόποι κατηχητικῆς ἀγωγῆς, ὅπως ἐπίσης καί νά ἐπιβεβαιωθεῖ ἡ ἐνότητα τῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

Στή φετινή συνάντηση προβλέπεται νά συμμετάσχουν πλέον τῶν 140 συνέδρων ἀπό τήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καί 60 Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

*Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Ἐπιτροπή Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καί Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 29.8.2025
περί διεξαγωγῆς Συνεδρίου μέ θέμα:
«Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...» μέ
προσανατολισμό τήν βιωσιμότητα καί τήν
ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου»*

Κατόπιν τῆς ἀπό 7ης Μαΐου 2025 ἀποφάσεως τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, θά διεξαχθεῖ στήν Καρδίτσα, κατά τό διήμερο 1 καί 2 Σεπτεμβρίου 2025, Διεπιστημονικό Περιβαλλοντικό Συνέδριο, τό ὁποῖο τελεῖ ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, καί πραγματοποιεῖται ἀκριβῶς δύο χρόνια μετά τίς καταστροφικές πλημμύρες, πού ἔπληξαν τή θεσσαλική γῆ. Φορέας τῆς διοργάνωσης τοῦ ἐν λόγω Συνεδρίου εἶναι ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Θείας καί Πολιτικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκολογίας, ἡ ὁποία τελεῖ ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Συμεῶν, μέ τή συνεργασία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων.

Θέμα τοῦ Συνεδρίου εἶναι: «Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...» μέ προσανατολισμό τήν βιωσιμότητα καί τήν ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου» καί σκοπός αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀνάδειξη τῆς ἀνάγκης ἀναγέννησης καί προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί ἡ εὐαισθητοποίηση ὅλων τῶν ὑπευθύνων γιά τήν ἄμεση ἀποκατάσταση τῶν δυσμενῶν συνεπειῶν τῆς συντελεσθείσας καταστροφῆς στούς ἀνθρώπους καί τό φυσικό περιβάλλον.

Τή Δευτέρα 1 Σεπτεμβρίου στίς 11 π.μ. θά τελεσθεῖ στόν αὐλαιο χώρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Νεοχωρίου Ἀγιασμός ἐπὶ τῇ Ἀρχῇ τῆς Ἰνδίκτου καί τῇ ἐνάρξει τοῦ Συνεδρίου καί θά ἀναπεμφθεῖ Προσευχή ὑπέρ

τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Θά ἀκολουθήσει ἡ πανηγυρική ἑναρξη τοῦ Συνεδρίου ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο καί οἱ χαιρετισμοί τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Συμεών, Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας καί Πολιτικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκολογίας, καί τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου, Σεβασμιωτάτου Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμοθέου.

Οἱ Συνεδρίες τῆς πρώτης ἡμέρας θά λάβουν χώρα στήν Αἶθουσα τῆς Κοινότητας Μακρυχωρίου, ἐνῶ τῆς δεύτερης ἡμέρας στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Σοφίας Καρδίτσας..

*Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Ἐπιτροπή Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καί Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 1.9.2025
περί διεξαγωγῆς Συνεδρίου μέ θέμα:
«Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...»
μέ προσανατολισμό τὴν βιωσιμότητα καί
τὴν ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου»*

Μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα πραγματοποιήθηκε, τῇ Δευτέρᾳ 1 Σεπτεμβρίου 2025, ἡ ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Διεπιστημονικοῦ Περιβαλλοντικοῦ Συνεδρίου, μέ θέμα: «Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...» μέ προσανατολισμό τὴν βιωσιμότητα καί τὴν ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου.

Τό Συνέδριο τελεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου καί διοργανώνεται ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

διὰ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας καί Πολιτικῆς Οἰκονομίας καί Οἰκολογίας.

Πρὶν τὴν ἐπίσημη ἑναρξη, τελέσθηκε Ἀκολουθία Ἀγιασμοῦ στὸν αὐλαιο χῶρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Νεοχωρίου, γιὰ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου καί τὴν ἑναρξη τοῦ Συνεδρίου. Τόν Ἀγιασμό τέλεσε ὁ οἰκεῖος Ποιμενάρχης, Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος, παρισταμένων τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Ἱερωνύμου καί τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Κηφισίας, Ἀμαρουσίου, Ὠρωποῦ καί Μαραθῶνος κ. Κυρίλλου, Νικοπόλεως καί Πρεβέζης κ. Χρυσοστόμου, Καρπενησίου κ. Γεωργίου, Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεοκλήτου, Φθιώτιδος κ. Συμεών καί Λαρίσης καί Τυρνάβου κ. Ἱερωνύμου.

Στὴν ἐπίσημη ἑναρξη τοῦ Συνεδρίου παρευρέθηκαν ὁ Ὑπουργὸς Ἀγροτικῆς Ἀνάπτυξης καί Τροφίμων τῆς Ἑλλάδας κ. Κωνσταντῖνος Τσιάρας, οἱ Βουλευτὲς Καρδίτσας κ. Ἀσημίνα Σκόνδρα, κ. Γεώργιος Κωτσός καί κ. Ἀριστοτέλης Σπάνιας, ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης Καρδίτσας κ. Κωνσταντῖνος Τέλιος, ὁ Δήμαρχος Λίμνης Πλαστήρα κ. Παναγιώτης Νάνος, ὁ Δήμαρχος Φαρσάλων κ. Ἰορδάνης Ἑσκίογλου, ὁ Δήμαρχος Καρδίτσας κ. Βασίλειος Τσιάκος, ὁ Δήμαρχος Παλαμᾶ κ. Σωκράτης Δασκαλόπουλος, ὁ Δήμαρχος Σοφάδων κ. Δημοσθένης Κατσῆς, ὁ Δήμαρχος Μουζακίου κ. Θεοφάνης Στάθης καί ὁ Πρόεδρος τῆς Τοπικῆς Κοινότητας Νεοχωρίου κ. Νικόλαος Ματσαφός, ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ εἰσηγητὲς καί σύνεδροι τῆς διοργάνωσης, ἐκπρόσωποι τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, κληρικοὶ καί πλῆθος πιστῶν.

Μετά τόν Ἀγιασμό, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος καλωσόρισε τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμο, τόν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ. Συμεών καί τοὺς συνέδρους στὴ Θεσσαλικὴ γῆ. Εὐχαρίστησε ιδιαίτερως τόν Μακαριώτατο γιὰ τὴν πατρική του μέριμνα ὑπὲρ τῆς οἰκολογικῆς εὐαισθητοποίησης, καθὼς καί γιὰ τὴν ἐπιλογὴ

τῆς πολύπαθης θεσσαλικῆς γῆς γιά τή διεξαγωγή τοῦ Συνεδρίου, ἐνῶ τόνισε πὼς ἡ παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου ἀποτελεῖ ἡχηρὸ μῆνυμα γιά τὴν ἀνάπτυξη πρωτοβουλιῶν γιά τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος.

Ἰδιαίτερη ἀναφορά ἔκανε στὸ Νεοχώρι, πλησίον τῆς Λίμνης Πλαστήρα, ὅπου πολὺ εὐστοχα ξεκινᾷ τὸ Συνέδριο, διότι ἀποτελεῖ περιοχὴ ὅπου ἀναδεικνύεται ἡ ὠραιότητα τῆς Δημιουργίας, ἀποτελώντας ταυτόχρονα περιοχὴ ἡ ὁποία ἔχει πληγεῖ ἀπὸ φυσικὲς καταστροφές.

Ἐξέφρασε θερμὲς εὐχαριστίες στὸν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ. Συμεών, στά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ στὸν Γραμματέα αὐτῆς Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Πολύκαρπο Κεντικελῆν. Εὐχαρίστησε ἐπίσης τοὺς Δημάρχους Λίμνης Πλαστήρα, Καρδίτσας, Σοφάδων καὶ Παλαμᾶ, τοὺς Κληρικοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καθὼς καὶ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ γιά τὴν ἀναμετάδοση τοῦ Συνεδρίου.

Ἀκολούθως, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Συμεών, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπνύθινε θεολογικὰ τεκμηριωμένο χαιρετισμό, ἀναδεικνύοντας τὴ διαχρονικὴ οἰκολογικὴ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας. Τόνισε: «Ἡ ἀγάπη στὴ φύση καὶ στὴ ζωὴ, ἡ "οἰκοφιλία", εἶναι ζήτημα ταυτοτικό τῆς Ὁρθοδοξίας. Δέν εἶναι μία ἀτζέντα πράσινου δικαιωτισμοῦ οὔτε μία Βίβλος ἐλιτισμοῦ καὶ πολυτελείας. Εἶναι ζήτημα πίστεως καὶ ἀληθείας καὶ ἐνότητας. Εἶναι χρέος κάθε Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, κάθε ὀρθόδοξου πιστοῦ.»

Στὴ συνέχεια ὑπογράμμισε:

«Ἡ ρῆξις τῆς σχέσεως ἀνθρώπου καὶ κτίσεως εἶναι διαστρέβλωση τῆς αὐθεντικῆς χρήσεως τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως ἀπαιτεῖ ὄχι μόνον μετάνοια γιά τὴν ἁμαρτία τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν φυσικῶν πόρων τοῦ πλανήτου, ἥτοι ριζικὴ ἀλλαγὴ νοοτροπίας καὶ συμπεριφορᾶς, ἀλλὰ καὶ ἀσκητισμό, ὡς ἀντίδοτο στὸν καταναλωτισμό,

στὴ θεοποίηση τῶν ἀναγκῶν καὶ στὴν κτητικὴ στάση.»

Ἐπισήμανε ὅτι τὸ Συνέδριο ἀποτελεῖ χῶρο γόνιμης σύμπραξης θεολογίας καὶ ἐπιστήμης μέ στόχο τὴ διατύπωση ρεαλιστικῶν καὶ ἐφαρμοσμένων λύσεων στά κρίσιμα ζητήματα βιωσιμότητας τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου.

Εὐχαρίστησε θερμὰ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο καὶ τὸν Μακαριώτατο, τὸν Σεβ. Μητρ. Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεο, τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸν Γραμματέα της, Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτη κ. Πολύκαρπο Κεντικελῆν, τοὺς εἰσηγητὲς καὶ τοὺς προέδρους τῶν συνεδριῶν, καθὼς καὶ ὅλους τοὺς συνέδρους, τοὺς ἐκπροσώπους τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, τοὺς ἐντεταλμένους ἐκπροσώπους τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰ μέσα ἐνημέρωσης ποὺ καλύπτουν τὸ Συνέδριο καὶ τὴν τοπικὴ κοινωνία.

Κλείνοντας τὸν χαιρετισμό του, σημείωσε:

«Εἶναι πολὺ σημαντικό, ὅταν μέ τὸ καλὸ αὐριό ὁλοκληρώσουμε αὐτὸ τὸ Συνέδριο, νὰ ἔχουμε κατανοήσει ὅλοι μας καὶ νὰ ἔχουμε ἐκπέμψει πρὸς κάθε κατεύθυνση καὶ τὸ ἀντίστοιχο μῆνυμα, ὅτι ἡ προστασία τοῦ οἰκοσυστήματος, ἡ ἀγάπη στὸ φυσικὸ περιβάλλον καὶ ἡ διάσωση αὐτοῦ, συνακόλουθα δέ ἡ δημιουργία εὐαίσθητων οἰκολογικῶν ἀνθρώπων συνειδήσεων εἶναι ζήτημα ταυτότητας γιά ὅλους ἐμᾶς τοὺς ὀρθόδοξους, εἶναι ὁρος ἐπιβίωσης γιά τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ μέλλον του.»

Στὴ συνέχεια, χαιρετισμὸ ἀπνύθινε ὁ Ὑπουργὸς Ἀγροτικῆς Ἀνάπτυξης κ. Κωνσταντῖνος Τσιάρας, ὁ ὁποῖος εὐχαρίστησε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κ.κ. Ἱερώνυμο, τὸν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο τῆς ὡς ἄνω Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Συμεών καὶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεο, γιά τὴ διοργάνωση τοῦ Συνεδρίου στὴν Καρδίτσα καὶ τὴν περιβαλλοντικὴ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας. Τόνισε δέ τὴν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη γιά τὴν ἀνάπτυξη κοινῆς περιβαλλοντικῆς μέριμνας ἀπὸ Ἐκκλησία, Πολιτεία καὶ πολῖτες.

Ανάλογους χαιρετισμούς απνύθουν οι προαναφερθέντες λοιποί εκπρόσωποι της Πολιτείας, οι όποιοι ανέδειξαν επίσης την ανάγκη συνεργασίας Έκκλησίας, Πολιτείας, επιστημονικής κοινότητας και πολιτών για την προστασία και την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος.

Ακολουθώς, ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος κήρυξε την πανηγυρική έναρξη του Συνεδρίου και απνύθυνε χαιρετισμό.

Στὴν ἐμπνευσμένη ὁμιλία του, προσέφερε βαθύ θεολογικό στίγμα στὸ Συνέδριο, φωτίζοντας τὴ σχέση ἀνθρώπου καὶ κτίσης:

«Μετά τὴν πτώση, ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία θά μπορούσε νά θεωρηθεῖ ὡς μία διαρκὴς προσπάθεια νά δαμαστέῃ ἡ φύση. Γιά πολλοὺς αἰῶνες, αὐτὴ ἡ προσπάθεια γινόταν μέ σεβασμό, διότι ἡ φύση, γιά πολλοὺς λόγους, δέν εἶχε ἀκόμη χάσει τὴν ἱερότητά της, παρὰ τό προπατορικό ἀμάρτημα.»

Αναλύοντας τὴ σύγχρονη πραγματικότητα, ἐπισήμανε:

«Ἡ κλιματική κρίση προκάλεσε καὶ προκαλεῖ ἔντονες ἀνησυχίες σέ παγκόσμιο ἐπίπεδο. Λαμβάνοντας διάφορες πρωτοβουλίες καὶ γίνονται διάφορες ἐκδηλώσεις, διαμαρτυρίες καὶ συνέδρια, ὅπως τό σημερινό. Λησμονοῦμε, ὅμως, ὅτι ἐρήμην τῆς Ἐκκλησίας, ὑπάρχει ἕνας ἀντίθεος κόσμος, μέσα στὸν ὁποῖο γεννιόμαστε. Ὁ κόσμος αὐτός λειτουργεῖ μέ ἄλλα κριτήρια. Κριτήρια παραγωγικότητας, ἀποδοτικότητας, ταχύτητας, μετρησιμότητας... Μάλιστα, πολλές φορές κι ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, ἂν καὶ ἔχουμε τὴν ιδιότητα τοῦ Χριστιανοῦ, λειτουργοῦμε μέ αὐτά τά κοσμικά κριτήρια. Γιά αὐτόν τόν ἐκκοσμηκευμένο κόσμο, ἡ φύση δέν εἶναι ἱερή. Δέν ὑπάρχει δάσος, ἀλλὰ ξυλεία. Δέν ὑπάρχει ποτάμι, ἀλλὰ ὑδροηλεκτρικὴ ἰσχὺς. Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία τῶν σύγχρονων περιβαλλοντικῶν προβλημάτων.»

Κλείνοντας τὴν ὁμιλία του, κατέδειξε τὴν ἐσχατολογικὴ προοπτική: «Θεολογικά, ἡ λύτρωση τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι

ἐσχατολογικὸ κατόρθωμα, ἀφοῦ, ὅπως μᾶς λέγει ὁ π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, οἱ ἱστορικὲς ἀντινομίες ποτέ δέν θά ἐπιλυθοῦν καὶ δέν θά ξεπεραστοῦν "στό ἱστορικὸ ἐπίπεδο". Πάντως, στὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαίτερα στὴ Θεία Εὐχαριστία, τά ὑλικά στοιχεῖα γίνονται σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ. Ἀποκτοῦν τὴν ἱερότητα ποὺ τοὺς ἀξίζει γιατί εἶναι δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὕλη, ἡ κτίσις, θά ἔχει θέση στὴν Ἐρχόμενη Βασιλεία.»

Τὸ Συνέδριο δέν περιορίζεται σέ ἕναν ἐπιστημονικὸ προβληματισμό ἢ σέ μία φιλοσοφικὴ ἀναζήτηση, ἀλλὰ διαμορφώνει ἕναν ἐκκλησιαστικὸ καὶ κοινωνικὸ λόγο εὐθύνης καὶ δράσης. Ὅπως τονίστηκε μέ σαφήνεια καὶ ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Συμεών, «ὅποιος δέν ἀγαπᾷ καὶ δέν σέβεται τὴν κτίσις, δέν ἀγαπᾷ οὔτε τὸν Κτίσαντα»

*Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος*

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 2.9.2025
περί τὴν ὁλοκλήρωση τῶν Ἐργασιῶν
τοῦ Διεπιστημονικοῦ Περιβαλλοντικοῦ
Συνεδρίου μέ θέμα:*

*« "Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων..." ,
μέ προσανατολισμό τὴ βιωσιμότητα
καὶ τὴν ἀειφορία
τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου».*

(Καρδίτσα, 1-2 Σεπτεμβρίου 2025)

Μέ ἀπόλυτη ἐπιτυχία ὁλοκληρώθηκαν, τὴν Τρίτη 2 Σεπτεμβρίου 2025, οἱ ἐργασίες τοῦ Δι-

επιστημονικού Περιβαλλοντικού Συνεδρίου με θέμα «Ἐπὶ τὰς π(λ)ηγὰς τῶν ὑδάτων...», μέ προσανατολισμό τῇ βιωσιμότητα καὶ τὴν ἀειφορία τοῦ θεσσαλικοῦ κάμπου», τὸ ὁποῖο πραγματοποιήθηκε στὴν περιοχὴ τῆς Καρδίτσας, δύο ἔτη μετὰ τὶς καταστροφικὲς πλημμύρες ποῦ ἔπληξαν τὴν θεσσαλική γῆ.

Τὸ Συνέδριο τελοῦσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου. Διοργανωτὴς τοῦ Συνεδρίου ὑπῆρξε ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας καὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκολογίας, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Συμεών, σέ συνεργασία μέ τὴν Ἱ. Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων καὶ τὸν οἰκεῖο Ποιμενάρχη αὐτῆς κ. Τιμόθεο.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τῆς δεύτερης ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου, οἱ ὁποῖες φιλοξενήθηκαν στό Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Σοφίας Καρδίτσας, περιελάμβανε τρεῖς συνεδρίες, κατὰ τὶς ὁποῖες παρουσιάσθηκαν δώδεκα ἐξειδικευμένες εἰσηγήσεις ἀπὸ ἐκλεκτοὺς ἐπιστήμονες ποικίλων κλάδων, ποῦ κατέθεσαν πολύτιμους προβληματισμούς καὶ προτάσεις γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Α΄ Συνεδρία: κ. Κωνσταντῖνα Εὐαγγέλου, κ. Εὐθυμία Συγκολλίτου, π. Εὐάγγελος Μαρκαντώνης, κ. Δημήτριος Δημητρίου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ κ. Κωνσταντίνου Κωτσιόπουλου. Β΄ Συνεδρία: κ. Ἀπόστολος Νικολαΐδης, κ. Νικήτας Μυλόπουλος, π. Ἰσίδωρος Κάτσος, κ. Θεόδωρος Σδρούλιας, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Τιμοθέου. Γ΄ Συνεδρία: κ. Χρῆστος Τσιρώνης, π. Ἀλέξιος Ἀρώνης, π. Ἀλέξιος Σαμαρτζῆς, κ. Νικόλαος Ἀσπρούλης, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ κ. Σταύρου Γιαγκάζογλου.

Κεντρικούς ἄξονες τοῦ ἐπιστημονικοῦ διαλόγου ἀποτελέσαν ἡ θεολογικὴ σημασία τῶν ὑδάτων στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση, ἡ περιβαλλοντικὴ ἠθική, ἡ ψυχολογικὴ διάσταση τῆς οἰκολογικῆς

συνείδησης, οἱ συνέπειες τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς καὶ τῆς λειψυδρίας, ἡ ἀνάγκη γιὰ βιώσιμη ἀγροτική πολιτική, καθὼς καὶ ἡ προσέγγιση τοῦ ὕδατος ὡς φυσικοῦ ἀγαθοῦ, ὡς πνευματικοῦ συμβόλου καὶ ὡς κοινωνικοῦ δικαίωματος.

Ἰδιαίτερη ἔμφαση δόθηκε στὴν ἀνάδειξη τῆς συμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας στὴ διαμόρφωση ὁρθῆς περιβαλλοντικῆς μέριμνας, στὴν καλλιέργεια τῆς εὐθύνης ἔναντι τῆς Δημιουργίας καὶ στὴν ἀναγκαιότητα διαλόγου μετὰξὺ θεολογίας, ἄλλων ἐπιστημῶν καὶ κοινωνίας. Ἡ περίπτωση τῆς Θεσσαλίας ἀναδείχθηκε ὡς πεδίο ἐφαρμογῆς καλῶν πρακτικῶν καὶ προτάσεων γιὰ τὴν ἀειφορία καὶ τὴ διαχείριση τῶν φυσικῶν πόρων ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας.

Τὸ Συνέδριο ὁλοκληρώθηκε μέ θερμὲς εὐχαριστίες πρὸς τοὺς εἰσηγητές, τοὺς συνέδρους, τοὺς ἐντεταλμένους ἐκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς συντελεστές τῆς διοργάνωσης, ἀφήνοντας παρακαταθήκη προβληματισμοῦ, ἐπιστημονικῆς τεκμηρίωσης καὶ ἐκκλησιαστικῆς εὐαισθησίας γιὰ τὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, τοῦ ὕδατος καὶ τῆς ζωῆς, σέ ἓνα πλαίσιο πνευματικῆς εὐθύνης καὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Τὶς εὐχαριστίες πρὸς τοὺς εἰσηγητές καὶ τοὺς συνέδρους γενικῶς ἀπηύθυναν τόσο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Συμεών, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας καὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκολογίας, ὅσο καὶ ὁ οἰκεῖος Ποιμενάρχης, Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος.

Ὁ Σεβ. Φθιώτιδος κ. Συμεών ἐξέφρασε ἐγκάρδιες εὐχαριστίες πρὸς τὸν Σεβ. Θεσσαλιώτιδος κ. Τιμόθεο γιὰ τὴ θερμὴ φιλοξενία τοῦ Συνεδρίου, καθὼς καὶ πρὸς ὅλους τοὺς συμμετέχοντες ἐκπροσώπους τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ Φορέων, καὶ τοὺς Κληρικούς καὶ λαϊκοὺς ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων γιὰ τὴν ἐνεργὴ καὶ οὐσιαστικὴ παρουσία καὶ συνδρομὴ τους. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του, ὁ Σεβ. Θεσσαλιώτιδος κ. Τιμόθεος εὐχαρίστησε τὸν Σεβ. Φθιώτιδος κ. Συμεών

γιά τήν ἐπιλογή, μερίμνη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τῆς πολὺπαθῆς θεσσαλικῆς γῆς καί εἰδικῶς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων γιά τή διοργάνωση ἑνός τόσο σημαντικοῦ Διεπιστημονικοῦ Περιβαλλοντικοῦ Συνεδρίου, τό ὁποῖο δύναται νά ἀποτελέσει ἐφαλτήριο πνευματικῆς ἀφύπνισης καί ἀνάπτυξης καρποφόρου οἰκολογικῆς συνείδησης.

Τέλος, κοινή ἦταν ἡ διαπίστωση πῶς ἡ ἀνάγκη συνεργασίας μεταξύ Ἐκκλησίας, Πολιτείας καί Ἐπιστημονικῆς Κοινότητας ἀποτελεῖ προϋπόθεση γιά τή διαμόρφωση ὑπεύθυνης περιβαλλοντικῆς στάσης καί βιώσιμης προοπτικῆς γιά τό φυσικό περιβάλλον.

*Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Ἐπιτροπή Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καί Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 11.9.2025
περί τῶν ἐγκαινίων τῶν νέων κτηριακῶν
ἐγκαταστάσεων τῆς Α.Μ.Κ.Ε.
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
«ΣΥΝΥΠΑΡΕΙΣ»*

Τελέσθηκαν τήν Τετάρτη 10 Σεπτεμβρίου 2025 στή Δάφνη Ἀττικῆς, τά ἐγκαίνια τῶν νέων κτηριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἀστικῆς Μή Κερδοσκοπικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΣΥΝΥΠΑΡΕΙΣ».

Στήν τελετή παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετρουπόλεως κ. Ἀθηναγόρας,

Πρόεδρος τῆς Α.Μ.Κ.Ε. «ΣΥΝΥΠΑΡΕΙΣ», ὁ ὁποῖος καί τέλεσε τήν ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καί Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ καί Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος. Τόν Ὑπουργό Μετανάστευσης καί Ἀσύλου κ. Ἀθανάσιο Πλεύρη ἐκπροσώπησε ὁ Διευθυντής τοῦ Ἰδιατέρους Γραφείου του κ. Ἀπόστολος Τσένης.

Ἐπίσης παρέστησαν ἡ Ὑφυπουργός Μετανάστευσης κ. Σέβη Βολουδάκη, οἱ διατελέσαντες Ὑπουργοί Μετανάστευσης καί Ἀσύλου κ. Νότης Μηταράκης, Δημήτρης Καιρίδης καί Μάκης Βορίδης, οἱ Γενικοί Γραμματεῖς τοῦ Ὑπουργείου κ. Μάνος Λογοθέτης, Δημήτρης Γλυμῆς καί Ἡρακλῆς Μοσκόφ, ὁ Δήμαρχος Δάφνης-Ψυππτοῦ κ. Νίκος Τσιλίρης, ὁ Βουλευτής Νοτίου Τομέα τοῦ ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Ἀλλαγῆς κ. Παῦλος Χρηστίδης, ὁ Γενικός Διευθυντής τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος Φαρμάκης, ὁ Διευθυντής τοῦ Ἰδρύματος Ποιμαντικῆς Ἐπιμόρφωσης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Ἀλεξανδράκης, ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ χώρου, φορέων τῆς κοινωνίας, τῶν πολιτῶν καί συνεργάτες τῆς Α.Μ.Κ.Ε. «ΣΥΝΥΠΑΡΕΙΣ».

Μετά τήν ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ ὁ Μακαριώτατος ἐγκαινίασε τίς νέες κτηριακές ἐγκαταστάσεις καί εὐχήθηκε καλή δύναμη καί ἐπιτυχία στό ἔργο τοῦ φορέα. Κατά τήν ἐναρξη τῆς ἐκδήλωσης, πού ἔλαβε χώρα στήν αἴθουσα πολλαπλῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἐγκαταστάσεων, ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος τῆς Α.Μ.Κ.Ε. «ΣΥΝΥΠΑΡΕΙΣ» κ. Ἀθηναγόρας ἔκανε ἱστορική ἀναδρομή στά 48 ἔτη λειτουργίας τοῦ φορέα, τονίζοντας μεταξύ ἄλλων ὅτι «δέν ὑπηρετοῦμε μόνο τόν πρόσφυγα καί τόν μετανάστη, ἀλλά καί τήν κοινωνία».

Τόν λόγο κατόπιν ἔλαβε ἡ Ὑφυπουργός Μετανάστευσης καί Ἀσύλου κ. Σέβη Βολουδάκη,

ή όποία συνεχάρη όσους συνέβαλαν ώστε αυτό τό έργο νά γίνει πραγματικότητα καί εξέφρασε τήν εύγνωμοσύνη της πρός τήν Έκκλησία της Ελλάδος καί τόν Μακαριώτατο γιά τήν ύλοποίηση προγραμμάτων πού στηρίζουν τόν άνθρωπο.

Σύντομους χαιρετισμούς άπνύθουν οι διατελέσαντες Υπουργοί Μετανάστευσης καί Ασύλου κ. Νότης Μπαράκης, Δημήτρης Καυρίδης καί Μάκης Βορίδης, ό Βουλευτής Νοτίου Τομέα του ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής κ. Χρηστίδης καί ό Δήμαρχος Δάφνης-Υμηττού κ. Νίκος Τσιλίρης.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε μέ όμιλία του Γενικού Διευθυντή της Α.Μ.Κ.Ε. «ΣΥΝ-ΥΠΑΡΞΙΣ», Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτη κ. Παντελεήμονα Παπασυννεφάκη, ό όποίος αναφέρθηκε στά προγράμματα του φορέα, αλλά καί τόν μελλοντικό προγραμματισμό. Επίσης, εύχαρίστησε τόν Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο γιά τήν πατρική φροντίδα καί καθοδήγησή του, τούς Μητροπολίτες Ίλίου, Αχαρνών καί Πετρουπόλεως κ. Αθηνάγορα, Ν. Ίωνίας, Φιλαδελφείας, Ήρακλείου καί Χαλκηδόνας κ. Γαβριήλ καί Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεο γιά τί σημαντική συμβολή τους, αλλά καί όλους τούς φορείς, τίς υπηρεσίες καί τούς συνεργάτες πού στηρίζουν αυτήν τήν προσπάθεια.

*Έκ του Γραφείου Τύπου
της Ιεράς Συνόδου
της Εκκλησίας της Ελλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Έπιτροπή Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καί Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου της 18.9.2025
περί του Παν. Μαθητικού Διαγωνισμού
γιά τί δημιουργία ταινίας μικρού μήκους
γιά τήν Έπέτειο της Έξόδου
του Μεσολογγίου (1826- 2026)*

Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, διά της Ειδικής Συνοδικής Έπιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, καί η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων καί Αθλητισμού, προκηρύσσουν Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό δημιουργίας ταινίας μικρού μήκους, μέ άφορμή τί συμπλήρωση, εντός του έπομένου έτους, 200 έτών άπό τήν ήρωική Έξοδο του Μεσολογγίου.

Ό διαγωνισμός άπευθύνεται σέ μαθητές καί μαθήτριες της Β΄ καί Γ΄ Τάξεως του Γυμνασίου, οι όποιοι καλούνται νά δημιουργήσουν πρωτότυπη ταινία (βίντεο) διάρκειας 6΄ λεπτών. Τό θέμα της ταινίας θά άφορά σέ ένα άπό τά έξι πέντε πρόσωπα, τά όποια πρωταγωνίστησαν κατά τί Β΄ Πολιορκία (Απρίλιος 1825 - Απρίλιος 1826) καί κατά τήν Έξοδο του Μεσολογγίου:

1. Έθνομάρτυς Επίσκοπος Ρωγών Ίωσήφ
2. Πρόκριτος Χρῆστος Καυράλης
3. Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος
4. Ιωάννης Ιάκωβος Μάγερ (Ελβετός Φιλέλληνας καί εκδότης των Έλληνικών Χρονικών)
5. Τασούλα Γυφτογιάννη.

Οί μαθητές καί οι μαθήτριες πού θά βραβευθούν, θά μετάσχουν, μαζί μέ τούς συνοδούς εκπαιδευτικούς, σέ εκπαιδευτική εκδρομή καί στήν τελετή βραβεύσεως στήν Ιερά Πόλη Μεσολογγίου περί τά τέλη Απριλίου 2026.

*Έκ του Γραφείου Τύπου
της Ιεράς Συνόδου
της Εκκλησίας της Ελλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Έπιτροπή Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καί Διαφώτισεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 18.9.2025
περί τοῦ ΙΘ' Πανελληνίου
Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν
Ἱερῶν Μητροπόλεων*

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοργανώνει τό ΙΘ' Πανελλίνιο Λειτουργικό Συμπόσιο Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, ἀπό 22ας ἕως 24ης Σεπτεμβρίου 2025 στήν Ἱερά Μητρόπολη Περιστερίου, καί συγκεκριμένα στό Συνεδριακό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Τό θέμα τοῦ Συμποσίου, τό ὁποῖο ἔχει θέσει ὑπό τήν αἰγίδα του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμος, ὁ ὁποῖος καί θά ἀπευθύνει μήνυμα, εἶναι:

«Ἡ ἱερότητα τῆς θείας Λατρείας στήν ἐποχή τῆς ἐκκοσμικεύσεως»

Τοῦς Συνέδρους θά προσφωνήσουν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Περιστερίου κ. Γρηγόριος καί Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμπτοῦ κ. Δανιήλ, Πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως. Θά πραγματοποιηθοῦν ἕξι Συνεδρίες, σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα πού ἔχει καταρτισθεῖ, καί Εἰσηγήσεις στό Συμπόσιο θά κάνουν οἱ κάτωθι ἀναφερόμενοι κ. Εἰσηγητές μέ τά ἀντίστοιχα ἀναγραφόμενα θέματα:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ 22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025

17.00 Ὑποδοχή Συνέδρων.

17.30 Ἀγιασμός.

17.45 Προσφώνηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Περιστερίου κ. Γρηγορίου.

Προσφώνηση τοῦ Προέδρου τῆς Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμπτοῦ κ. Δανιήλ.

Χαιρετισμοί.

Ἐναρξη ἐργασιῶν ὑπό τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β'.

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Περιστερίου κ. Γρηγόριος

18.30-19.00 Α' Εἰσήγηση: «Τό δραματικό στοιχεῖο τῆς θείας Λατρείας στό φῶς τῆς παράδοσης καί ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας». Εἰσηγητής: Ἐλλογιμώτατος κ. Παναγιώτης Σκαλτσῆς, Ὁμότιμος Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Παν. Θεσσαλονίκης.

19.00-19.30 Β' Εἰσήγηση: «Οἱ πειρασμοί τοῦ Κυρίου – ἀπειλές ἐκκοσμικεύσεως καί ἡ ὑπέρβασή τους». Εἰσηγητής: Αἰδεσμονολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἰωάννης Σκιαδαρέσης, Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

19.30-20.00 Συζήτηση.

20.00 Δείπνο

21.00 Ἀπόδειπνο-Ἀκολουθία θείας
Μεταλήψεως.

ΤΡΙΤΗ 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025

07.00-09.00 Θεία Λειτουργία.

09.30 Πρόγευμα.

10.00 Προσευχή-Ἐναρξη.

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Ἐλλογιμώτατος κ. Παναγιώτης
Σκαλτσῆς Ὁμότιμος Καθηγητής Θεολογικῆς
Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

10.00-10.30 Α' Εἰσήγηση: «Τά σύμβολα τῆς Λατρείας σέ μία ἐκκοσμικευμένη κοινωνία». Εἰσηγητής: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόλαος Ἰωαννίδης, Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

10.30-11.00 Β' Εισήγηση: «Ἡ τέλεση τῆς θείας Λειτουργίας (ἐρμηνευτική καί τελετουργική προσέγγιση)», Εισηγητής: Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης καί Πλαταμῶνος κ. Γεώργιος, Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

11.00-11.30 Συζήτηση.

11.30-12.00 Διάλειμμα.

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόλαος Ἰωαννίδης Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

12.00-12.30 Α' Εισήγηση: «Ἀληθής καί ψευδής Λατρεία τοῦ Θεοῦ κατά τούς Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης», Εισηγητής: Ἐλλογιμώτατος κ. Ἀθανάσιος Παπαρνάκης, Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

12.30-13.00 Β' Εισήγηση: «Κίνδυνοι ἐκκοσμι-κεύσεως τῆς θείας Λατρείας στήν σύγχρονη ἐποχή». Εισηγητής: Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Καλλιακμάνης, Ὁμότιμος Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

13.00-13.30 Συζήτηση.

13.30 Γεῦμα.

17.00 Ἑσπερινός.

4η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἰωάννης Σκιαδαρέσης Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Παν.Θεσσαλονίκης

18.00-18.30 Α' Εισήγηση: «Ἡ ἀποσύνδεση τῶν μυστηρίων Βαπτίσματος-Χρίσματος καί Γάμου ἀπό τήν θεία Εὐχαριστία ὡς αἰτία μιᾶς σύγχρονης ἀποϊεροποιήσεώς τους». Εισηγητής: Ἐλλογιμώτατος κ. Γεώργιος Φίλιας, Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

18.30-19.00 Β' Εισήγηση: «Οἱ λειτουργικές καί τελετουργικές ἀταξίες τοῦ μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου». Εισηγητής: Αἰδεσιμολογιώτατος

Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θεμιστοκλῆς Χριστοδούλου, Δρ Θεολογίας.

19.00-19.30 Γ' Εισήγηση: «Τά διακονικά παρ-αγγέλματα ὡς ὑπομνηστικά τῆς ἱερότητας τῶν Μυστηρίων καί τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν». Εισηγητής: Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στυλιανός Χατζηγηρηγορίου, Ἐπίκουρος Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

19.30-20.00 Συζήτηση. 20.00 Δείπνο. 20.30 Συζήτηση ἐπὶ λειτουργικῶν θεμάτων.

ΤΕΤΑΡΤΗ 24 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025

07.00-09.00 Θεία Λειτουργία.

09.30 Πρόγευμα.

10.00 Προσευχή-Ἑναρξη.

5η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Ἐλλογιμώτατος κ. Γεώργιος Φίλιας Καθηγητής Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

10.00-10.30 Α' Εισήγηση: «Τί ἀκριβῶς εἶναι τό Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως; Ψυχολογική ὑποστήριξη, ψυχοθεραπεία, ἀπόδειξη ἔμπρακτης μετάνοιας, ἄφεση ἁμαρτιῶν;», Εισηγητής: Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θεόδωρος Κουμαριανός, ἀφυπηρετήσας Λέκτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

10.30-11.00 Β' Εισήγηση: «Ἡ ἐκκοσμίκευση στήν ἱερά ψαλμωδία». Εισηγητής: Ἐλλογιμώτατος κ. Ἀχιλλεὺς Χαλδαιάκης, Καθηγητής Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

11.00-11.30 Συζήτηση.

11.30-12.00 Διάλειμμα.

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμπττοῦ κ. Δανιὴλ.

12.00-13.00 Γενική συζήτηση-Προτάσεις-Συμπεράσματα.

13.00 Ἀποχαιρετιστήριο Γεῦμα.

Κάθε Συνεδρία θά κατακλείεται μέ συζήτηση

ἐπὶ τῶν Εἰσηγήσεων μεταξύ τῶν Συνέδρων καὶ τῶν Εἰσηγητῶν καὶ μετὰ τὸ πέρας ὅλων τῶν Συνεδριῶν θὰ διατυπωθοῦν καὶ θὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ γενικά συμπεράσματα καὶ οἱ σχετικές προτάσεις. Στὸ πλαίσιο τοῦ ΙΘ΄ Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου θὰ τελεσθοῦν Ἱερές Ἀκολουθίες.

Τὸ Συμπόσιο θὰ ἀναμεταδίδεται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Περιστερίου στὸ facebook.

Φορεὺς διοργανώσεως τοῦ Συνεδρίου εἶναι ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπὴ Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως.

*Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνοδική Ἐπιτροπὴ Τύπου, Δημοσίων
Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως

*Δελτίον Τύπου τῆς 19.9.2025
περὶ τοῦ Β΄ Διεθνoῦς
Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου
τοῦ περιοδικοῦ Θεολογία*

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος βρίσκεται στὴν εὐχάριστη θέση νὰ ἀνακοινώσει τὸ ἐπισυναπτόμενο τελικὸ Πρόγραμμα τοῦ Β΄ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικοῦ Θεολογία μέ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία καὶ ἡ ὄντολογία» τῆς τεχνολογίας: ἀνθρωπολογικές, πολιτικές, οἰκονομικές, κοινωνικές καὶ πολιτισμικές συνέπειες», τὸ ὁποῖο θὰ πραγματοποιηθεῖ στὴ Θεσσαλονίκη ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου ἕως 1 Ὀκτωβρίου 2025.

Τὸ Συνέδριο θὰ τιμήσουν μέ τὴν παρουσία τους:

ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κύριος Κωνσταντῖνος Ἀν. Τασούλας,

ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος θὰ κηρύξει τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου,

ἡ Α.Μ. ὁ Μητροπολίτης Σόφιας καὶ Πατριάρχης πάσης Βουλγαρίας κ. Δανιὴλ,

ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κ. Γεώργιος,

ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος,

ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἰωάννης,

καθὼς καὶ Ἐκπρόσωποι ἄλλων Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Μπορεῖτε νὰ δεῖτε τὸ Πρόγραμμα μέ τίς παράλληλες ἐκδηλώσεις τοῦ ἀπευθείας στὸν σύνδεσμο:

www.ecclesiagreece.gr/theologia2.

Περὶ σσότερες πληροφορίες γιὰ τὸ Συνέδριο ὑπάρχουν στὴν ἱστοσελίδα τοῦ Συνεδρίου: www.ecclesiagreece.gr/2theologia100/.

*Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Β΄ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

*Δελτίον Τύπου τῆς 22.9.2025
περὶ τῆς Φωτογραφικῆς Ἐκθέσεως
«Σὲ ὑπέρμαχον ἡ Οἰκουμένη»:
Ὁ ἅγιος Δημήτριος ὁ Μυροβλήτης
στὰ Βαλκάνια»*

Τό περιοδικό *Θεολογία* του Κλάδου Έκδόσεων της Έπικοινωνιακής και Μορφωτικής Υπηρεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, σε συνεργασία με τό Εὐρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινῶν καί Μεταβυζαντινῶν Μνημείων (Ε.Κ.Β.Μ.Μ.), στό πλαίσιο τοῦ Β΄ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικoῦ *Θεολογία* μέ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία καί ἡ ὄντολογία» τῆς τεχνολογίας: ἀνθρωπολογικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές καί πολιτισμικές συνέπειες», διοργανώνει διαβαλκανική φωτογραφική ἔκθεση μέ τίτλο: «"Σε ὑπέρμαχον ἡ Οἰκουμένη": Ὁ ἅγιος Δημήτριος ὁ Μυροβλήτης στά Βαλκάνια: ἐμβληματικοί λατρευτικοί χώροι, φορητές εἰκόνες καί τοιχογραφίες».

Ἡ φωτογραφική ἔκθεση θά λάβει χώρα στό Μέγαρο Μουσικῆς Θεσσαλονίκης, στό Φουαγιέ Πλατείας τοῦ Κτηρίου Μ1, καί θά διαρκέσει ἀπό 29 Σεπτεμβρίου ἕως καί 20 Ὀκτωβρίου 2025. Ἡ ἔκθεση εἶναι ἀνοικτή γιά ὅλους καί τό ὥραριο λειτουργίας της εἶναι καθημερινά, ἀπό Δευτέρα ἕως Παρασκευή 10:00-14:00 & Τετάρτη 18.00-20:00.

Ἡ ἐπίσημη τελετή ἐγκαίνων τῆς φωτογραφικῆς ἐκθέσεως θά πραγματοποιηθεῖ τήν ἡμέρα ἐνάρξεως τοῦ Β΄ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικoῦ *Θεολογία*, τή Δευτέρα 29 Σεπτεμβρίου 2025, ὥρα 13:00, στό Φουαγιέ Πλατείας τοῦ Κτηρίου Μ1 τοῦ Μεγάλου Μουσικῆς Θεσσαλονίκης (πέρας προσελεύσεως: 12:40). Τά ἐγκαίνια θά τελέσουν ἡ Α.Ε. ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνος Ἀν. Τασούλας καί ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, παρουσία τῆς Α.Μ. τοῦ Μητροπολίτου Σόφιας καί Πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Δανιήλ, τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης Κύπρου κ. Γεωργίου, τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἰωάννου, Ἐκπροσώπων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καί Πολιτικῶν, Δικαστικῶν καί Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν.

Στήν ἔκθεση παρουσιάζεται ἡ τιμή πού ἀποδίδεται στόν Ἅγιο Δημήτριο στόν βαλκανικό

χώρο ἀπό τή Βυζαντινή περίοδο μέχρι καί σήμερα. Συγκεκριμένα, προβάλλονται ναοί καί μοναστήρια ἀφιερωμένα στόν Ἅγιο Δημήτριο, καθώς καί ἔργα μνημειακῆς ζωγραφικῆς καί μικροτεχνίας μέ εἰκονογραφικά θέματα πού σχετίζονται μέ τόν βίο του. Ὅπως προκύπτει ἀπό τήν πληθώρα ναῶν καί ἀντικειμένων πού σχετίζονται μέ τή λατρεία του (ιερές εἰκόνες, ἀγγεῖα, φιαλίδια μέ μύρο κ.ά.), ἡ βασιλική τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στή Θεσσαλονίκη, ὅπου ἀπό πολύ νωρίς μετά τόν μαρτυρικό θάνατό του ἀναπτύχθηκε τό ἱερό προσκύνημα, ἐξελίχθηκε σέ ἓνα μεγάλο ἐκκλησιαστικό κέντρο, στό ὁποῖο κατέφθαναν προσκυνητές ἀπό ὅλον τόν χριστιανικό κόσμο. Σήμερα, οἱ ναοί πού σώζονται πρὸς τιμήν του ἀπό τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους μέχρι καί τή σύγχρονη ἐποχή εἶναι ἀναρίθμητοι, ἐνῶ οἱ ἐκδηλώσεις εὐλάβειας τῶν πιστῶν, πού ἀποτυπώνονται στίς πανηγυρικές τελετές καί ἐορτασμούς, συνεχίζουν τή μεγάλη ἐξάπλωση καί διάδοση τῆς τιμῆς τοῦ ὑπερμάχου τῆς Οἰκουμένης, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Στήν ἔκθεση, μέσα ἀπό πλούσιο φωτογραφικό ὕλικό πού παρήχθη γιά τίς ἀνάγκες της, ἀναδεικνύεται ἡ ἐξάπλωση τῆς τιμῆς τοῦ Ἁγίου προστάτη καί Πολιούχου τῆς Θεσσαλονίκης σέ ὁλόκληρο τόν χριστιανικό κόσμο τῶν Βαλκανίων.

Οἱ ναοί τοῦ Ἁγίου Δημητρίου πού παρουσιάζονται στήν ἔκθεση εἶναι:

Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο: Ναός Ἁγίου Δημητρίου στό Φανάρι, στά Ταταύλα, στήν Ξηροκρήνη·

Ἐκκλησία τῆς Σερβίας: Πατριαρχικό Μοναστήρι Ἰπεκίου, Μονή Βίσοκι Ντέτσανι, Μονή Βέλικα Ρέμετα·

Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας: Ναός Ἁγίου Δημητρίου στή Σουτσεάβα, στό Βουκουρέστι, στή Μονή Căldărușani·

Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας: Ναός Ἁγίου Δημητρίου στό Βέλικο Τάρνοβο, στήν Παταλένιτσα, στό Μπομπόσεβο·

Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος: Βασιλική Ἁγίου Δημητρίου στή Θεσσαλονίκη, Ναός Ἁγίου

Δημητρίου στὸν Μυστρά, Ναὸς Ἁγίου Δημητρίου Κατσούρη στὴν Ἄρτα·

Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας: Ναὸς Ἁγίου Δημητρίου στὸ Βεράτι, στὴ Μπομπόστιτσα καὶ στὴν Πολύτσανη.

Σημειωτέον ὅτι στὴν ἔκθεση προσφέρονται δωρεάν ὁργανωμένες ξεναγήσεις καὶ εκπαιδευτικά προγράμματα (πληροφορίες-κρατήσεις στὸ τηλ: 2310 889 830).

Γιὰ περισσότερες πληροφορίες μπορεῖτε νὰ ἀπευθύνεστε στὸ τηλέφωνο τῆς Γραμματείας τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων (περιοδικό Θεολογία) τῆς Ε.Μ.Υ.Ε.Ε. 2111 825 316 ἢ στὸ email:synedrio2025@ecclesia.gr

Ἐκ τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

*Δελτίον Τύπου τῆς 23.9.2025
γιὰ τὴν ἑναρξὴ καὶ τὴν Α΄ Συνεδρία
τοῦ ΙΘ' Λειτουργικοῦ Συμποσίου
Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Περιστέρι*

Ἀρχισαν στίς 22 Σεπτεμβρίου 2025, οἱ ἐργασίες τοῦ ΙΘ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τὸ ὁποῖο διοργανώνει ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Περιστερίου, μὲ τὴ συμμετοχὴ 75 ἐκπροσώπων ἀπὸ 69 Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Γενικὸ θέμα τοῦ Συμποσίου, τὸ ὁποῖο ἔχει τεθεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, εἶναι:

«Ἡ ιερότητα τῆς θείας Λατρείας στὴν ἐποχὴ τῆς ἐκκοσμικεύσεως»

Ἀμέσως μετὰ τὴν ὑποδοχὴ τῶν Συνέδρων τελέσθηκε ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Περιστερίου κ. Γρηγορίου, παρουσίᾳ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμπτου κ. Δανιὴλ, Προέδρου τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συμποσίου καὶ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ καὶ Κίτρου, Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος κ. Γεωργίου.

Τὸ μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου, ἀνέγνωσε ὁ ἐκπρόσωπός του, Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Βαρνάβας Θεοχάρης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ὁ Μακαριώτατος στὸ μήνυμά του μεταξὺ ἄλλων τόνισε: «Ὡς ἐκκοσμίκευση μποροῦμε νὰ θεωρήσουμε ὅτιδήποτε ἀντιστρατεύεται τὸν Θεὸ καὶ τὸ θέλημά Του. Δυστυχῶς, αὐτὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ μας, διότι ἀλλοιώνει τὸ πραγματικὸ τῆς πνεύμα, ἀφοῦ ὁ ἐκκοσμικευμένος χριστιανὸς δὲν θέτει τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐπίκεντρο καὶ κριτήριον γιὰ τὸ κάθε τι στὴν ζωὴ του, ἀλλὰ ζεῖ σύμφωνα μὲ τὸ δικό του θέλημα, ποῦ εἶναι ταυτισμένο μὲ τὸ φρόνημα τοῦ φθαρτοῦ τούτου κόσμου.

Ἰδιαιτέρως στίς μέρες μας παρατηρεῖται ὅτι ἡ ἐκκοσμίκευση ἔχει ὑπεισέλθει καὶ στὴν Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀποϊεροποίησίν της στὰ μάτια τῶν πιστῶν... Ἐμεῖς οἱ κληρικοί, ὡς οἰκονόμοι καὶ διάκονοι τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, ὀφείλουμε νὰ διαφυλάξουμε τὴν ιερότητα τῆς θείας Λατρείας καὶ νὰ βοηθήσουμε τοὺς πιστοὺς “εἰς τὸ λατρεῖν Θεῷ ζῶντι” (Εβρ. 9, 14)».

Ὁλοκληρώνοντας, εὐχήθηκε: «Ἐν κατακλείδι, μὲ πατρικὴ ἀγάπη χαρετίζω ὅλους τοὺς συμμετέχοντες στὸ Συμπόσιο καὶ εὐχομαι ἀπὸ καρδίας τὸν ἐξ ὕψους φωτισμὸ γιὰ τὴν ἐπιτυχὴ διεξαγωγὴ τῶν ἐργασιῶν του».

Κατά τήν προσφώνησή του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Γρηγόριος, ἀφοῦ καλωσόρισε τοὺς Συνέδρους, ἀνέφερε χαρακτηριστικά: «Ὁ Χριστός μυστηριωδῶς, γιά τοὺς λόγους πού ἐκεῖνος ὡς Θεός γνωρίζει, ἐστέρησεν τήν ἱερωσύνη ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους καί παρέδωκεν “ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι” ἔργο ἀνώτερο τοῦ ἀγγελικοῦ, στὸν ταπεινὸ ἄνθρωπο. Κατεστάθη ἔτσι ὁ ἄνθρωπος λειτουργὸς τῶν ἁγίων μυστηρίων, ἱεουργὸς τῆς Λατρείας τοῦ Θεοῦ, ποιμὴν “θεῶν κεκελευσμένων” πού προσέρχονται τώρα γιά νά λάβουν ζωὴ “ἐκ τῆς ὄντως ζωῆς” καί νά τήν προσφέρουν μέ τή σειρά τους στὸν κόσμον καί τήν πλάση πού πεθαίνουν ἀπὸ τίς θνησιγενεῖς μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἐπιλογές αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Αὐτὸς ὁ κόσμος σήμερον ἐπιμένει, χωρὶς γνώση ἢ, ἀκριβέστερα, χωρὶς τήν “ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι” ἐμπειρία, νά ἐπιβάλλει τή γνώμη του στή θεία Λατρεία. Ἐπιθυμεῖ νά τήν ἀνακαινίσει, νά τήν καλλωπίσει, νά τήν φτιασιδώσει, μέ ὅσα ἱκανοποιοῦν τὰ μάτια, τὰ ἄφτια, τήν ἀντίληψή του, μέ τρόπο δηλαδή τόσο ἐπίπλαστο καί τόσο πρόσκαιρο. Ἐχγνᾶ αὐτὸς ὁ κόσμος ὅτι ὁ Χριστός διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἦλθε νά χρηστοποιήσει, νά οὐρανοποιήσει καί νά ἁγιάσει ἀπὸ τώρα τὸν ἄνθρωπο. Ἐχγνᾶ αὐτὸς ὁ κόσμος “ὅτι πνεῦμα ὁ Θεός καί τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν”».

Τιμητικῶς παρέστησαν καί ἀπνύθουν χαριετισμὸ πρὸς τοὺς Συνέδρους τοῦ Συμποσίου ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης Δυτικοῦ Τομέα Ἀθῆνας κ. Χαράλαμπος Ἀλεξανδράτος, ἐκπρόσωπος τοῦ Περιφερειάρχου Ἀττικῆς κ. Νίκου Χαρδαλιᾶ, καί ὁ Δήμαρχος Περιστερίου κ. Ἀνδρέας Παχατουρίδης.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμντοῦ κ. Δανιὴλ, Πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, κηρύσσει τήν ἑναρξή τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμποσίου, ἐπισήμανε: «Τὸ παρὸν ἸΘ΄

Λειτουργικὸ Συμπόσιον θὰ μελετήσῃ τὸ θέμα: “Ἡ ἱερότητα τῆς θείας Λατρείας στὴν ἐποχὴ τῆς ἐκκοσμικεύσεως”.

Ἐθεώρησα ἐπιβεβλημένο εἰσαγωγικῶς στίς ἐργασίες τοῦ παρόντος Συμποσίου νά ἀναφερθῶ στὴν ἀποσαφήνισιν τῶν χαρακτήρων δύο τύπων πιστῶν πού συναντοῦμε στὴν Ἐκκλησίᾳ μας κατὰ τὴ θεία Λατρεία αὐτῆς:

Διακρίνουμε σαφῶς τὸν τελετόφιλον ἀπὸ τὸν τυπολάτρη. Τὸ νά εἶναι κάποιος τελετόφιλος στηρίζεται τόσο ἐπὶ ψυχολογικῆς, ὅσο καί ἐπὶ λατρευτικῆς ἀνάγκης πού ἐκφράζεται καί κατατίθεται αὐθεντικὰ μέ τὴ γνήσια ψυχοσωματικὴ συμμετοχὴ του στὴ θεία Λατρεία, οὐσιαστικὰ καί ἐνσυνείδητα. Εἶναι μετέχων στὴ θεία Λατρεία καί ὄχι ἀκροατὴς καί θεατὴς τῶν τελουμένων.

Ἡ τάση ὅμως τοῦ τυπολάτρου ὁδηγεῖ σὲ ἐκφυλισμὸ τῆς τελετῆς, ἐκτροπίζοντας οὐσιαστικὰ τὴ γνήσια θρησκευτικὴ καί λατρευτικὴ ἐκδήλωσιν, καί ὑποκαθιστᾷ αὐτὴν μέ στεῖρα μηχανικὴ τυπικὴ ἐνέργεια, πού διαφέρει λίγο ἀπὸ τῆς βαπτολογίας, μέ κίνδυνον νά προσλάβει μορφὴ εἰδωλολατρείας. Ὁ τυπολάτρης χωρὶς νά παρακολουθεῖ ἐσωτερικὰ καί μέ συγκέντρωση τοῦ σώματος καί τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὰ τελούμενα στὴ θεία Λατρεία, ἀπλᾶ συγκεντρώνει ὁλόκληρην τὴν προσοχήν του στὴν τήρησιν τῶν καθορισμένων κινήσεων καί σχημάτων καί στάσεων τοῦ σώματος ἢ τῶν κλίσεων αὐτοῦ, καθὼς παρίσταται μόνον σωματικῶς στίς διατεταγμένες ἀκολουθίες γιά νά ἐπαναλάβῃ σ’ αὐτὲς μέ σπουδὴ τίς παραδεδομένες προσευχὰς ἢ ἐπικλήσεις. Οὐσιαστικὰ παραμένει ἐντελῶς ξένος πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Λατρείας καί ἄνευ βαθυτέρου ἐπηρεασμοῦ ἀπ’ αὐτήν, μένοντας ἱκανοποιημένος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τελετῆς, θεωρῶντας ὅτι ἐξέτισε τὸ λατρευτικὸ χρέος του πρὸς τὸν Θεόν. Ὁ τυπολάτρης ἐκπληρώνει τίς λατρευτικὰς ὑποχρεώσεις του κατὰ τὸν πλέον ἀνέξοδο καί εὐκολώτερον τρόπο! Θὰ ἐφηρμοζόταν καί γιά αὐτόν ὅ,τι ὁ Θεός, κατακρίνοντας τὴν τυπολατρεία τοῦ Ἰσραὴλ, ἔλεγε διὰ στόματος

του προφήτου: «ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδιά αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ». (Ησαΐου 29, 13).

Στή συνέχεια πραγματοποιήθηκε ἡ πρώτη Συνεδρία, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Περιστερίου κ. Γρηγορίου.

Ἡ πρώτη Εἰσήγησις εἶχε ὡς θέμα: «Τὸ δραματικό στοιχεῖο τῆς θείας Λατρείας στό φῶς τῆς παράδοσης καὶ ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας». Ὁ Εἰσηγητής, Ἑλλογιώτατος κ. Παναγιώτης Σκαλτσῆς, Ὁμότιμος Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τόνισε μεταξύ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Ἡ θεία Λατρεία ὡς ἡ ἀέναη προσευχή καὶ μυστική κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό ἐκφράζεται ὅχι μόνο μέ πνευματικά κριτήρια καὶ πνευματικές προϋποθέσεις, ἀλλά καί μέ τίς διὰ τῶν αἰσθήσεων ὁρατές λειτουργικές δραματοποιήσεις. Ἡ κίνησις, ἡ λιτανευτική πομπή, ἡ συμβολική ἀπεικόνισις, ὁ διάλογος, ἡ ἀναίμακτος θυσία, οἱ μυστηριακές πράξεις, ὁ ἱερός χορός, ὁ χώρος καὶ ἡ δομή τοῦ ναοῦ, τὰ ἐορτολογικά δρώμενα ἀποτελοῦν χαρακτηριστικό γνῶρισμα τῆς “ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ” Λατρείας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ὅποια ἀξιοποίηση ἀπό τούς Πατέρες ὄρων καὶ μορφῶν ἀπό τό ἀρχαῖο δρᾶμα (τελετή, θίασος, θέατρο, σκηνή, λιτανεία, εὐταξία, χορός κ.ἄ.) ἡ προτυπώσεων ἀπό τὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἔχει ἐποπτικό χαρακτήρα καὶ βοηθᾷ στή μεταφορά καὶ ἐμπέδωσι τῶν νέων νοημάτων καὶ μηνυμάτων πού ἐκφράζονται μέσα ἀπό τὴν ἱερουργία τῶν μυστηρίων, τῶν ἀκολουθιῶν καὶ τῶν ἐορτολογικῶν γεγονότων. Στίς ἀκολουθίες, τίς ἐορτές καὶ τὰ ἱερά μυστήρια, πού “σημαίνουν τὴν Ἐκκλησία” καὶ διὰ τῶν ὁποίων τό κτιστό κοινωνεῖ μέ τό ἄκτιστο, διασώζονται εἰκόνες, παραστάσεις καὶ λεξιλόγιο-δραματικοὶ ὅροι ἀπό τόν χώρο τῶν θεατρικῶν ἐκδηλώσεων, προκειμένου νά προβληθεῖ ἡ ἀλήθεια καὶ τό νέο πού ἐκφράζουν τό Εὐαγγέλιο καὶ ἡ Λατρεία».

Ὁ δεύτερος Εἰσηγητής, Ἑλλογιώτατος κ. Ἀχιλλεὺς Χαλδαιάκης, Καθηγητής τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πραγματεύθηκε τό θέμα: «Ἡ ἐκκοσμίκευσις στήν ἱερά ψαλμωδία». Ὁ ὁμιλητής μέ γλαφυρότητα ἀνέφερε μεταξύ ἄλλων: «Ἡ ἱερά ψαλμωδία, ὡς θεολογική καὶ αἰσθητική ἔκφρασις τῆς ὀρθόδοξης Λατρείας, ὑπῆρξε ἀνέκαθεν ὁ κατ' ἐξοχὴν φορέας τῆς προσευχῆς, τῆς δοξολογίας καὶ τῆς κατανύξεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Στόν χώρο τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ μουσική οὐδέποτε ἐξελήφθη ὡς ἀπλὴ καλλιτεχνική δημιουργία ἢ προσωπική ἐρμηνεία, ἀλλὰ ὡς λειτουργική πράξις, ἀπόλυτα ἐντεταγμένη στήν πνευματική οἰκονομία τῆς θείας Λατρείας. Ἡ ψαλμωδία δέν εἶναι ἀπλῶς μουσική ἐντός τῆς Ἐκκλησίας· εἶναι ἡ ἴδια “Ἐκκλησία ἐν τῷ γίνεσθαι” της».

Ὡστόσο, στίς ἡμέρες μας παρατηρεῖται μιὰ ὀλοένα καὶ αὐξανόμενη τάσις ἐκκοσμίκευσης τῆς ἱερᾶς ψαλμωδίας, ἡ ὁποία ἐντοπίζεται τόσο στόν τρόπο ἀπόδοσης καὶ τό ἥθος ἐρμηνείας τῶν ὕμνων, ὅσο καὶ στή συνολική αἰσθητική διὰ τῆς ὁποίας αὐτὴ γνωστοποιεῖται εὐρύτερα. Ἡ ἔννοια τῆς ἐκκοσμίκευσης (secularization) στή συγκεκριμένη περίπτωσι δέν ἀναφέρεται μόνον στήν “ἔξοδο” τῆς ἱερᾶς ψαλμωδίας ἀπὸ τόν ναό, ἀλλὰ κυρίως στήν ἀπώλεια τοῦ λειτουργικοῦ της ἥθους, ὅταν αὐτὴ παρουσιάζεται ὡς καλλιτεχνικό προϊόν ἢ θεατρικὴ ἐρμηνεία».

Ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ Συνεδρίου περατώθηκε μέ γόνιμη συζήτησι ἐπὶ τῶν ἀναπτυχθέντων θεμάτων. Ἀκολουθῶς παρατέθηκε ἀπὸ τὴν φιλοξενούσα Ἱερά Μητρόπολιν Περιστερίου δεῖπνο πρὸς τιμὴν τῶν Εἰσηγητῶν καὶ τῶν Συνέδρων.

*Ἐκ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

*Δελτίον Τύπου τῆς 24.9.2025
περί τῆς συνέχισης τῶν ἐργασιῶν
τοῦ ΙΘ΄ Πανελληνίου Λειτουργικοῦ
Συμποσίου*

Συνεχίσθηκαν, στίς 23 Σεπτεμβρίου, οἱ ἐργασίες τοῦ ΙΘ΄ Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τό ὁποῖο διοργανώνει ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στήν Ἱερά Μητρόπολη Περιστερίου, καί συγκεκριμένα στό Συνεδριακό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μέ τή συμμετοχή 75 ἐκπροσώπων ἀπό 69 Ἱερές Μητροπόλεις. Γενικό θέμα τοῦ Συμποσίου, τό ὁποῖο ἔχει θέσει ὑπό τήν αἰγίδα του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμος, εἶναι:

«Ἡ ἱερότητα τῆς θείας Λατρείας
στήν ἐποχή τῆς ἐκκοσμικεύσεως»

Τό πρῶτό τελέσθηκε Θεία Λειτουργία στό Ἱερό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μέ τή συμμετοχή ὄλων τῶν συνέδρων. Ἀκολούθως παρετέθη πρωινό σέ ὅλους τοὺς παρισταμένους.

Ἀκολούθως συνεχίσθηκαν οἱ ἐργασίες τοῦ Συμποσίου καί συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε ἡ δεύτερη συνεδρία, μέ προεδρεύοντα τόν Ἑλλογιμώτατο κ. Παναγιώτη Σκαλτσῆ, Ὁμότιμο Καθηγητή τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κατά τήν ὁποία ὁμίλησαν οἱ ἀκόλουθοι Εἰσηγητές μέ τά ἐξῆς θέματα:

Ὁ πρῶτος Εἰσηγητής, Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόλαος Ἰωαννίδης, Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀνέπτυξε τό θέμα: «Τά σύμβολα τῆς Λατρείας σέ μία ἐκκοσμικευμένη κοινωνία». Ὁ ὁμιλητής ἀνέφερε ὅτι: «Ἡ χρήση τοῦ ὄρου σύμβολο καί γενικότερα ἡ συμβολική σκέψη

εἶναι κάτι τό διαχρονικό καί πανανθρώπινο πού ἀφορᾷ ὅλες σχεδόν τίς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς. Ἡ ἀναζήτηση τοῦ θείου ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων εἶχε νά κάνει μέ ὅ,τι ἦταν ἄγνωστο, ἀσύλληπτο, ὑπερβατικό πού δέν μπορούσε νά γίνει κατανοητό ἀπό τόν ἀνθρώπινο πεπερασμένο νοῦ καί ἰδιαίτερα μέ τό πρόβλημα τοῦ θανάτου. Ἔτσι ἡ συμβολική σκέψη συμβαδίζει μέ τήν ἀνθρώπινη λογική, ἀφοῦ ἀπό μόνη της ἀδυνατοῦσε νά κατανοήσει τό βαθύτερο νόημα τῆς πραγματικότητος τῆς ζωῆς καί ἀκόμη περισσότερο νά δώσει ἀπαντήσεις στά ἐρωτήματα γιά τήν ὑπαρξή του καί κυρίως τόν σκοπό τῆς υπάρξεώς του. Τά λειτουργικά σύμβολα ἔρχονται νά καλύψουν αὐτήν τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, νά νοηματοδοτήσουν τά θεῖα πράγματα καί ἔτσι σταδιακά νά γίνουν γέφυρα μεταξύ ἐνδοκοσμικοῦ καί ὑπερβατικοῦ, αἰσθητοῦ καί νοητοῦ, ὁρατοῦ καί ἀόρατου, κτιστοῦ καί ἀκτίστου, θείου καί ἀνθρωπίνου καί γενικότερα νά καθοδηγήσουν τόν πιστό σέ πνευματικές ἀναζητήσεις πού ἀφοροῦν τά ἐνθαδικά καί τά μελλούμενα».

Ὁ δεύτερος Εἰσηγητής Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης καί Πλαταμῶνος κ. Γεώργιος, παρουσίασε τό θέμα: «Ἡ τέλεση τῆς θείας Λειτουργίας (ἐρμηνευτική καί τελετουργική προσέγγιση)». Ὁ ὁμιλητής τόνισε ὅτι: «Ἡ θεία Λειτουργία ἀποτελεῖ τήν καρδιά τῆς Ὁρθόδοξης Χριστιανικῆς Λατρείας, μιά μυσταγωγική ἐμπειρία πού συνδυάζει τήν τελετουργική μεγαλοπρέπεια μέ τή βαθιά θεολογική θεώρηση. Δέν εἶναι ἀπλῶς μιά σειρά ἀπό τελετουργικές πράξεις, ἀλλά μιά ζωντανή ἀνάμνηση τῶν σωτηριωδῶν γεγονότων τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅπως σχολιάζει ὁ Συμεών Θεσσαλονίκης ἡ θεία Λειτουργία ἀποτελεῖ τήν κορωνίδα τῶν μυστηρίων, τό ἀποκορύφωμα καί τή σφραγίδα κάθε τελετῆς, ἀφοῦ στήν Ἐκκλησία ὅλα γίνονται προκειμένου νά μετάσχει ὁ λαός τοῦ θείου σώματος καί τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. Σύμφωνα μέ τόν Ἅγιο Συμεών, ἡ θεία Λειτουργία ἦταν καί εἶναι τό τέλος κάθε τελετῆς καί κάθε μυστηρίου διότι συγκεκριμένως ὅλη ἡ Θεία Οἰκονομία, πραγματοποιεῖται ἡ Ἐκκλησία ὡς σῶμα Χριστοῦ καί κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

καί συγχρόνως αποκαλύπτεται ή φύση καί ό χαρακτήρας τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας ὡς θεανθρώπινης κοινωνίας».

Ἐπακολούθησε συζήτηση καί ἕνα σύντομο διάλεμμα. Στή συνέχεια ἄρχισαν οἱ ἐργασίες τῆς τρίτης συνεδρίας ὑπό τήν προεδρία τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Νικολάου Ἰωαννίδη, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ὁ πρῶτος εἰσηγητής, Ἑλλογιώτατος κ. Ἀθανάσιος Παπαρνάκης, Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, παρουσίασε τό θέμα: «Ἀληθῆς καί ψευδῆς Λατρεία τοῦ Θεοῦ κατά τοὺς Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης». Ὁ ὁμιλητής τόνισε ὅτι: «Ἡ ἐκκοσμίκευση ἀποτελεῖ μία διαχρονική πρόκληση σέ ὅλα τά θέματα πού ἀφοροῦν τόν Θεό. Μαρτυρεῖται ἤδη ἀπό τά χρόνια τῆς Π. Διαθήκης, ὅταν ὁ ἀρχαῖος Ἰσραὴλ ἀγωνιζόταν νά διατηρήσει τή μονοθεϊστική πνευματική αὐτονομία του μέσα σέ μία πλημμυρίδα πολυθεϊστικῶν λαῶν. Ἐκκοσμίκευση εἴχαμε, ὅταν υἱοθετοῦσε ἀντιλήψεις καί πρακτικές πίστεως καί ζωῆς τῶν γειτόνων του, ἀναίρεσέ της εἴχαμε μέ τή μετάνοια καί ἐπιστροφή στά θέσμιμα τῆς πατρῴας θρησκείας. Οἱ ἄνθρωποι πού κατ' ἐξοχήν ἐργάστηκαν γιά τό δεύτερο ἦταν οἱ προφῆτες, οἱ ὁποῖοι ὡς ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ ὑπενθύμιζαν στόν λαό τήν ἰδιαιτερότητα τῆς σχέσης του μέ τόν Θεό μέ ἀναφορά στοὺς ὅρους τῆς σιναϊτικῆς διαθήκης. Οἱ προφῆτες τόνιζαν ὅτι ἡ λατρεία τοῦ Ἰσραὴλ δέν ἀπευθυνόταν σέ ἕνα Θεό τοῦ παρελθόντος, ἀλλά σέ ἕνα ζωντανό Θεό τοῦ παρόντος, πού παρεμβαίνει στή ζωὴ τοῦ λαοῦ ἐλέγχοντας τήν πορεία καί τή συμπεριφορά του καί ἀναμένοντας τήν τήρηση τῶν ὑποσχέσεών του. Ἡ κοινωνία μέ τόν Γιαχβέ, πού ἐπέδιδε ὁ λαός μέ τή λατρεία του, δέν θά ἐπιτυγχανόταν μαγικά μέ τή χρῆση ποικίλων τελετουργιῶν, ἀλλά μέ τήν ἠθική ἀναστροφή πού πηγάζει ἀπό τήν ὑπακοή στό θέλημά του. Γιά τόν λόγο αὐτόν ὑπογράμμιζαν ὅτι ἡ λατρεία ἦταν ἀποδεκτὴ μόνον, ὅταν ἦταν θεοκεντρική,

ἐνῶ ἔχανε τή δύναμή της κάθε φορὰ πού κέντρο της γινόταν ὁ ἄνθρωπος καί οἱ ἀνάγκες του. Καί ἐπειδὴ αὐτό ἦταν τό κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα τῶν εἰδωλολατρικῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων, οἱ προφῆτες συνιστοῦσαν μέ κάθε αὐστηρότητα τήν ἀπόλυτη ἀπομάκρυνση ἀπὸ αὐτές. Τό μόνο μέσον πού ἔδινε τή δύναμη στήν προσφερόμενη λατρεία νά ἐπιδράσει καταλυτικά στίς διαθέσεις τοῦ ἀπόλυτα ὑπερβατικοῦ Γιαχβέ ἦταν ὁ ὀρθὸς ἠθικὸς βίος σέ ὅλες τῖς ἐκφάνσεις τῆς καθημερινότητας ὡς ἔμπρακτη ἔκφραση μιᾶς εἰλικρινοῦς ἐσωτερικῆς διάθεσης ὑπακοῆς στό θέλημά του, πού ἦταν ἐκφρασμένο στοὺς ὅρους τῆς διαθήκης».

Ἡ δεύτερη εἰσήγηση εἶχε ὡς θέμα: «Κίνδυνοι ἐκκοσμικεύσεως τῆς θείας Λατρείας στή σύγχρονη ἐποχή». Ὁ εἰσηγητής Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Καλλιακμάνης, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὑπογράμμισε ὅτι: «Ὁ ὅρος ἐκκοσμίκευση προέρχεται ἀπὸ τὸν χώρο τῆς κοινωνιολογίας ἀλλὰ ἀφορᾷ καί τὸν χώρο τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐκκοσμίκευση εἶτε ὡς ἀδιαφορία γιά τή θρησκευτική ἀλήθεια, εἶτε ὡς ἀπομάκρυνση ἀπὸ τήν Ἐκκλησία, εἶτε ὡς ἀποσύνδεση τῆς καθημερινῆς ζωῆς ἀπὸ τό εὐαγγελικὸ μῆνυμα εἶναι παροῦσα στή σύγχρονη κοινωνία. Ταυτόχρονα ὅμως ἐπηρεάζει καί τή Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας κι ἐκεῖ ἐμφανίζεται μέ διάφορες μορφές. Πρῶτον, ὡς τυπολατρία καί συνήθεια. Μεγάλος πειρασμὸς γιά τοὺς κληρικούς εἶναι ἡ ἐξοικείωση μέ τὸν ἱερό ναό καί τῖς ἐκκλησιαστικὲς ἀκολουθίες. Χωρὶς τήν πνοή τοῦ Πνεύματος καί τή διαρκῆ ἐσωτερικὴ ἀνακαίνιση κληρικῶν καί λαϊκῶν οἱ χριστιανικὲς μας κοινότητες στηρίζονται σέ ἕνα ἐθιμικὸ πλαίσιο ἀποσκοπώντας στή διατήρηση μιᾶς νεφελώδους παράδοσης μετατρέποντας τή συμμετοχή στή θεία Λατρεία ὡς τυπικὴ ὑποχρέωση ἢ χριστιανικὸ καθῆκον. Δεύτερον, ἐνίοτε ἡ Λατρεία θεωρεῖται ὡς ἀκρόαμα ἢ θέαμα καί δέν γίνεται προσπάθεια νά εἶναι ζωντανή καί μυσταγωγικὴ ἀναφορά στόν Θεό. Ἔτσι δίδεται βαρύτητα σέ

έξωτερικά στοιχεία και στόν έντυπωσιασμό και κινδυνεύει νά χαθεί τό νόημα τῆς κοινῆς προσευχῆς. Προβολείς, μεγάφωνα, ἐξεζητημένοι στολισμοί, στομφώδεις λόγοι καί ἄλλα σχετικά δέν βοηθοῦν στήν «ἐν Πνεύματι καί ἀληθείᾳ» θεία Λατρεία. Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει καί μέ τήν τέλεση τῶν ἱερῶν μυστηρίων. Τά Μυστήρια (γάμοι, βαπτίσεις, κηδεῖες) πιό πολύ θεωροῦνται ὡς κοινωνικές τελετές μέ ὅλο τό κοσμικό πνεῦμα, παρά μύηση στή ζωή τοῦ Πνεύματος. Βέβαια ἐδῶ νά ἀναφέρουμε καί τίς εὐθύνες μας ὡς κληρικῶν γιά τήν πλημμελῆ κατήχηση τῶν ἐνοριτῶν μας. Τρίτον, μεγάλο πρόβλημα εἶναι ἡ ψηφιακή ἢ τεχνολογική ἐκκοσμίκευση. Ἡ παρακολούθηση τῆς Λατρείας καί εἰδικά τῆς θείας Λειτουργίας, πού μπορεῖ νά εἶναι ἀπαραίτητη γιά ἄτομα μέ εἰδικές ἀνάγκες, ἀπό τήν τηλεόραση, ἢ ἄλλα σύγχρονα ψηφιακά μέσα ὁδηγεῖ πολλούς χρεῖστες στήν ἄκριτη κατανάλωση ἐκκλησιαστικῶν Ἀκολουθιῶν χωρίς τήν προσωπική συμμετοχή».

Ἀκολούθησε ἐποικοδομητική συζήτηση καί ἡ καθιερωμένη μεσημβρινή διακοπή.

Κατά τήν ἀπογευματινὴ τέταρτη συνεδρία προὐδρυσσε ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Καλλιακμάνης, Ὁμότ. Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν. Θεσσαλονίκης ἐνῶ παρουσιάσθηκαν ἀπό τούς κ.κ. Εἰσηγητές τά ἀκόλουθα θέματα.

Ἡ πρώτη Εἰσήγηση εἶχε ὡς θέμα «Ἡ ἀποσύνδεση τῶν μυστηρίων Βαπτίσματος-Χρίσματος καί Γάμου ἀπό τή θεία Εὐχαριστία ὡς αἰτία μιᾶς σύγχρονης ἀποϊεροποιήσεώς τους», μέ Εἰσηγητὴ τόν Ἑλλογιώτατο κ. Γεώργιο Φίλια, Καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος ἀνέφερε ὅτι: «Ἡ ἐκκοσμίκευση πού προῦλθε ἀπό τήν ἀποσύνδεση τῶν Μυστηρίων Βαπτίσματος/Χρίσματος καί Γάμου ἀπό τή θ. Εὐχαριστία συνιστᾷ ἕνα βαθύτατο καί διαρκές ἐκκλησιολογικό πρόβλημα, ἐφόσον ὁδηγεῖ σέ μία ιδιωτικοποίηση τῶν συγκεκριμένων Μυστηρίων, ὑπὸ τήν ἔννοια τοῦ ἀποκλεισμοῦ (ἀπό τή συμμετοχή σέ αὐτά) τοῦ εὐρύτερου ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος καί τῆς θεωρήσεώς

τους ὡς κοινωνικοῦ γεγονότος πού ἀφορᾷ μόνο τόν οἰκογενειακό, συγγενικό καί κοινωνικό κύκλο τῶν συμμετεχόντων.

Ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία δέν ἔχει ἄλλο τρόπο γιά νά ἀντιμετωπίσει τήν ἀνωτέρω περιγραφεῖσα ἐκκοσμίκευση τῶν Μυστηρίων τοῦ Βαπτίσματος/Χρίσματος καί τοῦ Γάμου, ἀπό τό νά καλλιεργήσει (σταδιακῶς) τήν ἐπαναφορὰ τῶν Μυστηρίων στόν σύνδεσμο μέ τή θ. Εὐχαριστία· καί ἐπειδὴ αὐτή ἡ ἐπαναφορὰ εἶναι ἔργο δύσκολο στήν πραγματώσή του, ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία θά πρέπει (τοῦλάχιστον) νά ἀγωνιστεῖ ἐναντίον τῆς ἐν λόγῳ ἐκκοσμικεύσεως μέσα ἀπό τήν πνευματική προετοιμασία τῶν συμμετεχόντων στά συγκεκριμένα Μυστήρια, ὥστε νά μειωθοῦν (κατά τό δυνατόν) οἱ συνέπειες τῆς ἐκκοσμικεύσεως».

Ἡ δεύτερη Εἰσήγηση ἀνεφέρθη στό θέμα: «Οἱ λειτουργικές καί τελετουργικές ἀταξίες τοῦ μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου». Ὁ Εἰσηγητής, Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θεμιστοκλῆς Χριστοδούλου, Δρ. Θεολογίας, ἀνέφερε τά ἀκόλουθα: «Τό Μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου ἔχει ἱστορική βάση καί θεμέλιο τήν Ἁγία Γραφή. Γιά τό μυστήριον αὐτό κάνει λόγο ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόςθεος στήν Καθολική του Ἐπιστολή: *“ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ’ αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαῖῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου· καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κὰν ἁμαρτίας ἦ πεποικώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ”*. (Καθ. Ἰακ. ε’ 14-15).

Ἐχει τό μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου διπλὴ ιδιότητα. Πρῶτον θεραπεύει ἀσθένειες καί δεύτερον συγχωρεῖ ἁμαρτίες. Ἡ θεραπεία πού ἐπαγγέλλεται τό Εὐχέλαιο ἀφορᾷ ὅχι μόνο τίς ἀσθένειες τοῦ σώματος ἀλλὰ καί τῆς ψυχῆς. Τό μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου, δηλαδή, ἔχει σκοπὸ ὅχι μόνον τήν θεραπεία τοῦ σώματος ἀλλὰ κυρίως τῆς ψυχῆς. Τό Μεγαλυνάριο τῆς Ἱερᾶς Παρακλήσεως εἰς τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον βεβαιώνει: *“Ἀπὸ τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν ἀσθενεῖ τὸ σῶμα, ἀσθενεῖ μου καὶ ἡ ψυχὴ”*.

Τό Ἱερό Εὐχέλαιο βοηθᾷ στήν ψυχική ἀνόρθωση τῶν ἀσθενῶν, γιά τούς ὁποίους καί τελεῖται τό μυστήριο, ἀλλά καί ὅλων ὅσοι συμπαρίστανται στήν ἀσθενεία των, συγγενῶν καί φίλων, ὥστε νά ἐνισχύονται στό ἔργο των, πού εἶναι ἡ κοπιώδης φροντίδα τῶν ἀσθενούντων. Τό Εὐχέλαιο καθίσταται ἀρωγός στό ἔργο τῆς διακονίας τῶν ἀσθενούντων ἀδελφῶν ἀλλά καί ἐν γένει στήν ἐπιτέλεση παντός ἔργου ἀγαθοῦ.».

Τήν τρίτη Εἰσήγηση παρουσίασε ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στυλιανός Χατζηρηγορίου, Ἐπίκουρος Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, πραγματευόμενος τό θέμα: «Τά διακονικά παραγγέλματα ὡς ὑπομνηστικά τῆς ἱερότητας τῶν Μυστηρίων καί τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν». Ὁ εἰσηγητής ὑπογράμμισε: «Ἐνα ἀπό τά δομικά στοιχεῖα τῶν Μυστηρίων καί τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ νυχθημέρου εἶναι τά διακονικά παραγγέλματα, δηλαδή οἱ ἀπευθυνόμενες ἀπό τόν διάκονο πρὸς τόν λαό καί τόν ἱερέα προτροπές καί παρακελεύσεις. Ὁ διάκονος, ἀπευθυνόμενος στούς πιστούς, γενικῶς τούς προτρέπει στήν προσευχή καί ἰδιαίτερα ὑποδεικνύει σέ αὐτούς τόν τρόπο καί τή στάση τῆς προσευχῆς καί ἀναφέρει τά αἰτήματα, τά ὁποῖα πρέπει νά ἀναπέμπουν στόν Θεό. Ἀπευθυνόμενος στόν ἱερέα, τοῦ ὑπενθυμίζει τίς ἐνέργειες, στίς ὁποῖες πρέπει αὐτός νά προβῇ κατά τήν τέλεση τῶν Ἀκολουθιῶν καί τῶν Μυστηρίων.

Τά διακονικά παραγγέλματα εἶναι εἴτε μονολεκτικές φράσεις (Πρόσχωμεν, Σοφία), εἴτε ὀλιγόλογες, σύντομες προτάσεις (τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν, τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν, Εὐλόγησον, δέσποτα κ.ἄ.), εἴτε σειρές δεήσεων (τὰ Εἰρηνικά ἢ Μεγάλῃ Συναπτή, ἢ Μικρὰ Συναπτή ἢ Αἵτησις, ἢ Ἐκτενὴς Δέσις, τὰ Πληρωτικά)».

Ἐπακολούθησε γόνιμη συζήτηση καί ἐνδιαφέρουσες τοποθετήσεις τῶν Συνέδρων καί πρὶν ἀπὸ τό Δεῖπνο συζητήθηκαν λειτουργικά θέματα γενικῆς φύσεως.

*Ἐκ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

*Δελτίο τῆς 25.9.2025
γιά τή λήξη τοῦ ΙΘ' Πανελληνίου
Λειτουργικοῦ Συμποσίου
Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων*

Ὁλοκληρώθηκαν, στίς 24 Σεπτεμβρίου, οἱ ἐργασίες τοῦ ΙΘ' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τό ὁποῖο διοργάνωσε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στήν Ἱερά Μητρόπολη Περιστερίου. Οἱ ἐργασίες τοῦ Συμποσίου φιλοξενήθηκαν στό Συνεδριακό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Γενικό θέμα τοῦ Συμποσίου, τό ὁποῖο εἶχε θέσει ὑπό τήν αἰγίδα του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ἦταν:

*«Ἡ ἱερότητα τῆς θείας Λατρείας
στήν ἐποχή τῆς ἐκκοσμικεύσεως»*

Τό πρῶνι τελέσθηκε Θεία Λειτουργία στό Ἱερό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μέ τή συμμετοχή ὅλων τῶν συνέδρων. Ἀκολούθως παρετέθη πρῶνι σέ ὅλους τούς παρισταμένους.

Ἐπειτα πραγματοποιήθηκε ἡ πέμπτη Συνεδρία ὑπό τήν προεδρία τοῦ Ἑλλογμωτάτου κ. Γεωργίου Φίλια, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἡ πρώτη Εἰσήγηση εἶχε ὡς θέμα: «Τί ακριβῶς εἶναι τό Μυστήριο τῆς Ἐξομολογήσεως; Ψυχολογική ὑποστήριξη, ψυχοθεραπεία, ἀπόδειξη ἔμπρακτης μετάνοιας, ἄφεσις ἁμαρτιῶν;» μέ Εἰσηγητή τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Θεόδωρο Κουμαριανό, ἀφυπηρετήσαντα Λέκτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος ἐπισήμανε τά ἑξῆς: «Ἡ Ἐξομολόγησις τῶν ἁμαρτιῶν ἦταν πάντοτε συνυφασμένη μέ

τή συμμετοχή τῶν πιστῶν στή θεία Λειτουργία ὅπως ἐπίσης καί μέ τήν πνευματική καθοδήγησή τους. Οἱ ἱστορικές ἀναφορές ἀπό τήν ἀρχή τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μαρτυροῦν γιά τό χάρισμα τῶν ἀρχιερέων καί τῶν ἱερέων, πού δέχονται τίς ἐξομολογήσεις τῶν πιστῶν, νά συμπάσχουν μαζί μέ τούς μετανοοῦντες ἁμαρτωλούς καί νά συμμετέχουν μέ τή συμπαράσταση καί τίς προσευχές τους στόν ἀγῶνα τῆς μετανοίας τους. Ἡ μετάνοια δέν ἀποτελεῖ ἐπιφανειακή βελτίωση τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ πιστοῦ ἀλλά εἶναι βαθεῖα καί οὐσιαστική ἐν Πνεύματι ἀγίῳ ἀλλαγὴ στόν πυρῆνα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ἓνας ἀγῶνας, ὁ ὁποῖος διαρκεῖ καθ' ὅλην τή ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι τό μέσον, διά τοῦ ὁποῖου ὁ ἐγωστρεφής ἄνθρωπος στρέφεται στόν Θεό καί σύν τῷ χρόνῳ μέ τήν ἐλεύθερη βούλησή του καί τή Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐξομοιώνει τό θέλημά του μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί δημιουργοῦ του.

Σήμερα ἓνα μεγάλο μέρος τῶν πιστῶν καί ὁσων καταφεύγουν στήν Ἐκκλησία εἶναι σέ μεγάλο βαθμό ἀκατήχητοι, ὥς ἐκ τούτου κάθε ἐπικοινωνία μέ τόν πνευματικό ἀναγκαστικά μετατρέπεται σέ μεγαλύτερο ἢ μικρότερο βαθμό διδασκαλία καί κατήχηση. Ὁ πνευματικός ἀναπόφευκτα ὀφείλει νά διακρίνει μέσα ἀπό τίς γνώσεις, τίς προκαταλήψεις, τήν ψυχολογική κατάσταση, τόν βαθμό τῆς ψυχικῆς υγείας καί τίς ἐμπειρίες τοῦ πιστοῦ τόν τρόπο πού αὐτές, ὅπως ἔγιναν ἀφορμή, νά καταφύγει ὁ πιστός στήν Ἐκκλησία ἀναζητώντας τήν ψυχική εἰρήνη, θά γίνουν ἐπίσης ἀφορμή, νά γνωρίσει τήν ἀληθινή καί ζῶσα ἐν Πνεύματι ἀγίῳ ζωή τῆς Ἐκκλησίας.».

Ὁ δεύτερος Εἰσηγητής, Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἰωάννης Σκιαδαρέσης, Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀνέπτυξε τό θέμα: «Οἱ πειρασμοί τοῦ Κυρίου – ἀπειλές ἐκκοσμικεύσεως καί ἡ ὑπέρβασή τους». Ὁ π. Ἰωάννης ἀνέφερε: «Τί ἔφερε σέ μᾶς ὁ Χριστός; Τόν καλύτερο κόσμος; Τόν χρυσόν αἰῶνα; Τήν ἄνετη ζωή; Τή βασιλεία τοῦ Θεοῦ; Μήπως βάπτισε κάποιο βασιλεῖο αὐτοῦ

τοῦ κόσμου ὡς βασιλεία τοῦ Θεοῦ; Ὅχι ἀπαντᾶμε ὅλοι. Ἐφερε τόν ἐξωτερικά ἀνίσχυρο, πάσχοντα, σταυρωμένο καί ἀναστάντα Χριστό. Τόν Θεό τῆς ἀγάπης ἔφερε. Τόν Θεό τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἰακώβ. Τόν ἀληθινό Θεό ἔφερε στή γῆ. Ἐφερε τόν Θεό πού γνωρίσαμε καί γνωρίζουμε στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ, τήν ὁδό, τήν ἀλήθεια, γιά τήν ἀρχή καί τό τέλος μας. Γιά τήν πίστη, τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη. Δυστυχῶς ἐμεῖς, ἔνεκα τῆς σκληρότητας τῆς καρδιᾶς μας, θεωροῦμε ὅτι αὐτό εἶναι πενιχρό.

Ναί, ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ σέ αὐτόν τόν κόσμο εἶναι ἀθόρυβη, ἀλλά ἀληθινή. Ἡ μόνη δύναμις. Ἡ ὑπόθεση τοῦ Θεοῦ δείχνει συνεχῶς νά ψυχορραγεῖ, ὅπως μᾶς λέει ἡ “ἐκκοσμίκευση”. Ἀλλά πάντα ἀποδεικνύεται ὡς ἡ ἀληθινά ὑπάρχουσα καί σώζουσα. Εἶναι ἡ ταπεινή σταυρωμένη δόξα τοῦ Ἰησοῦ».

Ἐπακολούθησε συζήτηση καί ἓνα σύντομο διάλειμμα.

Ἡ τρίτη καί τελευταία ἡμέρα τοῦ Συμποσίου τελείωσε μέ τήν καταληκτική Συνεδρία ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, καί μέ τήν διεξαγωγή συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἀναπτυχθέντων θεμάτων, καθὼς καί τήν ἀνάγνωση τῶν τελικῶν συμπερασμάτων καί προτάσεων ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο. Μέ τόν τρόπο αὐτόν ὁλοκληρώθηκαν ἐπιτυχῶς οἱ ἐργασίες τοῦ Συμποσίου.

Στή συνέχεια παρατέθηκε ἀπό τή φιλοξενούσα Ἱερά Μητρόπολη Περιστερίου ἀποχαρτιστήριο γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν Εἰσηγητῶν καί τῶν Συνέδρων, διανεμήθηκαν τὰ σχετικά ἀναμνηστικά καί οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἀναχώρησαν εἰς τὰ ἴδια.

*Ἐκ τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Β' ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΑ

*Δελτίον Τύπου τῆς 26.9.2025
περί τῆς συναυλίας
«Μαζί, ἀπό τὰ Βαλκάνια
γιά τήν Οἰκουμένη»*

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καί μέ τήν εὐγενική χορηγία τοῦ Ὑπουργείου Ἑσωτερικῶν – Τομέας Μακεδονίας-Θράκης, τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης – 60ά Δημήτρια 2025 καί τῆς Κρατικῆς Ὁρχήστρας Θεσσαλονίκης, διοργανώνει, στό πλαίσιο τοῦ Β' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικoῦ Θεολογία μέ θέμα: «Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία καί ἡ ὄντολογία» τῆς τεχνολογίας: ἀνθρωπολογικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές καί πολιτισμικές συνέπειες», μεγάλη συναυλία μέ τίτλο: «Μαζί, ἀπό τὰ Βαλκάνια γιά τήν Οἰκουμένη».

Μέ τήν εὐγενική ὑποστήριξη τοῦ Κρατικοῦ Θεάτρου Βορείου Ἑλλάδος, τή συναυλία θά παρουσιάσει ἡ ἡθοποιός Κλειώ-Δανάη Ὁθωναίου.

Ἡ συναυλία θά λάβει χώρα στό Μέγαρο Μουσικῆς Θεσσαλονίκης (Αἵθουσα Φίλων Μουσικῆς) τήν Τετάρτη 1 Ὀκτωβρίου 2025, στίς 8:00 μ.μ.

Στό Α' Μέρος τῆς Συναυλίας θά παρουσιαστοῦν ἔργα τοῦ Μανόλη Καλομοίρη καί τοῦ Γιάννη Κωνσταντινίδη ἀπό τήν Κρατική Ὁρχήστρα Θεσσαλονίκης (Διεύθυνση Ὁρχήστρας: Γεώργιος Βράνος) μέ τή συμμετοχή τῆς Χορωδίας Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Διδασκαλία: Μαρία Μελιγκοπούλου) καί τῆς Νεανικῆς Χορωδίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου (Διδασκαλία: Ἑλπίδα Τσάμη) καί ἐν συνεχείᾳ τό Χορωδιακό Σύνολο Vanya Moneva ἀπό τή Βουλγαρία θά ἐρμηνεύσει παραδοσιακά βουλγαρι-

κά τραγούδια, διασκευασμένα ἀπό κορυφαίους συνθέτες, μουσικολόγους καί ἐνορχηστρωτές.

Στό Β' Μέρος τῆς συναυλίας, ὁ Γκόραν Μπρέγκοβιτς μέ τό μουσικό του σχῆμα θά παρουσιάσει ἀγαπημένα μουσικά θέματα ἀπό τή δισκογραφία του.

Τά Βαλκάνια μοιράζονται μιά κοινή ἱστορική πορεία, μέ κοινά πολιτισμικά καί λατρευτικά στοιχεία. Σήμερα, πού ἡ τεχνολογία συχνά ἀπομονώνει τόν ἄνθρωπο καί τόν ἀποκόπτει ἀπό τόν χρόνο, τόν τόπο καί τόν ἄλλον, τό «μαζί» τῶν Βαλκανίων γίνεται μήνυμα πρὸς τήν Οἰκουμένη: νά ξανασυνδέσουμε πολιτισμούς, μνῆμες καί φωνές· νά μετατρέψουμε τήν ποικιλία σέ συμφωνία, ὄχι σέ θόρυβο καί διαίρεση. Μέσα ἀπό τήν παράδοση, τήν τέχνη καί τήν ἐκκλησιαστική λατρεία, ἀναδύεται μιά ἐνότητα μέ περιεχόμενο – ἐνότητα πού σέβεται τήν ἱστορία καί θεραπεύει τά τραύματα, ἐνότητα πού ἀναγνωρίζει τόν ἄνθρωπο καί δέν τόν ἱσοπεδώνει.

Αὐτήν τήν ὑπόσχεση δίνει ἡ μουσική, ὅσο καί ἡ Πίστις: νά κάνει ὁρατό, ἔστω γιά μιά βραδιά, ὅτι οἱ διαφορές δέν πρέπει νά μᾶς διαιροῦν, ὅτι οἱ διαιρέσεις δέν ἔχουν τόν τελευταῖο λόγο, ὅτι τό «μαζί» εἶναι ἐφικτό.

Ὅλα τὰ δελτία εἰσόδου ἐξαντλήθηκαν. Μέρος αὐτῶν διατέθηκε στό κοινό ἀπό τήν Πλατφόρμα τοῦ Μεγάρου Μουσικῆς Θεσσαλονίκης (<https://www.tch.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=3&tcheid=3476>) ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα διατέθηκαν στούς χορηγούς τῆς συναυλίας, καθώς καί τούς συνέδρους τοῦ Β' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τοῦ περιοδικoῦ Θεολογία, μέ σειρά προτεραιότητας ἐγγραφῆς στή Φόρμα προεγγραφῆς παρακολουθήσεως τοῦ Συνεδρίου (https://www.ecclesiagreece.gr/2theologia100/theologia100_form.php).

Γιά περισσότερες πληροφορίες μπορεῖτε νά ἀπευθύνεστε στό τηλέφωνο τῆς Γραμματείας τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ε.Μ.Υ.Ε.Ε. 2111 824 316 ἢ στό email: synedrio2025@ecclesia.gr.

Ἐκ τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς